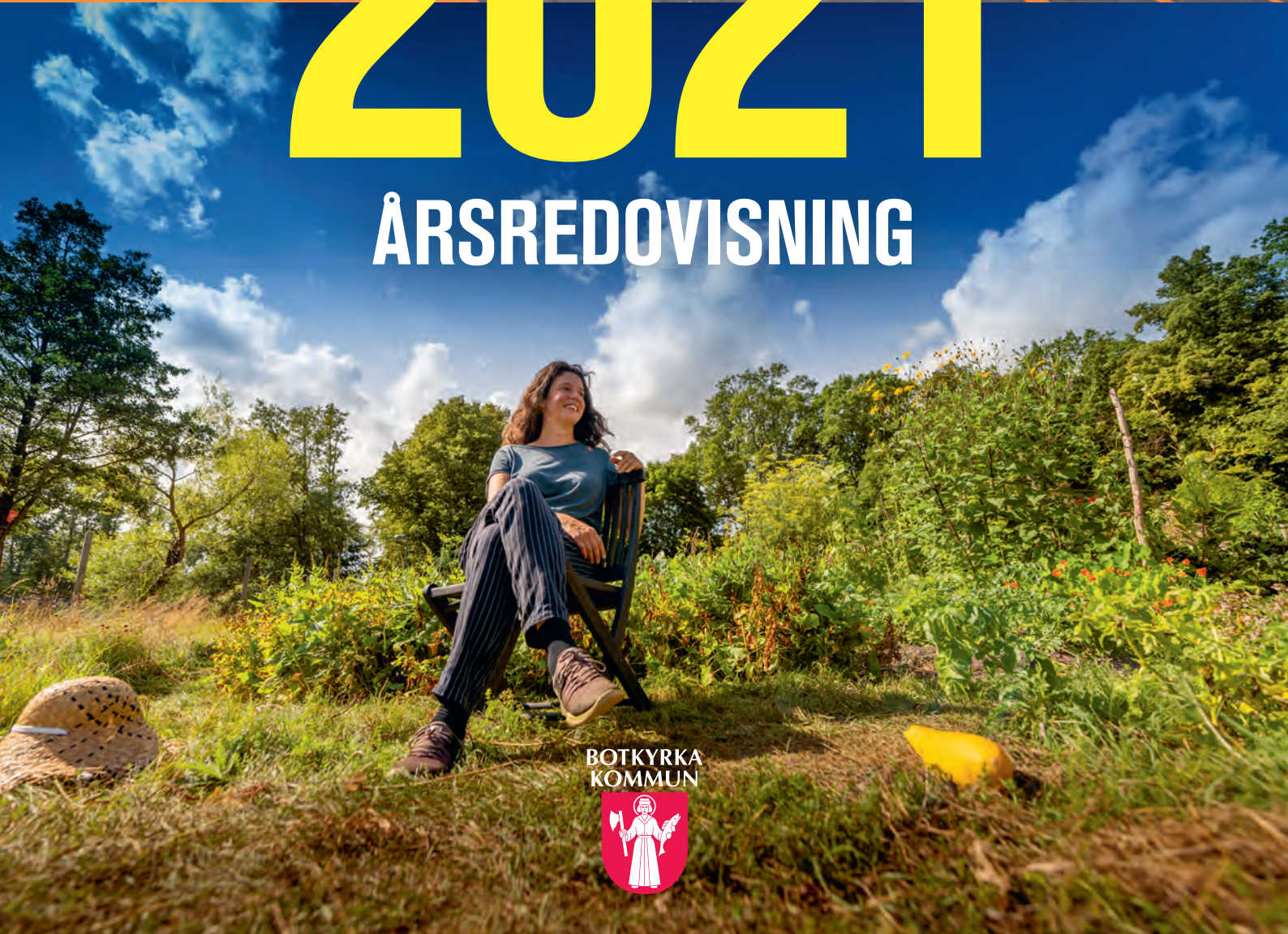

BOTKYRKA
**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**
BOTKYRKA

2021

ÅRSREDOVISNING

BOTKYRKA
KOMMUN

INNEHÅLL

Årsredovisningen är främst kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige, men den vänder sig också till Botkyrkas invånare, kreditgivare, leverantörer och partner. Här kan du läsa om kommunfullmäktiges mål för 2021, hur målen uppfyllts och hur skattepengarna används.

Inledning

Här kan du läsa kommunstyrelsens ordförande Ebba Östlins förord och lite om året som gått.

Förord – Ett Botkyrka för alla	3
Året i bilder	4

Förvaltningsberättelsen

Här presenteras kommunens organisation och en översiktlig beskrivning av hur kommunfullmäktiges styrning hänger ihop – från kommunfullmäktige till nämnder, förvaltningar och enheter.

Förvaltningsberättelsen innehåller uppföljning av de 17 utvecklingsmål som kommunfullmäktige fastställt. I förvaltningsberättelsen hittar du också en ekonomisk redogörelse och analys av 2021. Där beskriver vi det ekonomiska resultatet för kommunen, verksamhetens kostnader och intäkter, investeringar och upplåning samt andra viktiga förhållanden och händelser som påverkar kommunens planering och uppföljning.

Kapitlet avslutas med ett personalavsnitt om kommunens medarbetare och ett avsnitt om förväntad utveckling.

Översikt över verksamhetens utveckling	10
Den kommunala koncernen	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk hållning	15

Händelser av väsentlig betydelse	18
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	19
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	21
Finansiella mål	21
Uppföljning av kommunfullmäktiges mål	22
Ekonomisk analys	36
Balanskravsresultatet	42
Väsentliga personalförhållanden	44
Förväntad utveckling	47

Ekonomiska sammanställningar

I detta avsnitt hittar du de ekonomiska sammanställningarna. Här redovisas räkenskaperna som enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning omfattas av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys inklusive noter och de redovisningsprinciper som tillämpas. Redovisningen sker för kommunen och den kommunala koncernen i sammanställda räkenskaper.

Avsnittet innehåller också drift- och investeringsredovisning för nämnderna. I avsnittet lämnas också information om bolagens ekonomiska ställning med några nyckeltal.

Resultaträkning	49
Kassaflödesanalys	49
Balansräkning	51
Noter med redovisningsprinciper	53
Sambandet mellan de ekonomiska sammanställningarna - översiktlig beskrivning	77
Driftredovisning	78
Investeringsredovisning	82
De kommunala bolagen – Ekonomiskt utfall	83

Uppföljning utifrån ett hållbarhetsperspektiv

I det här kapitlet hittar du uppföljningen av Ett hållbart Botkyrka. Vi går igenom arbetet med kommunens sex hållbarhetsutmaningar.

Ett hållbart Botkyrka	85
Revisionsberättelse	
Här hittar du kommunens revisorers revisionsberättelse för 2021.	
Revisionsberättelse	94

Ett Botkyrka för alla

Vi håller ut och vi håller ihop. Pandemin har ställt samhället inför många nya och svåra utmaningar, men i Botkyrka har vi tagit oss an dem tillsammans. Botkyrkas medarbetare kan inte beskrivas som annat än ovärderliga hjältar i en oviss tid. Tack för allt ni gjort och fortsätter göra.

Botkyrka växer. Trots pandemins utmaningar har Botkyrka fortsatt sin expansion och det med besked. Över 8 000 bostäder har detaljplanelagts, nya skolor slår upp dörrarna och företagen fortsätter strömma in till den kommun som är bäst på tillväxt. Arbetet med Södra porten fortgår, och stabiliserings stenarna lämnar nu plats för en ny regional kärna.

Alla ska vara trygga i Botkyrka. Därför finns det ingen kommun som arbetar så omfattande med trygghet och våldsprevention som Botkyrka. Från kommunens våldspreventiva center, till samverkan med civilsamhället och EST (effektiv samordning för trygghet). Här ingår avhoppbarverksamhet, arbete mot avfallskriminalitet och våra våldspreventiva program i skolorna.

Välfärden ska vara stark i Botkyrka. Därför fortsätter vi satsa på skola och omsorg. Vi vet att den bästa garanten för ett bra liv är en examen och just nu tar fler än någonsin studenten i Botkyrka. Botkyrkas betyg stiger mest i Stockholms län och kunskapsresultaten fortsätter öka. Vi bryter skolsegregationen med den fasta beslutsamheten om att varenda elev ska lyckas. Åren som varit har inneburit enorma påfrestningar för kommunens omsorg och äntligen skymtar ljuset i tunneln. Men under dessa år har vi också genomfört de mest omfattande satsningarna någonsin på Botkyrkas omsorg. Vi har höjt kompetensen, kvalitén och tryggheten.

Botkyrka är på rätt väg – men resan är inte slut. Vi kan konstatera att kommunen återigen redovisar ett positivt ekonomiskt resultat. Ett ekonomiskt resultat som gör det möjligt att fortsätta bygga ett Botkyrka där välfärden är lika stark som självklar, där företag växer och bostäder byggs. Ett Botkyrka för alla.

Sist men inte minst, tack alla för era insatser för Botkyrka.

Ebba Östlin,
Kommunstyrelsens ordförande (s)

FOTO: KALLE HINDRIKES

” Pandemin har ställt samhället inför många nya och svåra utmaningar, men i Botkyrka har vi tagit oss an dem tillsammans.”

Året i bilder

2021 bjöd på allt från glädjande nyheter till svåra utmaningar.

FOTO: OSKAR ÖMNE

Prins Daniel inspirerade – och inspirerades!

Under en heldag i november träffade prins Daniel både gymnasieungdomar och företagare i Botkyrka. Förmiddagen fokuserade på ungt företagande när drygt fyrahundra ungdomar fick träffa prinsen och tre superentreprenörer. Viktoria Högberg (i bollen), Skyttbrinks gymnasium, driver UF-företaget Readyreflex tillsammans med fyra skolkompisar. Prinsen imponerades av deras produkt, den smarta magnetreflexen, och beställde omedelbart 10 reflexer. Prinsen träffade senare representanter för lokala företag, nätverket för ungt företagande – The Good Talents, innovationshuset Changers Hub och Botkyrka kommun.

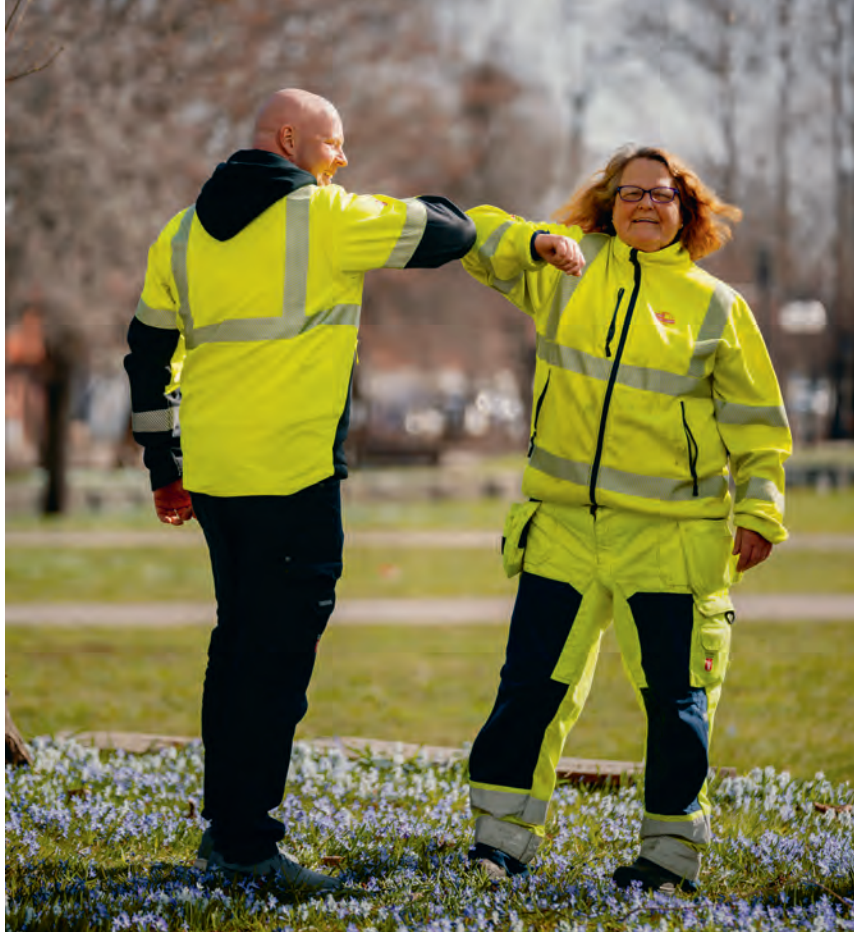

Lekfull invigning av ny förskola

I augusti invigdes den nybyggda förskolan Måsen i Alby. Pedagogisk arkitektur med fokus på våra yngsta medborgare är det som främst utmärker förskolan. Det är den tredje nybyggda förskolan som ingår i Botkyrka kommuns största satsning i sitt slag på 40 år. Utbildningsnämndens ordförande Emanuel Ksiazkiewicz (S) och teknik- och fastighetsnämndens ordförande Stefan Dayne (KD) klippte invigningsbandet tillsammans med några av barnen på Måsen.

FOTO: HANS ALM

Att heja under corona

Under 2021 har kommunens medarbetare inom olika verksamheter hittat nya sätt att arbeta med anledning av coronaviruset. Medarbetarna inom kommunens driftservice har exempelvis arbetat i mindre grupper än vanligt för att minimera smittspridning. Här hälsar Bo Fager och Una Rentenaar från driftservice på teknik- och fastighetsförvaltningen på varandra.

Ungas röster under coronapandemin

För att ge plats åt ungas egna berättelser om tillvaron under coronapandemin genomfördes två satsningar under året. En kreativ tävling som resulterade i den digitala utställningen PandeMIN på Botkyrka konsthall. Samt ett konstprojekt för unga i Junior Residence med utställning i konsthallens entrérum. Båda satsningarna har gett unika porträtt av en tid då livet sattes på undantag, och då inget längre var som vanligt.

Ökad valmöjlighet inom hemtjänsten

Medborgare i Botkyrka har frågat efter att få välja utförare av hemtjänst. Under flera år har kommunen därför arbetat med att utforma en modell för ökad valmöjlighet inom hemtjänsten. I januari 2021 var Botkyrkas externa utförare på plats för att tillsammans med Botkyrka kommuns hemtjänst ge stöd till medborgare enligt medborgarnas egna val.

God förebild prisad

Monica Eriksson, Grindtorpsskolan, var en av tre lärare som fick motta utmärkelsen Årets pedagoger 2021. De andra två var Camilla Olofsson, Falkbergsskolan och Ulrika Alström, Sollidens förskola.

FOTO: INGVAR LAGERLÖF

Bränderna i Kagghamra och Kassmyra

I början av 2021 brann det i en avfallsanläggning i Kagghamra. Röken låg tidvis tjock över Grödingelandet och påverkade många boende i området. Den brinnande avfallshögen kunde så småningom täckas över med sand och röken dämpades. Arbetet för att säkra miljön pågick under resten av året och fortsätter under 2022.

FOTO: CRISP FILM FÖR BOTKYRKA KOMMUN

FOTO: BOTKYRKA KOMMUN

Ny mötesplats för medborgare

En ny mötesplats för kreativitet, kultur, folkhälsa och service för Botkyrkaborna öppnade dörrarna i oktober. De nya, vackra, gemensamma lokalerna för Bibliotek, Fritidsbank, medborgarkontor och Xetmuseet finns på Tumba torg.

Steg för steg mot visionen

Botkyrka satsar på skolan och visionen är att ha Sveriges bästa skolor och förskolor. Steg för steg går de kommunala skolorna i rätt riktning. Två exempel på fina resultat från 2021 är att 84 procent av eleverna i grundskolan är behöriga till gymnasieskolans nationella program. Samt att 88 procent av eleverna vid gymnasieskolornas nationella program tar examen.

FOTO: NILS PETTER NILSSON

FOTO: MAGNUS CARLSSON

De blev årets unga företagare

Saleh Karrani (bilden) blev tillsammans med sina kollegor Ali Khalil och Shafiq Muwang utsedda till årets unga företagare 2021 av Företagarna Stockholms stad. De tre vännerna från Alby driver framgångsrikt bemanningsföretaget Miljonbemanning sedan 2012.

Här trivs företag!

Botkyrka har sedan 2010 fått utmärkelsen Bästa Tillväxtkommun fem gånger, 2021 blev det en hedrande tredjeplats i Stockholms län när kreditupplysningsföretaget Syna rankade kommunerna i länet.

Statsminister imponerad i Tumba

Stefan Löfven, dåvarande statsminister, besökte Storstvretsskolan i Tumba i oktober. Grundsskolan uppmärksammas för att på bara nio månader lyckas vända en nedåtgående trend till att få godkänt på alla kontrollpunkter av Skolinspektionen. Statsministern fick bland annat träffa elever, lärare och skolläda och ta del av hur skolan och utbildningsförvaltningen målmedvetet och framgångsrikt arbetat för att vända trenden.

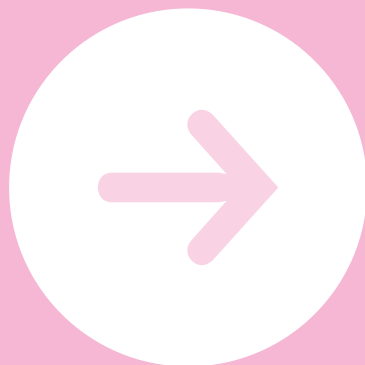
Följ vad som händer i Botkyrka kommun!

- botkyrka.se
- sv-se.facebook.com/botkyrka
- instagram.com/botkyrkakommun

Tre poäng! Unga
Botkyrkabor spelar
basket på fritidsgården
Musikhuset Norsborg.

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

Här hittar du information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen. Förvaltningsberättelsens rubriker utgår från de krav som finns i rekommendation från Rådet för kommunal redovisning.

Översikt över verksamhetens utveckling
Sid. 10

Den kommunala koncernen
Sid. 12

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
Sid. 15

Händelser av väsentlig betydelse
Sid. 18

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
Sid. 19

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
Sid. 21

Finansiella mål Sid. 21

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål Sid. 22

Ekonomisk analys Sid. 36

Balanskravsresultat
Sid. 42

Väsentliga personalförhållanden
Sid. 44

Förväntad utveckling
Sid. 47

Så har verksamheten utvecklats

Kommunens nettokostnader har stadigt ökat de senaste åren, men för 2020 och 2021 har kostnadsökningen varit lägre jämfört med tidigare år. Orsakerna till detta är flera men till stor del handlar om att verksamheter och aktiviteter inte full ut kunnat genomföras planerat på grund coronapandemin, ersättningar från staten och till intäkter kopplade till exploateringsverksamheten.

Kommunen har ett omfattande investeringsbehov, vilket har ökat de senaste åren. Däremot har investeringsvolymen sjunkit under 2020 och 2021. Investeringsbehovet kvarstår och kommer att ligga på en hög nivå åren framöver.

Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner inom koncernen och för kommunen har legat ganska stabilt på en nivå på runt 30 procent de senaste åren.

Koncernen Botkyrka kommun

Tabell 1. Översikt över verksamhetens utveckling

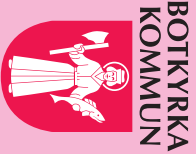
Botkyrka kommun	2017	2018	2019	2020	2021
Årets resultat, miljoner kronor	422	184	218	370	452
Nettoinvesteringar, miljoner kronor	831	1 075	1 414	1 050	1 074
Självfinansieringsgrad, procent	103	58	48	81	87
Tillgångar, miljoner kronor	11 797	12 345	14 103	14 750	15 897
Skulder och avsättningar, miljoner kronor	6 542	6 905	8 401	8 672	9 441
Soliditet inklusive kommunens pensionsförpliktelser, procent	31	32	30	32	32
Antal årsarbetare	6 538	6 542	6 581	6 474	6 377

Botkyrka kommun, nyckeltal

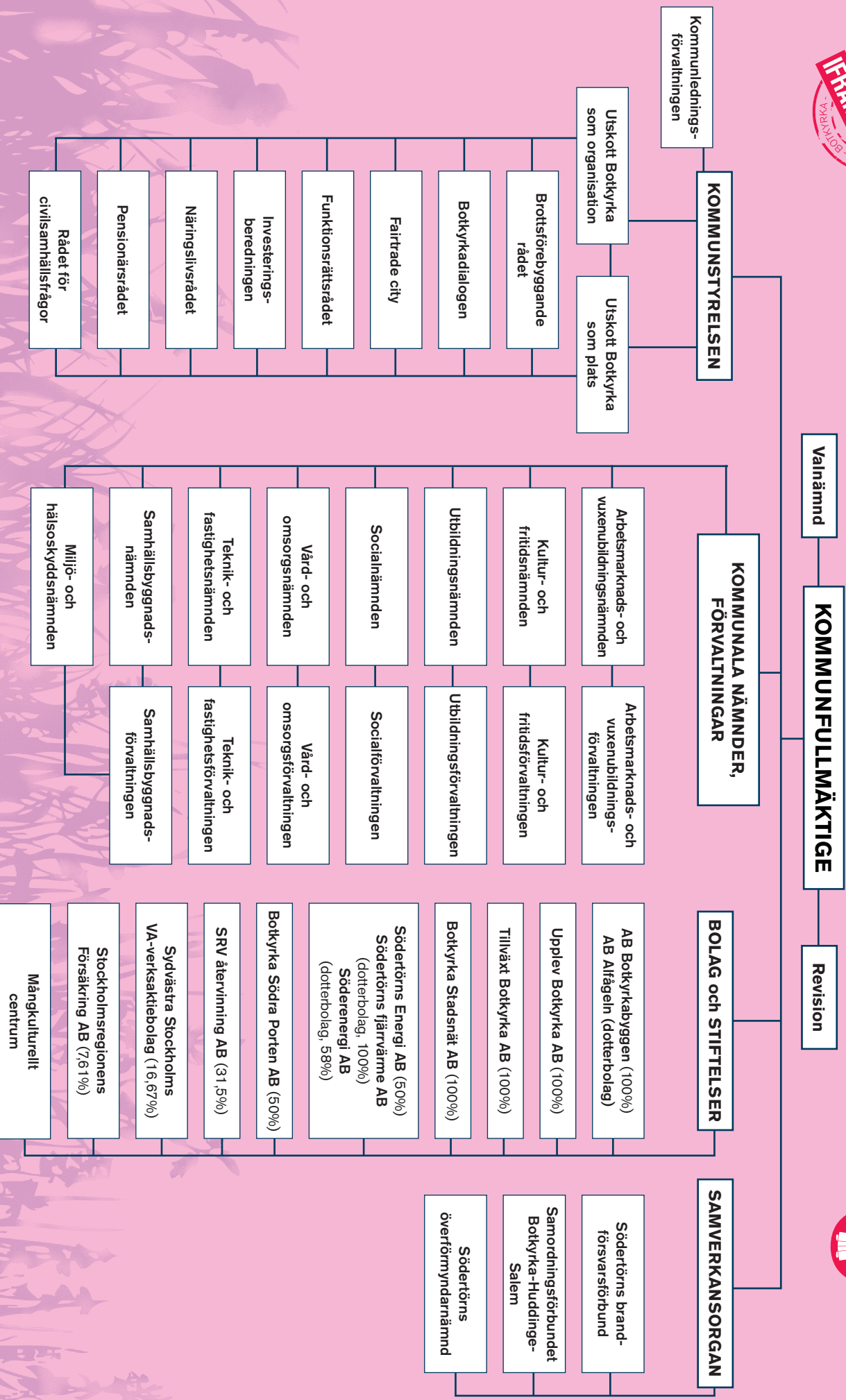
	2017	2018	2019	2020	2021
Antal invånare 31 december	91 925	93 106	94 606	94 847	95 318
Botkyrkas skattesats	20,15	20,15	20,15	20,15	20,15
Total skattesats för kommun och region samt begravningsavgift	32,42	32,48	32,47	32,47	32,48
Verksamhetens nettokostnad, miljoner kronor	4 832	5 135	5 382	5 470	5 522
Nettokostnad, kronor per invånare	52 560	55 153	56 893	57 672	57 932
Årets resultat, miljoner kronor	261	53	82	262	339
Nettoinvesteringar, miljoner kronor	405	563	691	489	456
Nettoinvesteringar, kronor per invånare	4 406	6 044	7 307	5 156	4 784
Tillgångar, miljoner kronor	9 639	10 582	11 555	12 216	13 278
Tillgångar, kronor per invånare	104 862	113 658	122 142	128 795	139 297
Skulder och avsättningar, miljoner kronor	5 122	6 012	6 807	7 205	7 850
Skulder och avsättningar, kronor per invånare	55 722	64 569	71 946	75 964	82 356
Soliditet, procent	47	43	41	41	41
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser, procent	30	29	28	29	30
Självfinansieringsgrad, procent	128	58	53	115	137
Antal årsarbetare	6 215	6 271	6 242	6 138	6 051
Personalkostnader, miljoner kronor	3 323	3 470	3 587	3 628	3 736

BOTKYRKA KOMMUN ORGANISATIONSPLAN

BOTKYRKA
KOMMUN

Så arbetar Botkyrka kommun

Botkyrka kommun ska få service och stöd på lika villkor genom livets alla skeenden. Dessutom ska kommunens föreningar och näringsliv ha goda förutsättningar att verka här. Det är kommunens gemensamma uppdrag och mål.

Nämnder	Verksamhet
Kommunfullmäktige Ordförande: Marcus Ekman	Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen.
Kommunstyrelsen Ordförande: Ebba Östlin Kommundirektör: Leif Eriksson	Kommunstyrelsen är kommunens högsta verkställande organ den bereder ärenden till kommunfullmäktige och föreslår beslut. Det är kommunstyrelsen som leder, samordnar och följer upp kommunens övergripande processer och styrning av verksamheter samt ekonomin.
Samhällsbyggnadsnämnden Ordförande: Gabriel Melki Förvaltningsdirektör: Carina Molin	Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet omfattar skötsel och underhåll av gator, parker och mark. I nämndens ansvar ingår även fysisk planering, exploateringsverksamhet, bygglov, kart- och mätverksamhet samt bidrag till bostadsanpassning.
Teknik- och fastighetsnämnden Ordförande: Stefan Dayne Förvaltningsdirektör: Mikael Henning	Teknik- och fastighetsnämnden ansvarar för kommunens lokalförsörjning och fastighetsförvaltning samt skötsel, underhåll och utbyggnad av vatten och avlopp. Även teknik, transporter och städning är nämndens ansvar. Verksamheterna finansieras helt genom avgifter, hyresintäkter och ersättning för utförda tjänster.
Miljö- och hälsoskyddsnämnden Ordförande: Camilla Eriksson Förvaltningsdirektör Carina Molin	Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ansvar för tillsyn och offentlig kontroll enligt lagar och förordningar. Nämnden ska också skapa förutsättningar för en hållbar utveckling, bidra till att de nationella och regionala miljökvalitetsmålen uppfylls samt övervaka och förbättra miljötillståndet i kommunen.
Kultur- och fritidsnämnden Ordförande: Robert Aslan Förvaltningsdirektör: Helena Hellström	Kultur- och fritidsnämnden ska främja kulturlivet och fritidsverksamheten i kommunen. Barn, unga och äldre i Botkyrka ska ha särskild möjlighet till en varierad fritid som de kan påverka. Verksamheterna ska stärka ungas trygghet, självständighet och positiva utveckling.
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden Ordförande: Ing-Marie Viklund Förvaltningsdirektör: Yvonne Lundén	Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för kommunens arbetsmarknadsåtgärder, vuxenutbildning och högre utbildning, till exempel yrkeshögskoleutbildningar. Nämnden ansvarar också för samhällsorientering och daglig verksamhet för vissa personer med funktionsnedsättning.
Utbildningsnämnden Ordförande: Emanuel Ksiazkiewicz Förvaltningsdirektör: Anette Älmdalen	Utbildningsnämnden ansvarar för förskola, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, gymnasiet samt särskola på grundskole- och gymnasienivå.

<p>Socialnämnden Ordförande: Elisabeth Uddén Förvaltningsdirektör: Charlotte Lagerkvist</p>	<p>Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorgen och insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning. Dessutom ansvarar socialnämnden för de öppna förskolorna.</p>
<p>Vård- och omsorgsnämnden Ordförande: Tuva Lund Förvaltningsdirektör: Petra Oxonius</p>	<p>Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för den kommunala hälso- och sjukvården, omsorg om äldre personer och insatser för personer med fysisk funktionsnedsättning med undantag för daglig verksamhet. Myndighetsverksamheten fattar biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen respektive lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.</p>
<p>Bolag och kommunens ägarandel</p>	<p>Verksamhet och övriga delägare</p>
<p>AB Botkyrkabyggen 100 % Ordförande: Bo Johansson VD: Chris Österlund</p>	<p>AB Botkyrkabyggen är kommunens helägda bostadsbolag. Bolaget äger 10 744 bostadslägenheter, 756 lokaler och 8 019 parkeringsplatser i kommunen.</p>
<p>Upplev Botkyrka AB 100 % Ordförande: Inger Ros VD: Krister Kalte</p>	<p>Upplev Botkyrka AB är ett helägt bolag med inriktning på upplevelsenäringen i Botkyrka kommun. Bolaget ansvarar för anläggningarna Lida friluftsgård, Hågelbyparken och Subtopia.</p>
<p>Tillväxt Botkyrka AB 100 % Ordförande: Alexander af Jochnick VD: Kevin Myles Ryan</p>	<p>Tillväxt Botkyrka AB bildades 2018 och ägs helt av kommunen. Bolaget ska bidra till tillväxt och nya jobb i kommunen genom nya arbetssätt och samarbeten. I bolagets verksamhet ingår affärsrådgivning, rekrytering samt matchning till små och medelstora företag baserade i Botkyrka.</p>
<p>Botkyrka Stadsnät AB 100 % Ordförande: Stefan Dayne VD: Peter Sandstedt</p>	<p>Botkyrka Stadsnät AB ägs helt av kommunen. Bolaget äger, bygger och förvaltar ett allmänt telekommunikationsnät (så kallat stadsnät) inom Botkyrka kommun. Samtliga leverantörer ska kunna använda stadsnätet för att distribuera sina tjänster.</p>
<p>Södertörns Energi AB 50 % Ordförande: Ebba Östlin VD: Adam Brännström</p>	<p>Södertörns Energi AB är ett energibolag som ägs till lika delar av Botkyrka kommun och Huddinge kommun. Bolaget driver ingen egen verksamhet utan verksamheten bedrivs i dotterbolagen Södertörns Fjärrvärme AB (SFAB) som Söder Energi AB äger till 100 procent samt i Söderenergi AB, där bolaget äger 58 procent och Södertälje kommun äger den resterande delen genom Telge AB.</p>
<p>Södertörns Fjärrvärme AB (SFAB) 50 % Ordförande: Lotta Arnesson VD: Ulrika Snellman</p>	<p>Södertörns Fjärrvärme (SFAB) är ett helägt dotterbolag till Södertörns Energi AB. Bolagets huvudsakliga verksamhet är distribuera och sälja värme och kyla till kunder i Botkyrka, Huddinge och Salems kommuner.</p>
<p>Söderenergi AB 29 % Ordförande: Boel Godner Södertälje kommun VD: Karin Medin</p>	<p>Söderenergi ägs av Botkyrka och Huddinge kommun via Södertörns Energi AB och Södertälje kommun via Telge AB. Bolaget producerar elektricitet och värme. Fjärrvärmens produceras för ägarkommunerna samt Salem, Nykvarn och Stockholm.</p>
<p>Botkyrka Södra Porten AB 50 % Ordförande: Helena Karlsson VD: Martin Bucht</p>	<p>Botkyrka kommun och Skanska AB äger tillsammans Botkyrka Södra Porten Holding AB samt det helägda dotterbolaget Botkyrka Södra Porten AB. Bolaget äger och förvaltar fastigheten Eriksberg 2:136, vilket är ett exploateringsprojekt. Syftet med projektet är att skapa arbetsplatser och bostäder i området.</p>

SRV Återvinning AB 31,5 % Ordförande: Gabriel Melki VD: Mette Holst	SRV återvinning ansvarar för avfallshanteringen i Botkyrka och resten av Södertörnsregionen. SRV återvinning ägs av Södertörnskommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem.
Sydvästra Stockholms VA-verksamhetsaktiebolag (SYVAB) 16,67 % Ordförande: Boel Godner Södertälje kommun VD: Sara Söhr	SYVAB äger och driver ett reningsverk för avloppsvatten vid Himmelfjärden nedströms Skansundet med anslutning av lokala avloppsnät inom Botkyrka, Nykvarn, Salem, Stockholm och Södertälje.
Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF) 7,61 %	SRF ägs av 21 kommuner i Stockholms län. SRF ska med försäkringslösningar och kompetens inom skadehantering och skadeförebyggande arbete bidra till att minska skaderisker och skadekostnader för kommuner i Stockholmsregionen.

Stiftelser	Verksamhet
Mångkulturellt Centrum Ordförande: Christina Zedell Verksamhetschef: Leif Magnusson	Mångkulturellt centrum är en kommunal stiftelse i Botkyrka som arbetar med forskning och utbildning.
Samverkansorgan	
Södertörns brandförsvarsförbund	Södertörns brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund och består av tio medlemskommuner, däribland Botkyrka. Organisationen styrs av en förbundsledning med förtroendevalda politiker från medlemskommunerna.
Samordningsförbundet Botkyrka-Huddinge-Salem	Samordningsförbundet består av Botkyrka, Huddinge och Salems kommun, Region Stockholm, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Förbundet stödjer och finansierar samverkan inom rehabiliteringsområdet. Verksamheten är ett komplement till ordinarie rehabiliteringsinsatser och bygger på gränsöverskridande samverkan mellan förbundets medlemmar.
Södertörns överförmyndarnämnd	Södertörns överförmyndarnämnd är en nämnd i kommunsamverkan. Kommuner som ingår är Botkyrka, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö. Huvuduppgiften är att utöva tillsyn och kontroll över förmyndarskap, godmanskap och förvalterskap.

Privat utförare

Under 2021 har kommunen anlitat privata utförare i begränsad omfattning, men genom upphandling lämnar kommunen över delar av verksamheten till privata utförare. Områden där privat utförare anlitats är inom park- och gatuskötsel, vuxenutbildningen, hemtjänst och personlig assistans. Dessutom köps platser för placeringar inom individ och familjeomsorgen och enskilda platser för vård och boende inom äldreomsorgen och funktionsnedsättningsområdet.

Tabell 2.

Privat utförare, andel av respektive nämnds bruttokostnad

Nämnd	Andel %
Samhällsbyggnadsnämnden	12
Teknik- och fastighetsnämnden	3
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	17
Socialnämnden	15
Vård- och omsorgsnämnden	17

Många barn och elever går i enskilda förskolor och fristående skolor. Skolorna bedrivs utifrån den fria etableringsrätten och räknas inte som privata utförare.

Befolkningen i Botkyrka ökade med 471 personer 2021, vilket förklaras av ett positivt födelsenetto. På bilden syns några av kommunens yngre innevånare från förskolan Granen i Norsborg.

FOTO: MARIANA CABRAL/CRISP FILM FÖR BOTKYRKA KOMMUN

Viktiga förhållanden för 2021

Konjunktur och ekonomiska förutsättningar

Pandemin som har svept över världen 2020 och 2021 är nu på tillbakagång i takt med att vaccinationsgraden ökar i befolkningen. Det värsta ligger förmodligen bakom oss, även om bakslag inte kan uteslutas. I Sverige är en allt större del av befolkningen trippelvaccinerad och smittan klingar successivt av. Tillväxten i världen har dessutom återhämtat sig snabbare än förväntat, och även om den kraftigaste uppgången redan har skett så var den förväntade konjunkturutvecklingen i Sverige normal eller balanserat positiv för de kommande åren – fram till Rysslands invasion av Ukraina.

Situationen med kriget mellan Ryssland och Ukraina är djupt bekymmersam. Utöver det lidande och den förstörelse som pågår finns risken att Sverige åter hamnar i en situation som gör att alla tidigare prognoser om den ekonomiska utvecklingen blir överspelade. Beroende på utvecklingen riskeras en eskalering av såväl den ekonomiska krigföringen i form av sanktioner som den militära krigföringen. Att förutspå hur detta kommer att påverka Sverige och resten av världen är omöjligt att sia om, men det råder ingen tvekan om att det är en mycket allvarlig situation.

Det finns ytterligare ett antal globala utmaningar som har präglat 2021 och som även kan komma att prägla de kommande åren. Dessa är främst finansiella (ränteutveckling, inflation och skuldsättning), miljömässiga (energikällor, infrastruktur vad gäller produktion och transport) och geopolitiska (situationen i Kina, USA, Taiwan och Afghanistan).

Svenska utmaningar framåt är en sjunkande men fortsatt

relativt hög arbetslöshet och ett oklart parlamentariskt läge i riksdagen, som dessutom verkar bestå. Skatteunderlaget förväntas fortsätta växa, även om takten mattas av jämfört med 2021, och svensk ekonomi är i grunden mycket stark med låg offentlig skuldsättning och god budgetbalans. Kommunsektorns utmaningar är främst demografins utveckling, stora investeringsbehov och kompetensförsörjningen till kommunala verksamheter.

Osäkerheten i ekonomin är fortsatt mycket stor

Coronapandemin har fått betydande ekonomiska konsekvenser 2021, både globalt och i Sverige. Dock har pandemin successivt minskat sin påverkan på samhället i och med vaccinationsläget och en ökad immunitet till följd av det höga antalet som redan haft sjukdomen. Restriktionerna har därför successivt minskat även om beredskapen för nya virusmutationer är fortsatt hög.

Osäkerheten kring utvecklingen i Ryssland och Ukraina, samt de sanktioner som ett enat EU och Nato har infört mot Ryssland, medför att risken för att Sverige står inför ett nytt ekonomiskt läge är stor. Vilken påverkan detta kommer att få på världens och Sveriges ekonomier, och vilka reaktioner från Ryssland som det potentiellt kan utlösa, är för närvarande (mars 2022) inte möjligt att beräkna. Det gör att nedanstående ekonomiska prognoser vad gäller arbetslöshet och skatteunderlagets tillväxt sannolikt kommer att revideras de kommande månaderna.

I december 2021 var den sammanlagda arbetslösheten 7,3 procent i Sverige och 12,1 procent i Botkyrka. Av detta

avser 3,5 procent (Sverige) respektive 6,9 procent (Botkyrka) den öppna arbetslösheten. Arbetslösheten nationellt förväntas sjunka något 2022 för att sedan ligga stabilt åren därefter. Klart är dock att det kommer att ta tid för såväl sysselsättningsgrad som arbetskraftsdeltagande att återhämta sig; Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) räknar med att balans på arbetsmarknaden nås först 2023.

Tillväxten i skatteunderlaget 2021 blev 5,3 procent för riket. Tillväxten för 2022 beräknas i SKR:s senaste prognos till mycket goda 4,7 procent för att därefter plana ut på mer normala 3,3–3,5 procent åren därefter.

Konsekvenserna av de massiva stimulanserna för att rädda ekonomin i världen under pandemin börjar nu märkas i form av en stigande inflation och därmed risk för kommande räntehöjningar. Utvecklingen sker från en mycket låg räntenivå, vilket gör att både företagets och hushållens ekonomi snabbt kan försämrans om räntehöjningarna blir för snabba och för omfattande.

Befolkningsökningen har minskat i Sverige, i Stockholms län och i Botkyrka

Under 2021 ökade Sveriges befolkning med cirka 73 000 personer (0,7 procent), vilket betecknas som en svag befolkningstillväxt även om den var högre än 2020. Befolkningsökningen förklaras delvis av ett positivt födelseöverskott men främst av att fler personer har invandrat än utvandrat 2021.

I Stockholms län ökade befolkningen med drygt 23 150 personer 2021, vilket är en låg tillväxttakt historiskt sett. I Sverige ökade totalt 19 av 21 län samt 205 av 290 kommuner sin befolkning 2021 jämfört med 2020.

Befolkningen i Botkyrka ökade med 471 personer 2021, vilket är en ökning med 0,5 procent. Befolkningsökningen i kommunen har varit svag både 2020 och 2021; mellan 2012 och 2019 var den genomsnittliga befolkningstillväxten drygt 1 200 nya Botkyrkabor per år.

Botkyrkas befolkningsökning 2021 förklaras av ett positivt födelsenetto, det vill säga att det föddes fler än det dog. Under 2021 var både antalet födda och döda relativt lågt, där antalet födda (1 079) var det lägsta på nästan 20 år. En annan orsak till den lägre befolkningsökningen beror på att kommunens totala flyttnetto är negativt (minus 172 personer). Botkyrka tappar befolkning mot andra kommuner i länet och riket med 1 003 personer, men kommunen hade ett positivt flyttnetto mot länder utanför Sverige med 831 personer, trots att invandringen både 2020 och 2021 var den lägsta sedan 2005. Den lägre invandringen är troligen en effekt av såväl pandemin som ändrade lagar på området.

Finansiella risker

Kommunens finansriktlinje som beslutats av kommunfullmäktige reglerar hur kommunkoncernens kapitalförsörjning och kapitalförvaltning ska ske. Riktlinjen gäller Botkyrka kommun med de helägda dotterbolagen AB Botkyrkabyggen, Botkyrka Stadsnät AB, Upplev Botkyrka AB och ägda andelar i Södertörns Energi AB och Söderenergi AB.

De riskbegränsande regler som beskrivs i riktlinjen gäller kommunens samlade skuld, alltså när vi antingen agerar internbank eller går i borgen för de kommunala bolagen. Riktlinjen behandlar olika finansiella risker samt operativa risker kopplade till finansieringen och innehåller bland annat regler för genomsnittlig kapital- och räntebindning samt maximala andelar förfall inom det närmaste året.

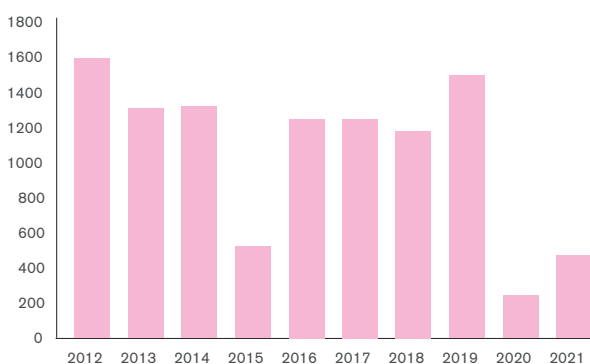
Kommunens kapitalförsörjning och skuldförvaltning sker endast genom upplåning i kommunens namn med följande vidareutlåning till de kommunala bolagen. I undantagsfall sker delar av skuldförvaltningen i de kommunala bolagens namn med kommunal borgen men alltid samordnat med kommunen. Överensstämelsen med de olika kraven i finansriktlinjen bevakas dagligen och rapporteras till kommunstyrelsen varje månad.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden uppgick till cirka 715 miljoner kronor vid utgången av 2021, vilket är cirka 72 miljoner kronor lägre än 2020. Av den totala borgenssumman utgör 668 miljoner kronor (93 procent) borgen för lån och pensionsförpliktelser till kommunägda bolag. Resterande borgensåtagande gäller lån till föreningar och bostadsrättsföreningar samt borgen för industrilokaler, kontor och hyror. Utöver dessa borgensåtaganden finns även en så kallad solidarisk borgen gentemot Kommuninvest. Totalt beviljat borgensåtagande uppgår till 878 miljoner kronor, av vilket cirka 163 miljoner kronor inte har nyttjats.

Risken att kommunen ska tvingas fullgöra sina förpliktelser mot något av de kommunala bolagen eller Kommuninvest bedömer vi som mycket liten. För övriga borgensåtaganden är riskerna däremot större. Det gäller särskilt borgensåtaganden till föreningar och när kommunen lämnat borgen för hyror enligt de regler som gäller för hyresgarantier. Dessa garantier motsvarar dock

Diagram 1.
Befolkningsökning i Botkyrka, antal personer 2012–2021

relativt små belopp och vi har även fått en statlig ersättning som täcker en del av de kostnader som kan uppstå om hyresgästen inte kan betala.

Pensionsförpliktelser

Dokumentet Riktlinje för placering och förvaltning av Botkyrka kommuns finansiella tillgångar reglerar och har till syfte att säkerställa att kommunen uppfyller kommunallagens krav på att kommunen ska förvalta sina finansiella tillgångar på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet förenas.

Pensionsplaceringar

Avsättningen till pensioner uppgick vid slutet av året för hela kommunkoncernen till totalt 889,9 miljoner kronor varav 841,5 miljoner kronor avsåg kommunen. Kommunkoncernens samlade pensionsförpliktelser som även omfattar ansvarsförbindelsen för framtida pensioner uppgår till 2 311 miljoner kronor, varav 2 262 miljoner kronor avser kommunen. Botkyrka kommun gjorde en särskild avsättning på 400 miljoner kronor år 2000 för att möta kommunens åtagande för den del av de anställdas tjänstepensioner som intjänades före 1998. Dessa medel har sedan dess varit placerade i en diversifierad värdepappersportfölj bestående av räntebärande värdepapper, aktier och vid vissa tillfällen alternativa placeringar. Förvaltningen sker i ett förvaltningsuppdrag med placeringar i värdepappersfonder.

Det långsiktiga målet för portföljen är en avkastning på 3 procent utöver inflation.

Värdet på portföljen var vid årsskiftet 1 068 miljoner kronor, efter en värdeökning under året med 16 procent. Sedan starten år 2000 är värdeökningen 143 procent. Under 2021 har innehavet av svenska aktier till ett värde av 40 miljoner kronor avyttrats och omfördelats, varav 4 miljoner kronor till utländska aktier och 36 miljoner kronor till svenska räntebärande värdepapper. Inga uttag har gjorts under året.

Värdet på portföljen motsvarade vid årsskiftet 74 procent av det pensionsåtagande som inte finns upptaget som skuld på balansräkningen. Vid avsättningen beräknades att cirka en tredjedel av den så kallade ansvarsförbindelsen skulle täckas med avsättningen. Det innebär att avsättningen vid årsskiftet mer än väl täcker den ursprungliga ambitionen. I Mål och budget med flerårsplan fastställer kommunfullmäktige kommande års uttag.

Tabell 3.

Pensionsförpliktelser, miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020	2021
Pensionsförpliktelser					
Avsättning inklusive särskild löneskatt	499,3	567,2	653,7	719,5	841,5
Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	1 589,9	1 533,7	1 498,3	1 436,9	1 420,9
Summa pensionsförpliktelser	2 089,2	2 100,9	2 152,0	2 156,4	2 262,4
Förvaltade pensionsmedel marknadsvärde					
Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	745	747	854	922	1 068
Summa förvaltade pensionsmedel	745	747	854	922	1 068
Finansiering					
Återlånade medel	1 342	1 354	1 298	1 221	1 458
Konsolideringsgrad	35,7 %	35,6 %	39,7 %	43,0 %	36,0 %
Tillgångsslag där egna förvaltade pensionsmedel placerats samt uppnådd avkastning					
Svenska räntebärande värdepapper	48 %	54 %	61 %	50 %	46 %
Svenska aktier	26 %	23 %	17 %	26 %	27 %
Globala aktier	27 %	23 %	23 %	24 %	27 %
Utvecklingen från föregående år för egna förvaltade pensionsmedel	6,5 %	0,2 %	14,5 %	7,9 %	15,8 %

Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin

Sedan mars 2020 har coronapandemin påverkat såväl kommunens invånare som koncernens och kommunens verksamheter och ekonomi. Pandemin har fortsatt att prägla verksamheterna, och servicen till invånarna har anpassats efter de nya förutsättningarna. Bland annat har vi etablerat digitala arbetssätt som ett viktigt komplement till ordinarie verksamhet.

Flera gånger under året har vi fått revidera den skatteunderlagsprognos från Sveriges Kommuner och Regioner som vi räknade med i Mål och budget 2021 med flerårsplan 2022–2024, eftersom återhämtningen i ekonomin har varit snabbare än väntat. Flera riktade statsbidrag har dessutom kommit till kommunen; fram till oktober fick vi till exempel ersättning för en del av kommunens sjuklönekostnader.

I slutet av september 2021 lättade regeringen på flera av coronarestriktionerna och i början av februari 2022 togs de flesta restriktionerna bort helt. Det gör att förutsättningarna för kommunens verksamheter åter kan börja närma sig ett normalläge.

Avfallshögarna i Kassmyra

Kommunfullmäktige beslutade i september 2021 att finansiera bortforsling av avfallshögarna i Kassmyra på den felandes bekostnad, i avvaktan på att en fordran kan ställas till de ansvariga. Beslutet togs för att skyndsamt

motverka ytterligare påverkan på miljö eller hälsa. Arbetet med att ta bort avfallshögarna inleddes i slutet av november 2021 och avslutades 7 februari 2022. Sammantaget beräknas kostnaderna uppgå till drygt 152 miljoner kronor. Naturvårdsverket har beviljat bidrag som beräknas uppgå till 35 miljoner kronor, vilket kommer att täcka en del av kostnaderna för bortforslingen.

Avfallshögen i Kagghamra

Situationen i Kagghamra påminner om situationen i Kassmyra, och det finns en risk att kommunen kan behöva garantera kostnader för åtgärder som i ett senare skede kan komma att riktas mot ansvariga. För att avhjälpa eller motverka påverkan på miljö och hälsa kan exempelvis sandtäckningen från släckningsarbetet och avfallshögen behöva forslas bort eller lakvatten behöva renas och hanteras.

De åtgärder som eventuellt blir nödvändiga, samt kostnaderna i samband med dessa, kommer att utföras på den felandes bekostnad – i första hand verksamhetsutövare/konkursbo, därefter fastighetsägaren. Kommunen kommer dock sannolikt att initialt behöva garantera kostnaderna. För framtida kostnader har vi avsatt 165 miljoner kronor i 2021 års bokslut för att kunna utföra eventuella åtgärder. Vi kommer också att söka de statliga bidrag som kan bli aktuella.

FOTO: GETTY IMAGES

I början av februari 2022 togs de flesta restriktioner kopplade till coronapandemin bort helt. Det gör att förutsättningarna för kommunens verksamheter åter kan börja närma sig ett normalläge.

Med kontraster, kreativitet och nyfikenhet skapas förutsättningarna för en hållbar framtid i Botkyrka.

FOTO: TOBIAS FISCHER

Så styrs Botkyrka kommun

Framtidens Botkyrka är en inspirerande plats full av möjligheter. Genom kontraster, kreativitet och nyfikenhet skapar vi de bästa förutsättningarna för en hållbar framtid.

För att vi ska nå denna vision måste Botkyrka styras utifrån ett helhetsperspektiv. Vi ska ha hög kvalitet och effektivitet som alltid tar sin grund i Botkyrkabornas och kommunens villkor och behov. Kommunen styrs med en målsättning om ett hållbart Botkyrka, en effektiv målstyrning och genom att vi kvalitetssäkrar vårt kommunala grunduppdrag.

Ett hållbart Botkyrka

I Botkyrka har vi bestämt oss för en hållbar samhällsutveckling. Det innebär att vi vill tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Det är ett långsiktigt arbete som handlar om hur vi vill att Botkyrka ska se ut om 30 år.

Dokumentet Ett hållbart Botkyrka antogs av kommunfullmäktige 2019. Där framgår i vilken riktning Botkyrka ska gå på lång sikt. Hur och när olika åtgärder sedan ska genomföras styrs av kommunfullmäktiges bedömningar och prioriteringar samt genom mål- och uppdragsstyrningen i kommunens dokument Mål och budget med flerårsplan.

I *Ett hållbart Botkyrka* har kommunen antagit sex hållbarhetsutmaningar. Till varje utmaning kopplas

ett antal långsiktiga mål och ett antal indikatorer som kommunen följer upp och analyserar varje år. På så sätt får vi en fingervisning om huruvida vi är på rätt väg och om utvecklingen i Botkyrka är hållbar ur ett mer långsiktigt perspektiv.

Vill du läsa mer? Du hittar uppföljning av *Ett hållbart Botkyrka* för 2021 på sidan 85.

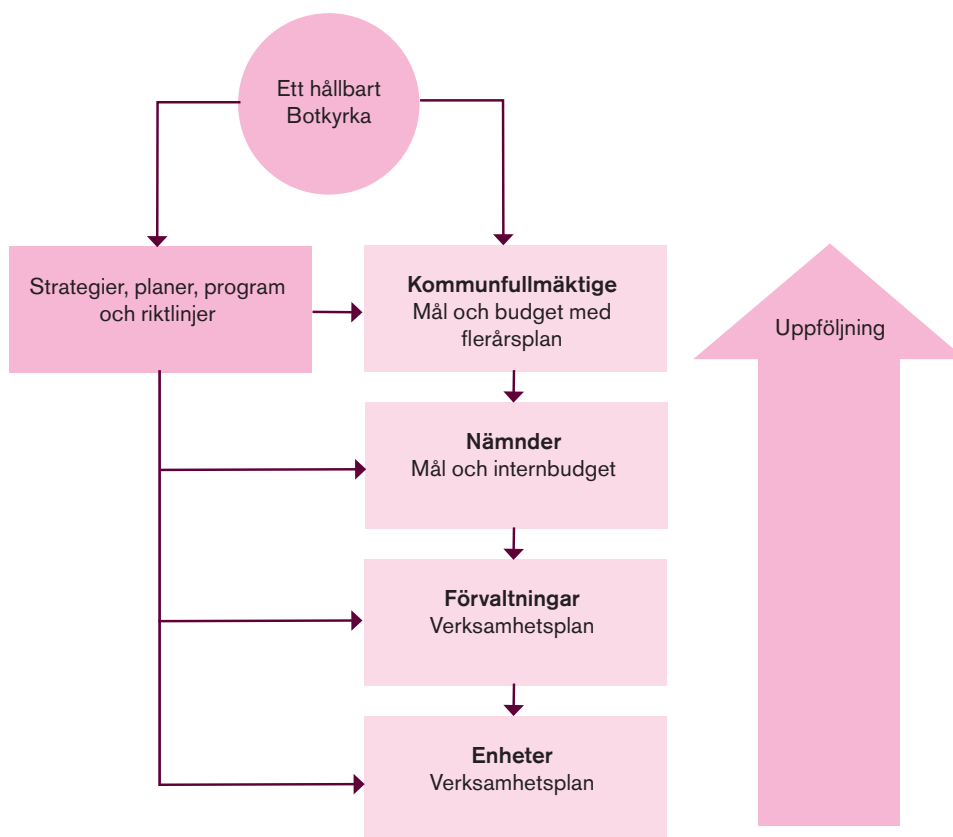
Målstyrning i Botkyrka kommun

Vår målstyrning tar sikte på fyra år och är indelad i fyra områden och uttrycks dels genom 17 utvecklingsmål, dels genom ett antal mått från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och nämnderna. Därutöver har kommunstyrelsen och varje nämnd antagit egna mål och mått för sina respektive förvaltningar och enheter.

Utvecklingsmålen styr och påverkar organisationen utifrån Botkyrkabornas fokus samtidigt som de tydliggör vad kommunen prioriterar inom olika områden där kommunfullmäktige vill se en förändring.

Vill du läsa mer? Du hittar en uppföljning av kommunfullmäktiges målområden och utvecklingsmål för 2021 på sidan 22.

Botkyrka kommuns styrmodell

Uppföljning

I kommunens två delårsrapporter och i den avslutande årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen en övergripande rapport till kommunfullmäktige om hur kommunen lyckats leva upp till de ambitioner som finns i Mål och budget med flerårsplan.

I såväl delårsrapporten per augusti som i årsredovisningen redovisas måluppfyllelse, resultat, ekonomiska ställning och finansiering. I årsredovisningen sammanställs också de kommunala bolagens resultat och vi redovisar även resultatet för hela kommunkoncernen, det vill säga kommunen och bolagen gemensamt.

Nämnderna ska göra minst sex ekonomiska uppföljningar med prognos under året för perioderna januari–mars, april (delårsrapport), juni, augusti (delårsrapport), oktober och årets avslutande verksamhetsberättelse. Delårsuppföljning och verksamhetsberättelser ingår i den samlade rapporteringen till kommunfullmäktige. Övriga obligatoriska ekonomiska uppföljningar sammanställs och rapporteras till kommunstyrelsen. Nämnderna kan utöver detta besluta om fler uppföljningstillfällen för sin egen verksamhet.

Kommunens hel- och delägda bolag lämnar sina uppgifter om ekonomi och verksamhet i samband med delårsrapporter och årsredovisningen.

Internkontroll

Kommunen arbetar med internkontroll för att säkra en effektiv förvaltning, upprätthålla förtroendet för kommunen som organisation, undgå allvarliga fel och skador och säkerställa att lagar följs och politiska mål uppnås. Vår internkontroll innebär att vi säkerställa att

- verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt
- ekonomisk rapportering och information om verksamheten är tillförlitlig
- efterlevnaden av lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera är tillfredsställande.

Varje nämnd är skyldig att styra och följa upp den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområde. Som grund för detta ska nämnden inför varje år bedöma och dokumentera sina risker och anta en särskild plan för hur arbetet med den interna kontrollen ska bedrivas under året. Nämndernas internkontroller följs upp och resultaten rapporteras till kommunstyrelsen.

I *Riktlinje för budgetansvar, attest, redovisning och internkontroll* reglerar kommunfullmäktige vad som gäller för bland annat uppföljning och internkontroll.

Kvalitetssäkring av kommunens grunduppdrag

Kommunens grunduppdrag är fastställt i lagar, förordningar och riktlinjer samt i nämndernas reglementen.

Verksamheterna följer upp ett antal verksamhets- och resultatmått för att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget och för att kunna uppnå de politiska målen. Om det finns stora eller politiskt prioriterade förbättringsområden i verksamheten kan måtten lyftas av de förtroendevalda och mål sättas på kommunfullmäktige- eller nämndnivå.

Ytterligare en del i kvalitetssäkringen är att löpande förbättra verksamheterna, bland annat genom förändrade och förenklade arbetsätt, nytänkande och digitalisering.

God ekonomisk hushållning

Varje kommun ska skötas utifrån god ekonomisk hushållning, vilket framgår av kommunallagen. God ekonomisk hushållning kan beskrivas som att varje generation ska ansvara för sina beslut och inte skjuta finansieringen på framtiden. Som en del av en god ekonomisk hushållning ha kommunen ha finansiella mål samt mål och riktlinjer för sin verksamhet.

Finansiella mål

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i Botkyrka kommun innehåller mål för den långsiktiga ekonomiska utvecklingen. Enligt dessa mål ska det genomsnittliga balanskravsresultatet vara 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den genomsnittliga självfinansieringsgraden av våra investeringar ska vara minst 75 procent. De finansiella målen gäller kommunen och inbegriper inte kommunkoncernen.

Tabell 4.

Mål för långsiktig ekonomisk utveckling

	Mål 2021	Utfall 2021	Genomsnitt 10 år 2012–2021
A	0 %	2,7 %	2,0 %
B	30 %	137 %	92 %

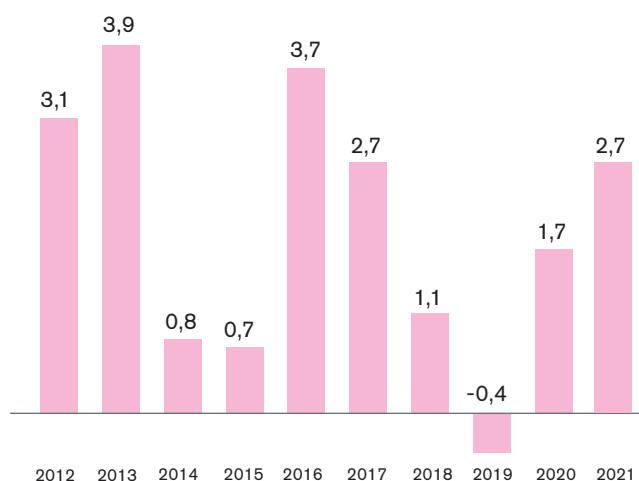
A. Det genomsnittliga balanskravsresultatet ska vara 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

B. Den genomsnittliga självfinansieringsgraden av våra investeringar ska vara minst 75 procent.

Balanskravsresultat i procent av skatteintäkter och generella statsbidrag

För 2021 uppgår balanskravsresultatet till 2,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär vi har klarat årets mål på 0 procent. Det genomsnittliga balanskravsresultatet den senaste tioårsperioden uppgår till 2 procent, vilket innebär att vi ligger i nivå med det långsiktiga målet.

Diagram 2. Balanskravsresultats andel av skatteintäkter och generella statsbidrag 2012–2021, procent

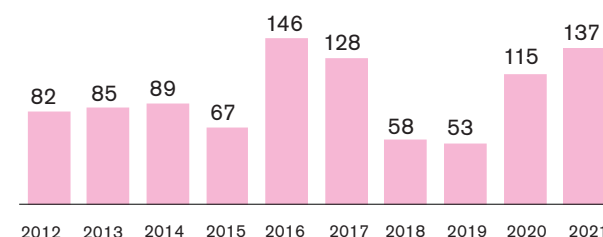

Självfinansieringsgrad av kommunens nettoinvesteringar

Självfinansieringsgraden anger hur stor del av kommunens nettoinvesteringar som finansieras med våra egna medel. En självfinansieringsgrad på 100 procent innebär att årets nettoinvesteringar är lika stora som årets resultat plus årets avskrivningar. För 2021 var självfinansieringsgraden drygt 137 procent, vilket innebär att målet för året är uppnått. Den genomsnittliga självfinansieringsgraden för den senaste tioårsperioden är 92 procent, vilket innebär att vi har uppnått det långsiktiga målet för perioden.

Investeringsplanen för den kommande tioårsperioden visar ett behov av stora och kostsamma investeringar, vilket innebär att de årliga resultatnivåerna fortsatt behöver ligga på höga nivåer om vi ska klara självfinansieringsmålet kommande år.

Diagram 3. Självfinansieringsgrad 2012–2021, procent

Här följer vi upp kommunens mål

Målstyrningen har ett helhetsperspektiv och tar sin grund i mittenmajoritetens politiska plattform samt de långsiktiga utmaningarna i dokumentet *Ett hållbart Botkyrka*.

För att klara uppgiften har kommunfullmäktige antagit 4 målområden som styr arbetet och som fokuserar på det kommunen vill utveckla och förbättra i Botkyrka. Dessa är:

1. Botkyrkaborna har egenmakt
2. Botkyrkaborna är trygga
3. Botkyrkaborna har ökad livskvalitet
4. Kommunens organisation

Till varje målområde har kommunfullmäktiges beslutat om ett antal utvecklingsmål och målsatta mått som gör att kommunen enklare kan se dels hur väl Botkyrka lyckas inom de prioriterade områdena, dels vilka förutsättningar, utmaningar och möjligheter som finns i kommunen.

De 17 utvecklingsmålen och de målsatta måtten för de 4 målområdena ska styra kommunens verksamhet på övergripande nivå i samtliga nämnder. Därutöver har kommunstyrelsen och nämnderna antagit egna mål och målsatta mått för respektive förvaltning och enhet.

På sidorna 23–35 följer vi upp kommunfullmäktiges 17 utvecklingsmål med stöd av respektive nämnds egen uppföljning och analys av de olika områdena.

Medborgarundersökningen

Kommunens medborgarundersökning genomförs vartannat år, jämna årtal, vilket gör att det saknas utfall från kommunens medborgarundersökning för 2021. De bedömningar som görs i förhållande till målen, och där det finns mått från medborgarundersökningen, har därför sin grund i tidigare års utfall, analyser av resultat från genomförda insatser och andra tillgängliga indikatorer.

Värdering av måluppfyllelsen 2021

Nedan följer en redogörelse för hur kommunstyrelsen och nämnderna har uppfyllt de 17 utvecklingsmålen 2021. Måluppfyllelsen har värderats utifrån hur väl de når målen genom att vi anger om måluppfyllelsen är god (grön prick), godtagbar (gul prick) eller inte godtagbar (röd prick). I uppföljningen finns också en övergripande beskrivning och analys av aktiviteter och insatser under året för att nå utvecklingsmålen. Varje utvecklingsmål avslutas med tabeller och diagram som visar resultaten för de målsatta måtten.

Värderingen av 2021 visar sammantaget att måluppfyllelsen för de 17 utvecklingsmålen är god för 3 mål, godtagbar för 14 mål och inte godtagbar för 0 mål.

Målområde	Utvecklingsmål						
1. Botkyrkaborna har egenmakt.	1:1 ●	1:2 ●	1:3 ●	1:4 ●	1:5 ●	1:6 ●	1:7 ●
2. Botkyrkaborna är trygga.	2:1 ●	2:2 ●	2:3 ●	-	-	-	-
3. Botkyrkaborna har ökad livskvalitet.	3:1 ●	3:2 ●	3:3 ●	3:4 ●	-	-	-
4. Kommunens organisation.	4:1 ●	4:2 ●	4:3 ●	-	-	-	-

Målområde 1: Botkyrkaborna har egenmakt

Framsteg under året

- Elevernas kunskapsresultat är stabila, trots pandemins utmaningar och elevernas meritvärden i årskurs 9 utvecklas positivt.
- Resultaten för Botkyrkas gymnasieskolor finns bland de 25 bästa procenten i Sverige.
- Nöjd kund-index (NKI) för företaget ökar.
- Antalet partnerskap med civilsamhället har ökat.

Utvecklingsmål 1:1 ● Måluppfyllelsen är godtagbar
Botkyrkas elever har höga meritvärden i årskurs

Kommunens analys av elevernas resultat visar att eleverna lyckats väl i sin kunskapsutveckling trots pandemins utmaningar. Andelen elever i årskurs 9 med godkända betyg i alla ämnen ligger oförändrat på 69 procent vilket de gjorde även 2020. Kommunen samtliga skolor arbetar för att eleverna ska nå höga resultat och en god måluppfyllelse för att stärka elevernas möjlighet att komma in på en gymnasieutbildning. Höga förväntningar och ett kompensatoriskt arbetssätt kan ses som framgångsfaktorer för den positiva utvecklingen över tid.

Skillnader kan dock ses mellan skolor kopplat till meritvärde, och den generella bilden att skolor med socioekonomiska utmaningar redovisar lägre genomsnittligt meritvärde kvarstår. Det långsiktiga arbetet för att alla elever ska nå minst E i samtliga ämnen är fortsatt i fokus, där tidiga insatser och skolornas kompensatoriska uppdrag är högt prioriterat.

Målsatt mått: Det genomsnittliga meritvärdet för elever i Botkyrkas kommunala skolor, årskurs 9, ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
214	226	224	Ökar	224

Källa: Statistiska centralbyrån

Målsatt mått: Andel (%) kommunala grundskolor i Botkyrka kommun med meritvärde lägre än riksnittet minskar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
53	65	57	Minskar	64

Källa: Statistiska centralbyrån

Utvecklingsmål 1:2 ● Måluppfyllelsen är godtagbar
Botkyrkas barn och elever får en god och likvärdig utbildning.

I dag finns en strukturell skolsegregation i kommunens skolor. Detta gäller såväl i förskola, som i grundskola och gymnasieskola. Utfallet 2021 för andelen elever med betyg i alla ämnen i årskurs 9 visar dock ett något bättre resultat än 2020. Det finns visserligen skillnader på enhetsnivå men mönstret att andel elever med betyg i alla ämnen ökar efter årskurs 9 är gemensamt. Elevernas behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram ligger fortsatt på en nivå runt 84 procent.

För att mildra segregationens effekter arbetar kommunen med att minska skillnaderna mellan skolor när det gäller tillgången till behöriga och legitimerade lärare. Därutöver görs kompensatoriska insatser genom resursfördelning till de skolor där det finns ett behov av högre elevpeng för att skolan ska klara av sitt uppdrag. Insatser sker också genom en ökad närvaro av vuxna i skolan, i syfte att bidra till bland annat trygghet och studiero. Detta är en förutsättning för god måluppfyllelse, samtidigt som det möjliggör för pedagogerna att lägga fokus på sitt kärnuppdrag.

Under de senaste åren har resultatutvecklingen i kommunens gymnasieskolor blivit allt bättre och inom flera områden ligger kommunen bland de 25 bästa procenten i Sverige, vilket framgår av rapporten *Öppna jämförelser* från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Ytterligare några positiva resultat:

- **Totalt 77 procent** av eleverna vid högskoleförberedande program, yrkesförberedande program och introduktionsprogram tar examen inom 4 år, vilket är en ökning med 7 procentenheter jämfört med 2020; andelen i riket är 70 procent.
- **Totalt 87 procent** av eleverna vid de högskoleförberedande programmen uppnår grundläggande behörighet till högskola inom 4 år, vilket är en ökning med 6 procentenheter jämfört med 2020; andelen i riket är 81 procent.
- **Totalt 81 procent** av de ungdomar som fullföljer sin gymnasieutbildning är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 1 år efter examen; andelen i riket är 73 procent.

Detta är resultatet av ett långsiktigt arbete där rektorer och lärare har gett eleverna goda förutsättningar att lyckas med studierna genom att hålla en hög nivå på undervisningen, ha höga förväntningar på eleverna och motivera eleverna att studera.

Målsatt mått: På samtliga Botkyrkas gymnasieskolor har minst 80% av eleverna på högskoleförberedande program tagit examen inom fyra år

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
66	66	66	Ökar	100

Källa: Skolverkets databas (SCB)

Målsatt mått: På samtliga Botkyrkas gymnasieskolor har minst 80% av eleverna på yrkesprogram tagit examen inom fyra år

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
33	75	33	Ökar	50

Källa: Skolverkets databas (SCB)

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrka elever i Botkyrkas kommunala skolor med betyg i alla ämnen efter årskurs 9 ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
66,7	70,1	67,7	Ökar	69,4

Källa: Skolverkets databas (SCB)

Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala skolor som efter årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
81,8	83,4	85,4	Ökar	83,4

Källa: Statistiska centralbyrån

Utvecklingsmål 1:3 ● Målpuffyllelsen är godtagbar

Det finns attraktiva skolor och förskolor i kommunens alla stadsdelar utbildning.

Det finns skillnader i invånarnas förtroende för kommunens skolor och förskolor men skillnaderna varierar mellan stadsdelarna. Totalt har andelen vårdnadshavare som väljer en skola i den egna stadsdelen som förstahandsval till förskoleklass ökat från 84 procent 2020 till 89 procent 2021. Andelen barn i Botkyrka som är inskrivna i förskolan varierar dock mellan stadsdelarna och minskar för andra året i rad, vilket kan vara en följd av pandemin. Sett ur ett längre perspektiv har dock andelen barn som är inskrivna i förskolan ökat snabbare i riket än i Botkyrka.

Förskolan stimulerar barns lärande och utveckling och lägger grunden till fortsatt lärande i skolan. Därför är det viktigt att fler barn i Botkyrka tar del av förskolans verksamhet.

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkabor som är nöjda med grundskolorna i kommunen ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
48		54	Ökar	*

Källa: Kommunens egna medborgarundersökning

*Görs varannat år.

Målsatt mått: Andel (%) elever som väljer att påbörja sin studiegång (förskoleklass) i sin stadsdel ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	85	84	Ökar	89

Källa: Elevströmningskarta

Målsatt mått: Andel (%) inskrivna barn i Botkyrkas förskolor ska vara minst 90% i samtliga stadsdelar (inskrivningsålder 3 år)

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
86,1	86,2	82,5	Ökar	81,7

Källa: Extens Utbildningsförvaltningens elevdatabas

Utvecklingsmål 1:4 ● Målpuffyllelsen är god

Botkyrka är en attraktiv plats för företagets tillväxt och etableringar.

Botkyrkas företagare är alltmer nöjda med kommunen. Det visar resultaten av serviceundersökningen nöjd kund-index (NKI), där kommunens index ökar från 73 till 75.

Antalet etableringsförfrågningar från utomstående företag har ökat, och näringslivsenheten har därför fördjupat sitt samarbete med privata fastighetsägare och med Stockholm Business Alliance för att öka antalet företagsetableringar. Kommunen behöver möjliggöra för fler företag och entreprenörer att etablera sig i kommunen, för att på så sätt skapa fler arbetstillfällen och en starkare samhällsutveckling. Kommunen behöver också se till att befintliga företag kan växa. Genom att utveckla större företagsområden som till exempel Södra porten och Rikstens företagspark kan fler företag flytta till kommunen och Botkyrka bli en regional kärna i Stockholmsområdet.

Antal nystartade företag har ökat i kommunen med cirka 20 procent mellan 2020 och 2021, och bedömningen är att ökningen dels beror på digitaliseringen som har gjort det enklare att starta företag, dels beror på sociala medier som möjliggjort för många att testa sina affärsidéer och inspireras av andra. Pandemin har också fått människor att stanna upp och fundera mer på sina affärsidéer och kanske våga ta steget att registrera sitt företag.

Totalt 23 företag med minst 5 anställda har etablerat sig i

Botkyrka 2021. Det är något färre företag jämfört med 2020 när 29 företag flyttade in till kommunen. Det är mestadels aktiebolag som har flyttat in i kommunen, majoriteten av dessa är inom bygg och transport.

Målsatt mått: Andel (%) förvärvsarbetande i kommunen, dagbefolkning, ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
74,8	74,8	73	Ökar	*

Källa: Kolada N00914

* Eftersläpning i statistiken. Utfall för 2021 publiceras v. 47, 2022

Målsatt mått: Andel (%) förvärvsarbetande i näringslivet, dagbefolkning, ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
66,4	66,2	66,6	Ökar	*

Källa: Kolada N03071

* Eftersläpning i statistiken. Utfall för 2021 publiceras v. 47, 2022

Målsatt mått: Arbetsställen, med minst fem anställda, som etablerar sig i kommunen ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
		29	Ökar	23

Källa: Upplysningscentralen

Målsatt mått: Botkyrkas företag har högre tillväxt än snittet för företagen i Stockholms län

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	Ja	Ja	Ja	Ja

Källa: Tillväxtindex SYNA. Det gäller för aktiebolag som ökar omsättningen, vinst och anställningar

Målsatt mått: Botkyrkas företagare som är nöjda i sin kontakt med kommunens myndighetsutövning ökar.

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
70	73	75	Ökar	*

Källa: Stockholms Business Alliance, SBA. Mäts i Nöjd-Kund-Index, NKI. Det totala måttet.

* Utfall publiceras april 2022

Alby erbjuder ett levande centrum med butiker, torghandel och restauranger.

FOTO: CRISP FILM

Utvecklingsmål 1:5 ● Måluppfyllelsen är godtagbar
Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler Botkyrkabor i arbete

Botkyrkabornas möjligheter att försörja sig på eget arbete har utvecklats positivt under året. Arbetslösheten är för närvarande (december 2021) 10 procent i kommunen, vilket är en minskning med 3 procent jämfört med 2020. Motsvarande siffra för riket är 8,8 procent 2021, vilket är en ökning med 0,6 procent jämfört med 2020. Arbetsmarknaden i Stockholms län, inte minst i Botkyrka, har dock påverkats av pandemin och de restriktioner som varit, vilket innebär att den positiva utvecklingen för kommunen bör ses med viss försiktighet.

Den totala andelen unga mellan 16 och 29 år som arbetar eller studerar har ökat med 12 procent mellan 2020 och 2021, där målgruppen i första hand har valt arbete framför studier. I åldersgruppen 30–64 år har 35 procent gått till arbete och 5 procent till studier. Denna senare grupp går framför allt till butik, restaurang och lagerarbete men även övriga branscher inom välfärdssektorn.

Fokus för kommunen har varit att matcha och stödja deltagarens önskemål på arbetsmarknaden men också att inspirera människor till att söka sig till andra och nya branscher. Målet med kommunens arbetsmarknadsinsatser är att Botkyrkaborna ska ha en egen försörjning.

Andelen personer som avslutar ekonomiskt bistånd och går vidare till arbete och studier har en fortsatt positiv utveckling och har ökat från 21 procent 2020 till 25 procent 2021, men utfallet når inte helt till det uppsatta målet 33

procent. Målgruppen behöver stöd i olika former för att den ska bli självförsörjande. Här erbjuder kommunen en rad olika insatser, till exempel praktiskt stöd och kompetenshöjande aktiviteter.

Individer som har en psykisk funktionsnedsättning eller ett beroendeproblem erbjuds *Individual Placement and Support* (IPS), som är en arbetsrehabiliterande insats. För att hjälpa ungdomar och unga vuxna till studier, arbete eller praktikplats görs insatser genom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). För att öka Botkyrkabornas anställningsbarhet behöver dock kommunen fortsatt arbeta med utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser.

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkaungdomar 16–29 år som arbetar eller studerar ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	70	70	75	*

Källa: Kolada N02797

* Utfall saknas

Målsatt mått: Andel (%) deltagare 30–64 år som går vidare till arbete eller studier ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	23	30	40	40

Källa: Acorda Avuxsystem

Målsatt mått: Andel (%) hushåll med ekonomiskt bistånd som avslutas på grund av arbete eller studier ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
32	24	21	33	25

Källa: Procapita Soc

Målsatt mått: Andel (%) unga deltagare 16–29 år som går till arbete eller studier ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	70	70	75	82

Källa: Acorda, Avux system

Utvecklingsmål 1:6 ● Måluppfyllelsen är godtagbar Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling

Botkyrkabornas möjlighet till egenmakt har fortsatt påverkats av den pågående pandemin, men för att mildra effekterna har kommunens verksamheter bland annat arbetat med att ställa om till digitala lösningar samt i vissa fall erbjudit verksamhet utomhus.

Kommunen har gått in i flera samarbeten i form av idéburna offentliga partnerskap (IOP) med olika aktörer inom civilsamhället; här ingår bland annat Botkyrkabyggen som en aktör från kommunens sida. Samverkan med civilsamhällets organisationer spelar en central roll för samhällsutvecklingen, eftersom dessa organisationer kompletterar den kommunala verksamheten och når ut till personer som kommunen inte alltid kommer i kontakt med.

Som en del i att möjliggöra för medborgare att vara delaktiga i samhällsutvecklingen har kommunen genomfört samråd med bland annat finska och romska minoritetsgrupper. Dessutom har samverkan skett med aktörer inom bland annat folkhälsa, integration samt klimat och miljö.

Demokratiutvecklingen har fokuserat på insatser som skapar möjligheter för invånarna att vara delaktiga i den lokala demokratin. Genom bland annat Botkyrkadialogen har kommunen genomfört insatser för ökad närdemokrati, vilka även i år till övervägande del har genomförts digitalt. Deltagandet har fortsatt varit gott; sammanlagt har 155 dialoger genomförts.

Under 2021 har samråden med de finska och romska minoritetsgrupperna varit prioriterade. Den återkommande kontakten med de nationella minoriteterna är viktig både för att systematisera dialogen och för att öka möjligheterna till delaktighet och stärka det ömsesidiga förtroendet mellan kommunen och minoritetsgrupperna.

Utifrån kommunens roll som finskt förvaltningsområde har kommunen särskilt uppmärksammat äldreomsorgen och skolan där samråd mellan invånare, politiker, representanter från civilsamhället och tjänstepersoner i kommunen har skett i syfte att öka de finskspråkiga invånarnas delaktighet. Detta har bland annat resulterat i att kommunen satt upp ett antal skyltar på finska i biblioteksrummen och att information på finska om olika aktiviteter har skickats ut till äldreboenden. Dessutom uppmärksammades Sverigefinnarnas dag i februari och en finskspråkig samhällsväglare finns på medborgarkontoret i Tullinge.

Under året har kommunen även tagit fram en handlingsplan för romsk inkludering.

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkabor som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
35	33	39	41	*

Källa: Kommunens egna medborgarundersökning
* Mätning genomförs vartannat år, jämna år

Målsatt mått: Andel (%) deltagare på Botkyrkadialogernas möten som upplever att medverkandet varit värdefullt ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
		61	63	*

Källa: Mäts via enkätundersökning bland de deltagare som lämnat kontaktuppgifter
* Ingen undersökning genomfördes 2021

Utvecklingsmål 1:7 ● Målpuffyllelsen är godtagbar
Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation

Kommunen har under året arbetat löpande med dels att öka Botkyrkabornas förtroende för kommunen som organisation genom kommunikation, dels att möjliggöra invånarnas delaktighet och medskapande vad gäller både samhället i stort och det egna närområdet. Flera planerade insatser har dock påverkats av pandemin och gällande restriktioner.

Under året har kommunen fortsatt att utveckla nya digitala verktyg och mötesforum för att ersätta fysiska möten. För Medborgarcenters del ledde begränsningarna med anledning av pandemin till att endast två medborgarkontor erbjöd drop in och publika datorer fram till september 2021. Därefter har samtliga fem kontor varit öppna.

För att kompensera begränsningarna förstärkte Medborgarcenter bemanning och arbetssätt vad gäller telefonservice, så att medborgarna så långt möjligt kunde få hjälp utan att behöva besöka ett medborgarkontor. Därmed bedömer kommunen att invånarna fått tillgång till den service som de efterfrågat.

Under året har kommunikationsinsatser haft fokus på tre områden – skola, tillväxt och trygghet. Kommunen bedömer att insatserna gett goda resultat. Antalet positiva artiklar om Botkyrka har ökat och att ytterligare förstärka kommunens kommunikation har stått i fokus. Andelen synpunkter från Botkyrkaborna som besvaras inom 10 dagar har ökat från 51 procent 2020 till 83 procent 2021.

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkabor som upplever att det är lätt att ta del av kommunens information ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
42	51	55	Ökar	*

Källa: Kommunens egen medborgarundersökning
* Mätning genomförs vartannat år, jämna år.

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkabor som är nöjda med kommunen som organisation ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
			Nytt mått	*

Källa: Kommunens egen medborgarundersökning
* Mätning genomförs vartannat år, jämna år.

Målsatt mått: Andel (%) synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	53	51	Ökar	83

Källa: Public360

Målsatt mått: Botkyrkabornas nöjdhet med möjlighet till inflytande ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	36		37	*

Källa: SCB:s Medborgarundersökning Index.

* Mätning genomförs vartannat år, jämna år

Målområde 2: Botkyrkaborna är trygga

Framsteg under året

- En ny mötesplats har öppnat i Tumba centrum där bibliotek, fritidsbank, medborgarkontor och Xetmuseet delar gemensamma lokaler. utvecklas positivt.
- Brukarnas nöjdhet med personlig assistans når 100 procent för andra året i rad.
- Våldspreventivt center har permanentats.

Utvecklingsmål 2:1 ● Målpuffyllelsen är godtagbar
Botkyrkaborna har en god omsorg

En del i att vara trygg och leva ett självständigt liv är att man som brukare av kommunens tjänster är nöjd med de insatser som utförs. För att fånga invånarnas uppfattning om stöd och insatser genomför kommunen därför olika brukarundersökningar inom verksamheterna för äldre och för personer med funktionsnedsättning samt inom individ- och familjeomsorg.

Ingen brukarundersökning gjordes inom hemtjänsten 2021 men utfallet 2019 och 2020 visar en positiv utveckling vad gäller hur nöjda brukarna är med hemtjänsten. För att öka brukarnas nöjdhet än mer har hemtjänsten 2021 uppdaterat ett antal rutiner samt arbetat fram nya rutiner, bland annat vad gäller egenvård, samarbetet med hemgångsteamet och munhälsa. Man har även arbetat med att upprätta och utveckla genomförandeplanerna, vilka är viktiga för att göra brukarna delaktiga i hur deras dag ska utformas.

Personalkontinuiteten är 16 (antal) 2021 vilket är densamma som utfall för 2020 och når inte målet på 14. Personalkontinuiteten i hemtjänsten är viktig för att brukarna ska känna sig nöjda och trygga. Under året har dock sjukfrånvaron till följd av pandemin varit hög, vilket har inneburit många timvikarier och påverkat kontinuiteten vad gäller antal personal som brukarna fått möta.

Som en del i att öka nöjdheten hos brukarna inom hemtjänsten har kommunen under året satsat på att öka personalens kompetens om demenssjukdomar. För de brukare som så önskat har kommunen dessutom installerat trygghetskameror för nattlig tillsyn samt nyckelfri hemtjänst. Kommunen har även infört hemgångsteam för att säkra en trygg hemkomst efter sjukhusvistelse.

Målsatt mått: Andel (%) personer inom vård- och omsorgsboende som är nöjda med stödet i sin helhet ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
75	75	76	80	*

Källa: Öppna jämförelser Socialstyrelsen och/eller SKR

* Brukarundersökning ej genomförd under 2021

Andel (%) personer med hemtjänst som är nöjda med stödet i sin helhet ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
78	73	77	79	*

Källa: Öppna jämförelser Socialstyrelsen eller SKR

* Brukarundersökning ej genomförd under 2021

Målsatt mått: Personalkontinuiteten i hemtjänsten ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	16	14	14	16

Källa: KKik, underlag lämnas in från kommunens brukarundersökning

Målsatt mått: Andel (%) överklaganden som går emot fattade beslut minskar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
23	21	20	19	19

Källa: myndighetsenheten vård- och omsorgsförvaltningen

Utvecklingsmål 2:2 ● Måluppfyllelsen är godtagbar Botkyrkaborna känner sig trygga

Botkyrkabornas upplevelse av att det är tryggt att bo och leva i respektive stadsdel har ökat över tid och nådde 69 procent vid den senaste medborgarundersökningen 2020. Dock finns det fortfarande skillnader mellan olika stadsdelar. Ingen medborgarundersökning gjordes 2021 men en indikation från en motsvarande undersökning genomförd av Statistiska centralbyrån visar att nivån ligger på en likvärdig nivå som tidigare år.

Som ett led i att öka tryggheten i kommunen har arbetet inom *Effektiv samordning för trygghet* (EST) fortsatt. Genom samverkan och omvärldsbevakning har kommunen utvecklat arbetet 2021 vad gäller bland annat tillsyn och arbetsplatskontroller, platsamverkan för Alby och samordning mot kriminalitet. Arbetet med EST bedrivs i samarbete mellan kommunen, Botkyrkabyggen och Södertörns brandförsvärsförbund.

Våldspreventivt center arbetar med trygghetsfrämjande och vålds- och brottsförebyggande arbete genom bland annat områdesutveckling, myndighetssamverkan och avhoppverksamhet. De idéburna offentliga partnerskapen (IOP) med civilsamhället har också bidragit med trygghetsfrämjande och vålds- och brottsförebyggande aktiviteter. Exempelvis idrotts- och kulturengagemang, tillsammans med lokala föreningar samt gemensamma städdagar och forum för dialog om angelägna frågor. Närheten till demokratin genom Dialogkommissionens arbete genom Botkyrkadialogen där medborgare ges möjlighet att framföra synpunkter och ge förslag på utveckling av sitt närområde är en viktig del av det trygghetsskapande arbetet.

För att kunna erbjuda skydd och stöd till dem som upplever eller har upplevt våld, våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld arbetar kommunen systematiskt med att ställa frågor om våldsutsatthet till klienter inom socialtjänsten. En kartläggning av hedersrelaterat våld har

dessutom genomförts och kommunen kommer att genomföra ytterligare insatser kommande verksamhetsår för att stärka medborgarnas möjlighet till stöd och hjälp.

Arbetet tillsammans med Skatteverket om felaktig folkbokföring, olovlig andrahandsuthyrning och trångboddhet som en effekt av felaktig folkbokföring är ytterligare ett arbetsspår med bäring på trygghet kopplat till boendemiljön.

Under hösten har kommunen förstärkt det uppsökande arbetet i skolan genom att utöka teamet med trygghetsfältare med ett antal mentorer, vilket har bidragit till ökad vuxennärvaro i kommunens skolor. Trygghetsfältarna ska arbeta relationsskapande i skolorna i de områden som betraktas som särskilt utsatta, som en del i att öka trivsel och trygghet i skolan. Därutöver har både trygghetsfältare och skolfältare bidragit till att fler vuxna befinner sig i lokala centrum och bostadsområden dagtid, kvällar och helger.

För att skapa trygghet och förebygga brott i Fittja har fortsatta insatser gjorts, vilket har gett ett positivt resultat. Insatserna har varit av social, fysisk och polisiär karaktär. Ett nästa steg är ny gestaltning och upprustning av Fittja torg.

För att öka tryggheten utomhus har kommunen förbättrat utomhusbelysningen längs gång- och cykelvägar samt i parker. Dessutom har många parkområden öppnats upp genom att kommunen har röjt sly och beskurit buskpartier för bättre sikt.

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkabor som tycker att det är tryggt att leva och bo i sitt bostadsområde ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
61		69		*

Källa: Kommunens egna medborgarundersökning

* Mätning genomförs vartannat år

Utvecklingsmål 2:3 ● Måluppfyllelsen är godtagbar
Botkyrkaborna trivs i kommunen

Strukturplanen för Tumba innehåller bland annat ett uppdrag om kopplingen mellan grönområden och ökad trivsel. En sådan plan har färdigställts under året och den anger riktningen för prioriteringar som bidrar till mer trivsamma miljöer. Den utredning som gjorts tillsammans med Trafikverket om Hågelbyleden tar upp exempelvis buller, barriäreffekter och partiklar. Även åtgärder på dessa områden bidrar till trivsel och välmående i kommunen.

Under året har trivseln ökat genom att blommor har planterats, lekparken och bänkar har rustats upp och ett antal ljusarrangemang satts upp. Nöjdheten med parker och lekparken i kommunen har ökat från 64 procent 2020 till 73 procent för 2021.

Kommunen har genomfört insatser för att öka Botkyrkabornas trivsel. Bland annat har kommunen rustat upp ett antal fritidsanläggningar:

- **Rackethallen** har fått nytt badminton- och squashgolv och utökats med två padelbanor.
- **Gymmet** i Storsvetsbadet har nya redskap.
- **Brunna IP:s utegym** har utökats med fler maskiner.

Kommunen har även inlett ett samarbete med Riksidrottsförbundet och Parasportsförbundet för att utveckla Rödstu Hage för rugby och handikappidrott. En kartläggning av vilka kultur- och fritidslokaler som behöver tillgänglighetsanpassning har genomförts, och under året har fritidsgårdarna Southside och Falken tillgänglighetsanpassats.

Målsatt mått: Botkyrkabornas nöjdhet med trivsel i kommunen ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
54		61,2		*

Källa: Kommunens medborgarundersökning

* Mätning genomförs vartannat år

Målområde 3:

Botkyrkaborna har ökad livskvalitet

Framsteg under året

- Många aktiviteter för barn och unga har genomförts trots pågående pandemi och restriktioner.
- Antalet barn och unga som deltagit i organiserade idrottsaktiviteter har ökat.
- Andelen utsläpp av växthusgaser per invånare minskar i Botkyrka.
- Totalt 98 procent av kommunens verksamhetsfordon drivs av fossilfria bränslen.

Utvecklingsmål 3:1 ● Måluppfyllelsen är godtagbar
Fler och mer varierade bostäder inom och mellan våra stadsdelar

Ett varierat bostadsbeståndet är en förutsättning för att så många som möjlighet ska kunna bo kvar i sin stadsdel i olika skeden av livet. En blandning av olika storlekar och upplåtelseformer för bostäder i samma område ger också fler valmöjligheter utifrån invånarnas förutsättningar och behov.

Bybyggnation i kommunen ledde till en ökad variation i bostadssammansättningen i de olika stadsdelarna med 48 procent 2019 och 52 procent 2020. Det betyder att cirka hälften av det som byggts bidragit till en ökad variation.

Detta behöver ställas i relation till hur många bostäder som byggts: 2020 färdigställdes 90 bostäder och preliminära siffror för 2021 visar att det färdigställdes cirka 26 bostäder i kommunen under året. Bedömningen är dock att de få bostäderna som färdigställts 2021 inte kommer att bidra till mer blandning.

Under 2021 har kommunen antagit en strukturplan för centrala Tumba, vilket skapar förutsättningar för fler bostäder. Arbetet med nya riktlinjer för bostadsförsörjning pågår, liksom ett planeringsuppdrag om Botkyrkastaden, som gäller Alby, Fittja och Hallunda-Norsborg. Uppdraget har avrapporterats och kommer resultera i ett följduppdrag 2022. Dessa arbeten tydliggör alla en inriktning mot en mer varierad bostadssammansättning och pekar även på behovet av fler nya bostäder.

Den politiska ambitionen att färdigställa 8 000 nya bostäder 2016–2024 kommer sannolikt inte att uppnås; antalet preliminärt färdigställda bostäder var 2 660 vid årets slut. Ambitionen är beroende av utvecklingen på bostadsmarknaden, vilken kommunen inte kan påverka. Däremot är kommunens planberedskap god, vilket möjliggör att ett stort antal bostäder kan byggas de kommande åren.

Trångboddhet enligt norm 2 innebär att det bor fler än 2 personer per sovrum i en bostad. Det finns olika sätt att räkna trångboddhet, men oavsett vilket mått som används sticker Botkyrka ut vad det gäller andelen trångbodda hushåll. I Botkyrka bor 30 procent av hushållen i flerbostadshus trångt; motsvarande siffra för länet är 20 procent. Trångboddhet är dessutom vanligare bland barnfamiljer, vilket innebär att effekterna av trångboddhet påverkar barn i stor utsträckning.

Strategi för att motverka hemlöshet

En del av en god livskvalitet är tillgången till en bostad, och kommunen har under året antagit en strategi för att motverka hemlösheten och dess konsekvenser. Strategin innebär att en ”tak över huvudet”-garanti har införts och att personer som lever i akut hemlöshet efter nödprövning ska kunna erbjudas någon form av boende. Vidare ska kommunkontrakt till en bostad efter ärendeprovning kunna erbjudas hemlösa barnfamiljer, personer som blivit utsatta för våld och personer som behöver byta bostadsort efter att ha brutit med en kriminell livsstil.

Målsatt mått: Andel (%) trångboddhet minskar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
29,9	30,3	29,5	Minskar	*

Källa: Kommunens egna medborgarundersökning
* Utfall publiceras maj 2022

Målsatt mått: Från 2016 till utgången av 2024 ska antalet färdigställda nya bostäder vara minst 8 000. (ackumulerat)

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
1 594	2 544	2 634	4 300	2 660*

Källa: SCB. * Prel. Siffror från SCB

Målsatt mått: Förändringar (%) i bostadsbeståndet som bidrar till ökad variation i bostadssammansättningen i varje stadsdel

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
38	48	52	Ökar	*

* Utfall publiceras av SCB maj 2022

Utvecklingsmål 3:2 ● Måluppfyllelsen är god Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid

De restriktioner som följt pandemin har påverkat barns och ungas möjlighet till en aktiv fritid. Många verksamheter, evenemang och aktiviteter har fått ställas om till digital verksamhet eller genomföras utomhus. Inom det kommunala föreningslivet, fritidsklubbar och fritidsgårdar har dock verksamheten för barn och unga varit öppen under en stor del av året och aktiviteter har bedrivits på ett smittsäkert sätt.

Sagostunder för barn har skett utomhus eller digitalt. Under 2021 har det erbjudits 120 sago-stunder på våra bibliotek, med cirka 994 deltagare. Det är en ökning jämfört med 2020 då 71 sagostunder erbjöds. Det är dock en minskning jämfört med före pandemin; 2019 erbjöds 236 sagostunder.

Aktiviteter för barn och unga har genomförts på skolloven, där Botkyrkaföreningarnas lovaktiviteter för barn och unga hade närmare 100 000 deltagartillfällen 2021.

Några exempel:

- **Under sport- och påsklovet** var aktiviteterna utomhus eller digitala. Barn och unga kunde ta del av filmworkshops på fritidshem och fritidsklubbar, Subtopias digitala workshops i dans och konst, äventyrsspår i Hågelbyparken, öppet hus i järnåldersbyn samt friluftsläger med Kulturfyren på Sillvik i Norsborg.
- **Under sommarlovet** erbjöds gratis simskola för barn mellan 6 och 9 år på Slagstabadet och Brotorpsbadet. Närmare 260 barn deltog. En satsning med badvärdar möjliggjorde att unga Botkyrkabor fick möjlighet till feriepraktik under lovet.
- **Under läslovet** på hösten kunde barn och unga i Botkyrka prova på Kulturskolans verksamhet genom ett samarbete mellan de öppna fritidsverksamheterna i Hallunda, Fittja, Tullinge och Stolvreten. Närmare 200 barn och unga deltog i prova-på aktiviteterna. Därutöver genomfördes Barnboksdagarna fysiskt.
- **Under jullovet** erbjöds pyssel och skapande ateljé. Kulturskolans verksamhet har påverkats av pandemin, eftersom undervisningen periodvis har fått bedrivas på distans och man har även minskat antal deltagare i grupperna. Vid året start var det 25 procent färre bokade

kurser jämfört med samma period 2020. Mot slutet av året ökade antalet bokade kurser, men antalet låg fortsatt 4 procent under värdet för 2019. Det totala antalet bokade kurser 2021 var 1 300, vilket är lägre än 2019 då antal bokade kurser var 1 600.

För att öka antalet deltagare i Kulturskolans verksamheter var kurserna kostnadsfria under vårterminen, vilket resulterat i att antalet deltagare ökade under året. Mot slutet av 2021 ökade antalet anmälningar till Kulturskolans aktiviteter ytterligare, och barn och unga väljer ofta kurser inom musik, dans, teater och film/animation.

Förutsättningarna för att delta i Kulturskolans verksamhet skiljer sig fortfarande åt mellan de olika stadsdelarna. Flera olika satsningar har planerats för att nå fler barn och unga men dessa har inte kunnat genomföras fullt ut under pandemin. Insatser pågår dock för att skapa likvärdiga förutsättningar för deltagande. Bland annat lämnas information vid föräldramöten, och riktade insatser görs till eleverna på skolorna i samarbete med Kulturskolan. Barn och unga har dessutom kunnat ta del av ett ökat utbud av föreningsaktiviteter i de stadsdelar som har lägst deltagande i dag genom att ny verksamhet startats i olika föreningar. Kommunen har möjliggjort detta genom att tillhandahålla ett utökat stöd för prova-på-verksamhet under skolloven, organiserad spontanidrott och insatser i syfte att stärka föreningar i stadsdelar där deltagandet är lågt i dag.

Exempel på ny verksamhet 2021 är boxning i Tumba/Storvreten och jiu-jitsu i Fittja. Andelen barn och unga som deltagit i organiserade idrottsaktiviteter i dessa stadsdelar har ökat med 546 personer, vilket motsvarar en ökning på cirka 2 procent mellan 2020 och 2021.

Uppmuntran till fysisk aktivitet

Barn och unga i Botkyrka uppmuntras till fysisk aktivitet och goda matvanor genom de öppna fritidsverksamheterna och aktivitetshuset. I aktivitetshuset Albys Hjärta deltar unga 16–19 år i dans och träning både i lokalen samt genom digitala sändningar. Det finns även aktivitetslotsar som samtalar med ungdomar om fysisk och psykisk hälsa, och ett resultat av samtalen är att en yogaaktivitet har genomförts.

Kulturskolan har också jobbat med metoden Dansa utan krav som riktar sig till tjejer som upplever nedstämdhet, oro och kroppsliga besvär. I denna aktivitet har drygt 10 flickor deltagit. Bedömningen för riket generellt är att stillasittandet hos barn och unga har ökat under pandemin, och nationella undersökningar visar att flickor i större utsträckning lämnat föreningslivet. En undersökning i kommunen pekar dock glädjande nog på en positiv ökning av barns och ungas deltagande i olika idrottsaktiviteter och det är fortsatt relativt jämställt mellan pojkars och flickors deltagande, men utvecklingen behöver följas.

Målsatt mått: Andel (%) unga Botkyrkabor som upplever att de har goda möjligheter till en aktiv fritid är minst 85 %

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
85			85	84

Källa: Fritidsvaneundersökningen som görs i samband med utbildningsförvaltningens elevenkät
Enkäten genomförs vartannat år, men gjordes inte år 2020 pga coronapandemin men gick ut under våren 2021 istället

Målsatt mått: Andel (%) unga som anger att de läser på sin fritid ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
46			49	46

Källa: Fritidsvaneundersökningen som görs i samband med utbildningsförvaltningens elevenkät
Enkäten genomförs vartannat år, men gjordes inte år 2020 pga coronapandemin men gick ut under våren 2021 istället

Målsatt mått: Barn och ungas organiserade idrottsaktiviteter ökar i de stadsdelar med lägst deltagande

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
		32 654	Ökar	33 200

Källa: Kultur- och fritidsförvaltningen

Fyra olika källor:

1. Föreningarnas närvarorapportering från Riksidrottsförbundet och till kultur- och fritidsförvaltningen
2. Statistik beläggning på anläggningar och lokaler från bokningssystemet IBGO
3. Närvarorapportering för den organiserade spontanidrotten
4. Deltagartillfällen i förvaltningens egen producerade verksamhet, ex träningspass på baden etc

Målsatt mått: Flickors andel (%) av besöken på fritidsgårdarna i Botkyrka kommun ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
39	42	39	42	41

Källa: Kultur- och fritidsförvaltningen

Målsatt mått: Flickors andel (%) av idrottsföreningarnas totala deltagartillfällen ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
37	39	40	42	41

Källa: Riksidrottsförbundet Enheten idrott och förening (KoF) levererar in underlag till Riksidrottsförbundet

Utvecklingsmål 3:3 ● Måluppfyllelsen är godtagbar**Botkyrka har ett aktivt miljö- och klimatarbete**

Den största utsläpsskällan av växthusgaser i Botkyrka kommun är transportsektorn som står för cirka 80 procent av utsläppen. Därför är det prioriterat att minska utsläppen från denna sektor. Det innebär att kommunen måste arbeta med både kommuninvånarnas resor samt de resor och transporter som genereras av kommunens egen verksamhet.

Utsläppen av växthusgaser per invånare minskar i Botkyrka, länet och riket. För Botkyrkas del beror minskningen till stor del på att andelen biobränsle har ökat i fordonsparken. Fortfarande är det fordonsutvecklingen, snarare än förändrade resvanor, som bidrar till minskade utsläpp. I vilken utsträckning bilen används skiljer sig dock mycket åt mellan stadsdelarna. Bara cirka 30 procent pendlar med bil till arbete och skola i Fittja, jämfört med cirka 60 procent i Vårsta/Grödinge. Detta speglar bland annat tillgången till kollektivtrafik, inkomst och boendeform, där boende i småhus och på landsbygden generellt använder bilen i större utsträckning.

För att minska utsläppen behövs en effektivisering av transportarbetet, beteendeförändringar och en fossilbränslefri fordonsflotta, och detta är komplexa och svåra frågor som kräver samarbete regionalt, med akademien och med näringslivet. För att få tillgång till kompetens och extra resurser ingår Botkyrka i det regionala samarbetet Fossilfritt 2030 Stockholm län. Projektet ingår i en storregional kraftsamling i 6 län, och målet är att de deltagande aktörerna ska ha en fossiloberoende fordonsflotta före 2030 och även underlätta näringslivets och allmänhetens omställning.

Tjänsteresor har ersatts av digitala möten

Vad gäller kommunens egna resor i tjänsten har de påverkats av pandemin de senaste 2 åren. Den största skillnaden generellt sett är att många tjänsteresor har ersatts av digitala möten. Det har lett till minskade kostnader, sparad restid samt minskade växthusgasutsläpp. En del av dessa strukturella förändringar i kommunens mötes- och resekultur kommer dessutom troligtvis att bestå eftersom de har många positiva effekter.

Vad gäller kommunens egna verksamhetsfordon tankades de till 98 procent fossilbränslefritt 2021. Det är ett mycket bra utfall, eftersom det gäller både tunga och lätta fordon. Arbetet fortsätter med att utöka fordonsflottan med fler eldrivna fordon och moderna biogasdrivna fordon i takt med att det finns tillgång på nya fordon på marknaden.

En effekt av distansarbetet under pandemin är en minskad förbrukning av papper, vilket är positivt eftersom det leder till en minskad förbrukning av naturresurser och bidrar till att kommunen blir mer klimatneutral. Förhoppningsvis kommer trenden med färre pappersutskrifts kvarstår när medarbetarna kommer tillbaka till arbetsplatsen.

Kommunen samordnar sedan 2015 godsleveranserna till de egna verksamheterna med 7 andra kommuner på Södertörn. Samordningen är ett framgångsrikt sätt att effektivisera transporter och minska utsläpp. Under åren med samordning har antalet transporter till kommunens verksamheter mer än halverats och utsläppen av koldioxid har minskat kraftigt.

För att mäta effektivisering av transportarbetet mäter kommunen koldioxidutsläpp per kilo levererat gods. I och med att en del kommunala verksamheter har haft stängt eller minskat sin verksamhet under pandemin minskade inköpen 2020 och 2021. Utsläppen av koldioxid per kilo transporterat gods fortsätter att minska från 2,04 gram per kilo 2020 till 1,80 gram per kilo 2021. De främsta orsakerna till minskad koldioxidmängd är högre andel biogas, minskat antal körda kilometer och en förfinad mätmetod. Positivt är att också användningen av förnybara bränslen (HVO och biogas) vid samordnad varudistribution fortsatt är 100 procent.

Klimatanpassningsprogram

För att få kunskap om hur Botkyrka påverkas av ett förändrat klimat genomförde kommunen en ny klimat- och sårbarhetsanalys (KSA) 2021. Utifrån analysen pågår nu ett arbete med att ta fram ett klimatanpassningsprogram med ett förslag med prioriterade åtgärder för att minska de identifierade riskerna och öka kommunens robusthet mot klimatförändringar.

Vattenmyndigheten har 2021 ändrat definitionen av vad som ska klassas som en vattenförekomst. Till exempel ska en sjö vara minst 1 kvadratkilometer stor och kunna förse minst 50 personer med dricksvatten. Detta har resulterat i att Brosjön och Mellansjön numera klassas som vattenförekomster. Det innebär att det nu finns 11 sjöar som klassas som vattenförekomster i kommunen, varav 7 har god ekologisk status, 3 måttlig ekologisk status och 1 otillfredsställande ekologisk status.

Nu består kommunens ytvattenförekomster av 11 sjöar, 3 vattendrag och 4 kustvattenområden, och förekomsternas ekologiska status påverkas av många olika aktörer. Det innebär att flera intressenter än kommunen behöver genomföra insatser för att ytvattenförekomsterna ska nå god ekologisk status.

Kommunens åtgärder har under året varit inriktade på att revidera VA-plan, dagvattenstrategin, rena dagvatten, tillsyn av verksamheter enligt miljöbalken, skydda kommunens grundvattenförekomster, söka statsbidrag för riktade projekt och samarbeta med Salem och Södertälje.

Samtliga de skyddsvärda ängs- och hagmarker som kommunen har rådighet över har hävdats, tagits om hand, under året. Dessa marker är gamla födermarker med månghundraårig kontinuitet av hävd, det vill säga bete eller lieslätter. De hör till de marktyper som har högst biologisk mångfald, men de har minskat kraftigt i areal i riket i och med dagens odlingslandskap. Om hävden genom bete eller ängsslätter upphör blir det senare svårt att återskapa artmångfalden. Det är därför önskvärt att ängs- och naturbetesmarkerna ökar i areal generellt sett men samtidigt positivt att de inte minskar i kommunen.

Målsatt mått: Andel (%) fossila bränslen (bensin och diesel) minskar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
75	20	20	Minskar	2

Källa: Kommunens drivmedelsleverantör OKQ8

Målsatt mått: Antal klassade sjöar som klarar Vattenmyndighetens krav på god ekologisk status ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
6	5	5	8	5

Källa: Vatteninformationssystem, VISS: <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Målsatt mått: Arealen (hektar) artrika ängs- och naturbetesmarker ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	50	*	Ökar	50

Källa: Miljöenheten. Utfallet på måttet ska ange hur många ha artrika ängs- och naturbetesmarker som finns konstaterade i kommunen per mätillfälle. De marker som funnits med under tidigare period, redovisas igen, om de fortfarande kan betraktas som artrika. Om arealen har ökat läggs ökningen till den tidigare konstaterade arealen. Men marker som inte längre kan anses vara artrika pga igenväxning eller utebliven hävd (=bete eller slätter) kan också falla ifrån.

* utfall saknas

Målsatt mått: Koldioxidutsläpp per invånare ska minska

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
1,3	1,24	*	1,12	1,2

Källa: Nationella emissionsdatabasen, RUS (Länsstyrelserna i samverkan) <http://extra.lansstyrelsen.se/rus/Sv/statistik-och-data/nationell-emissionsdatabas/Pages/default.aspx>

* utfall saknas

Målsatt mått: Klimatavtryck (gram CO₂/transporterat kg) för inköpta varor vid samordnad varudistribution minskar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
2,27	2,18	2,48	2,04	1,80

Källa: Upphandlingsenheten

Utvecklingsmål 3:4 ● Måluppfyllelsen är godtagbar
Infrastrukturen i kommunen ska vara hållbar och utvecklas för att passa medborgarnas behov

Transporter är en stor utsläppskälla både för Botkyrkas del och för andra kommuner i storstadsregionerna. Insatser för att öka kollektivtrafikåkandet sker både genom regional påverkan genom Södertörnsnätverket, Botkyrkas eget påverkansarbete gentemot Region Stockholm samt strategisk planering genom exempelvis översiktsplanen. Resandet med kollektivtrafik har minskat under pandemin, och möjligheten till distansarbete efter pandemin kan komma att påverka resmönstren även framöver. Bedömningen i nuläget är att resandet med kollektivtrafik på sikt kommer att öka.

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkabor som kan använda kollektivtrafik för de flesta dagliga resor ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
77	*	74	Ökar	*

Källa: Kommunens egen medborgarundersökning

* Undersökning genomförs vartannat år, jämna år

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkabor som är nöjda med kommunens gång-, cykel- och bilvägar ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
		58	Ökar	*

Källa: Kommunens egen medborgarundersökning

* Undersökning genomförs vartannat år, jämna år

Målsatt mått: Botkyrkabornas möjligheter att ta sig runt i kommunen ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	49	*	Ökar	*

Källa: SCB:s medborgarundersökning

Genomförs varannat år

Index. * Utfall saknas

Målområde 4:

Kommunens organisation

Framsteg under året

- Tomställda lokalytor har minskat under året.
- Andelen heltidsanställda i kommunen har ökat och ligger över genomsnittet för riket.
- Antalet e-tjänster som erbjuds invånarna har ökat.

Utvecklingsmål 4:1 ● Måluppfyllelsen är godtagbar
Kommunens organisation är resurseffektiv

Kommunen hade vid årets slut 3 535 kvadratmeter tomställda lokalytor i den gemensamma lokalbanken. Det är en minskning med 4 300 kvadratmeter jämfört med 2020. Minskningen beror på försäljning av 8 bostadsrätter samt att några externa avtal har avslutats.

Kommunen ska bedriva sin verksamhet utifrån god ekonomisk hushållning, vilket kan beskrivas som att varje generation ska ansvara för sina beslut och inte skjuta finansieringen på framtiden. För att definiera detta har kommunfullmäktige lagt fast ett antal finansiella mål, se sidan 21. Utöver de finansiella målen ska nämnderna visa följsamhet till beslutad budgetram och ha en god prognossäkerhet.

För 2021 redovisar samtliga nämnder ett utfall inom beslutad budgetram. Sammantaget har 96,4 procent av budgeten använts, vilket motsvarar ett positivt resultat på närmare 211 miljoner kronor.

I förhållande till nämndernas samlade prognoser från delårsrapport 1 är den slutliga avvikelser större. Skillnaden mellan prognosen i april och årets utfall innebär en avvikelse på 2 procent.

De avvikelser som redovisas är i många fall effekter av pandemin och förklaras bland annat av osäkerheten om när restriktionerna skulle släppa och aktiviteter och verksamheter skulle kunna komma i gång med full kraft igen. Men även före pandemin kan vi se att nämnderna lämnar prognoser som är försiktigare än det faktiska utfallet i slutet av året.

Målsatt mått: Nämndernas nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
			100	96,4

Källa: Kommunledningsförvaltningen

Målsatt mått: Nämndernas prognoser vid delårsrapport 1 avviker från årsutfallet med max 1 %

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
			1	2

Källa: Kommunledningsförvaltningen

Målsatt mått: Tomställda lokalytor i lokalbanken minskar (kvadratmeter).

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
		5 000	Minskar	3 535

Källa: Teknik- och fastighetsförvaltningen

Utvecklingsmål 4:2 ● Måluppfyllelsen är godtagbar
Botkyrkas anställda trivs och mår bra

För att stärka kompetensen hos anställda i Botkyrka kommun har kommunen anordnat ett antal utbildningar för att öka andelen legitimerade och behöriga medarbetare inom skolan. Kommunen har även satsat på utbildning för att öka antalet tillsvidareanställda med formell kompetens, exempelvis med undersköterskeutbildning. Dessutom anordnas utbildning i svenska språket för medarbetare inom vård och omsorg samt förskolan.

Årets medarbetarundersökning visar att kommunen har engagerade medarbetare och svarsfrekvensen var 88 procent. Det totala indexet ökade med 1 enhet för hela kommunen och når 72 av 100 och indexet *Hållbart medarbetarengagemang* (HMI) är fortsatt stabilt (78 av 100).

Kommunens mål är att alla anställda som önskar det ska erbjudas heltid. Andelen heltidsanställda i kommunen har ökat med 1,3 procentenheter jämfört med 2020 och uppgick vid årets slut till 90,5 procent. I riket uppgick andelen till 82,6 procent 2020 enligt uppgifter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Minska korttidssjukfrånvaron

I september 2021 avslutades projektet *Arbetsmiljö och hälsa i fokus*, som var en treårig satsning i samarbete med SKR och Research Institutes of Sweden (RISE). Syftet har varit att förebygga och minska korttidssjukfrånvaron och skapa mer hälsofrämjande arbetsplatser i kommunen. Under projektet minskade antalet nettodagar korttidsfrånvaro jämfört med referensperioden för de första 17 månaderna fram till pandemin (mars 2020), och bedömningen är att insatserna är effektiva för att minska korttidssjukfrånvaron. Från och med oktober 2021 ingår insatserna som en del av den ordinarie verksamheten.

Frisknärvaron har ökat för både kvinnor och män och uppgick till 92,3 respektive 95,6 procent 2021. Frisknärvaron är i nivå med 2019. Personalomsättningen för både dem som har börjat och dem som har slutat i kommunen är ungefär på samma nivå som 2020 men på en lägre nivå än 2019, och andelen nyanställningar har minskat från 7,2 till 6,1 procent. Kommunen bedömer att pandemin har påverkat personalrörligheten, eftersom den gjort att medarbetare är mindre benägna att byta jobb. De yrkesgrupper som har flest avgångar både före och under pandemin är barnskötare, undersköterska och förskollärare.

Målsatt mått: Botkyrka kommuns genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetarengagemang ska öka.

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
79	78	78	Ökar	78

Källa: Medarbetarundersökningen

Målsatt mått: Medarbetarundersökning, totalindex ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	72	71	Ökar	72

Källa: Medarbetarundersökningen

Målsatt mått: Frisknärvaron för medarbetare i Botkyrka ska öka (%)

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
94	94	92	Ökar	94

Källa: QlikSense

Målsatt mått: Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar.

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
13	12	9	Minskar	9,6

Källa: QlikSense

Målsatt mått: Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar.

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
14	13,5	7	Minskar	6,1

Källa: QlikSense

Utvecklingsmål 4:3 ● Måluppfyllelsen är god

Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt

Under året har kommunen genomfört olika insatser för att möjliggöra att digitaliseringen leder till bättre service till invånarna och till ett effektivare arbete. Pandemin har under året fortsatt lett till att organisationen i hög grad nyttjat digitala arbetsätt och mötesforum för att bedriva verksamhet, och de digitala möjligheterna har inneburit att arbetet i huvudsak har kunnat fortgå:

- Kommunfullmäktigemöten har webbsänts på kommunens webbplats.
- Kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och valnämndens möten har genomförts digitalt.

- Kungörelser, kallelser och protokoll har anslagits på kommunens digitala anslagstavla.

På så sätt har kommunen i stor utsträckning möjliggjort att invånare har kunnat vara delaktiga och haft tillgång till information.

Vidare har kommunen under året arbetat utifrån 5 fokusområden för digitaliseringen i syfte att öka effektiviteten i organisationen. De fem områden är: digital skola, digital obruten samhälls-byggnadsprocess, smart uppkopplad och smart hållbar stad, effektiva administrativa processer samt digitala självserviceflöden för medborgarna.

Även införandet av digital signatur och digitaliserad referenstagning vid anställning har bidragit till effektivare interna processer, och digital uppföljning av bränsle och uppsläpp för kommunens fordon har möjliggjort att kommunen i större utsträckning kan få en samlad bild av förbrukning och utsläpp, vilket i nästa steg kan ge verktyg för att bli mer klimatsmarta. Kommunen har även infört en ny digitala tjänst för ansökning av förskoleplaceringar, vilket lett till kortare svarstider.

Antalet e-tjänster som erbjuds har ökat under året, vilket möjliggjort för invånarna att utföra sina ärenden direkt via webbplatsen. Utfallet visar att användningen av kommunens e-tjänster har ökat.

Målsatt mått: Andel (%) Botkyrkabor som är nöjda med möjligheterna att själva utföra sina ärenden via Botkyrka.se eller andra digitala kanaler ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
		60	Ökar	*

Källa: Kommunens egna medborgarundersökning.

* Undersökning genomförs vartannat år, jämna år

Antalet digitala tjänster som kommunen tillhandahåller ökar

Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
	38	57	Ökar	63

Källa: Kommunledningsförvaltningen

FOTO: NILS PETTER NILSSON

Kommunens resultat på 339 miljoner kronor är 352 miljoner kronor högre än budgeterat. På bilden: en planta i Karshamra ges förutsättning att växa.

Så har intäkter, kostnader och resultat utvecklats

Årets resultat 2021

Det sammantagna koncernresultatet, det vill säga resultatet för kommunen och bolag där kommunen äger mer än 20 procent, är 452 miljoner kronor. Koncernresultatet 2020 var 370 miljoner kronor. Av 2021 års resultat gäller 339 miljoner kronor kommunen och 113 miljoner kronor bolagen. Samtliga bolag redovisar ett positivt resultat eller ett nollresultat. På sidan 83 finns en sammanställning av respektive bolags resultat. Kommunfullmäktige har inte beslutat om någon gemensam budget för koncernen.

Kommunens resultat på 339 miljoner kronor är 352 miljoner kronor högre än budgeterat. Jämfört med budget redovisas en avvikelse för nettot av verksamhetens intäkter och kostnader med plus 289 miljoner kronor, för skatter och generella bidrag är avvikelsen plus 143 miljoner kronor och för finansnettot är avvikelsen plus 203 miljoner kronor. Däremot är avvikelsen för extraordinära poster minus 282 miljoner kronor.

Diagram 4.
Utfall jämfört med budget, miljoner kronor

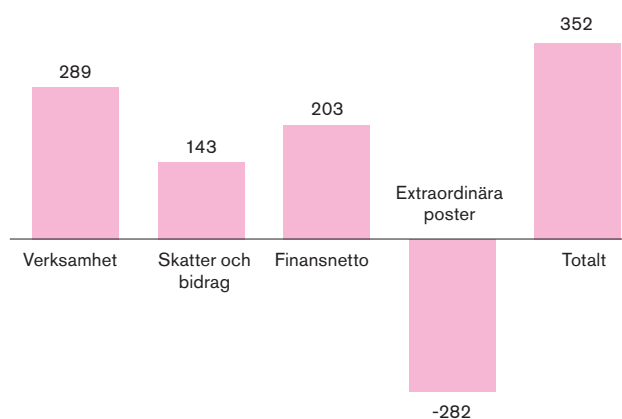
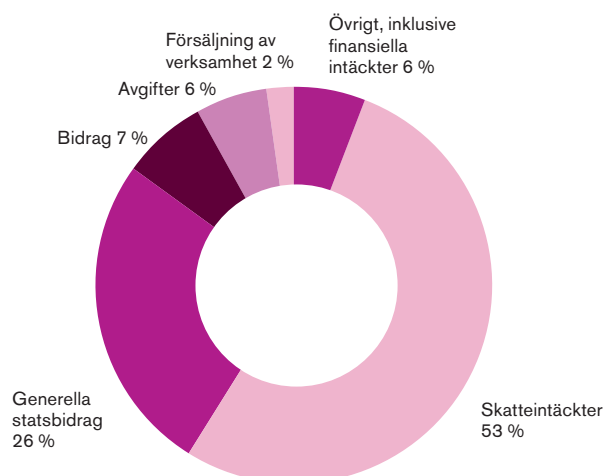

Diagram 5. Kommunens intäkter 2021, procent

Av kommunens samlade intäkter på totalt 7 576 miljoner kronor består 53 procent av Botkyrkabornas skattebetalningar och 26 procent av generella statsbidrag och utjämning. Av resterande 21 procent är 18 procent intäkter som är kopplade till verksamheterna (till exempel riktade bidrag i form av EU-bidrag, avgifter för hemtjänst, försäljning av verksamhet, bland annat skolplatser samt övriga intäkter, till exempel externa lokalhyror) samt 3 procent finansiella intäkter.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens nettokostnader 2021, inklusive avskrivningar, uppgår till 5 522 miljoner kronor, vilket är 289 miljoner kronor lägre än budget. Jämfört med 2020 har nettokostnaderna ökat med 52 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 1 procent. Motsvarande ökning 2020 var 2,1 procent och ökningen 2019 var 4,8 procent.

Av det totala överskottet är 211 miljoner kronor överskott inom nämnderna. Här ingår exploateringsinkomster på 17,5 miljoner kronor och medel avsatta till kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges förfogande på 46 miljoner kronor. De flesta nämnder konstaterar att coronapandemin har fortsatt att påverka verksamheten, men det har skett på olika sätt och med olika ekonomiska konsekvenser beroende på verksamhetsområde.

Utöver överskottet för nämnderna ingår ett budgetöverskott för finansförvaltningen på 78 miljoner kronor. Inom finansförvaltningen finns dock både positiva och negativa avvikelser, vilka främst beror på intäkter i form av gatukostnadsersättningar med 110 miljoner kronor, där kostnaderna som är kopplade till intäkten kommer att redovisas under flera år framöver i form av kapitalkostnader. Resultatet har också påverkats av att kostnaderna för pensionerna har överstigit budget, vilket beror på ändrade antaganden av livslängden. Av tabell 5a och 5b nedan framgår verksamhetens externa intäkter och kostnader åren 2020 och 2021 samt utvecklingen mellan åren.

Tabell 5a. Verksamhetens intäkter (miljoner kronor) samt förändring 2020-2021 (procent)

Verksamhetens intäkter	2021	2020	Förändring i procent
Taxor och avgifter	428,9	384,1	12
Externa bostads- och lokalhyror	97,8	94,1	4
Försäljning av verksamhet	184,7	173,2	7
Bidrag från staten med flera	554,0	562,7	-2
Övriga verksamhetsintäkter	113,4	143,0	-21
Summa intäkter	1 378,7	1 357,1	2

Verksamhetens intäkter har ökat med 22 miljoner kronor 2021 jämfört med 2020, vilket motsvarar en ökning med 2 procent.

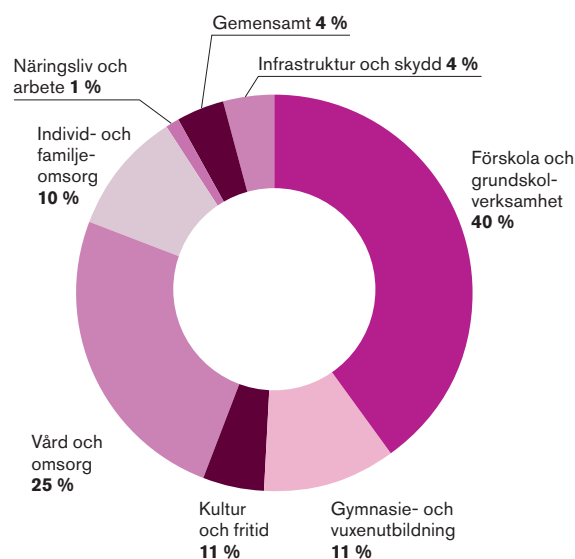
- **Taxor och avgifter:** Intäkterna har ökat med 45 miljoner kronor (12 procent), vilket till stor del beror på att gatukostnadsersättningar och planavgifter inom exploateringsverksamheten numera ska redovisas direkt i resultatet enligt gällande redovisningsprinciper.
- **Försäljning av verksamhet:** Ökad försäljning av verksamhet förklaras främst av att antalet elever från andra kommuner ökat och att intäkten per barn/elev är högre.
- **Bidrag från staten:** Minskningen förklaras dels av lägre schablonbidrag till följd av ett minskat antal nyanlända, dels av att antalet ensamkommande barn och unga har minskat vilket innebär minskade bidrag från Migrationsverket. År 2020 fick kommunen även 53 miljoner kronor i ersättning från staten för en del av de anställdas sjuklönekostnader; 2021 uppgår denna ersättning till 22 miljoner kronor. År 2020 fick vi också ersättning för merkostnader inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst till följd av covid-19 med drygt 32 miljoner kronor; någon sådan ersättning har inte betalats ut 2021 men närmare 5 miljoner kronor av årets resultat gäller ersättning för december 2020. Statsbidragen har ökat till följd av fler studerande på vuxenutbildningen och yrkeshögskolan samt fler beredskapsanställningar.
- **Övriga verksamhetsintäkter:** Intäkterna har minskat med 21 procent, vilket så gott som uteslutande kan förklaras av att intäkterna för markförsäljningar inom exploateringsverksamheten var högre 2020.

Tabell 5b. Verksamhetens kostnader (miljoner kronor) samt förändring 2020–2021 (procent)

Verksamhetens kostnader	2021	2020	Förändring i procent
Personalkostnader	-3 736,1	-3 628,0	3
Varor	-341,5	-310,3	10
Entreprenad och köp av verksamhet	-1 474,2	-1 373,3	7
Externa lokalhyror	-190,0	-192,5	1
Bidrag och transfereringar	-244,4	-319,6	-24
Köp av tjänster och övriga verksamhetskostnader	-631,9	-704,3	-10
Summa intäkter	-6 618,0	-6 528,1	1

Verksamhetens kostnader har ökat med 90 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 1 procent jämfört med 2020. Kostnadsökningen 2021 har varit lägre än 2020 då den var 2 procent.

- **Personalkostnader:** I personalkostnaderna ingår kommunens kostnader för pensioner. Pensionskostnaderna har ökat med 74 miljoner kronor, vilket främst beror på ändrade antaganden om livslängd.
- **Varor:** Varuinköpen har ökat med 10 procent, vilket främst förklaras av ett större inköp av digitala enheter och läromedel inom utbildningssektorn. Inköpet var av engångskaraktär.
- **Entreprenad och köp av verksamhet:** Kostnaderna har ökat med 7 procent, vilket främst förklaras av en volymökning inom utbildningssektorn och av att 20 procent av hemtjänstverksamheten från och med 2021 är upphandlad och utförs av extern utförare.
- **Bidrag och transfereringar:** Kostnaderna har minskat främst beroende på att kommunen tidigare har gått in i två medfinansieringsavtal för statlig infrastruktur vilka kostnadsredovisades i sin helhet 2020.
- **Köp av tjänster och övriga verksamhetskostnader:** Minskningen förklaras till stor del av förändringar inom exploateringsverksamheten.

Diagram 6. Verksamhetens nettokostnader

Diagrammet visar hur verksamhetens nettokostnader fördelar sig mellan olika verksamhetsområden. Botkyrkas jämförelsevis unga befolkning avspeglas i hur resurserna fördelas, där utbildning (förskola, grundskola samt gymnasie- och vuxenutbildning) motsvarar 51 procent av kommunens kostnader. Vård och omsorg motsvarar 25 procent och individ- och familjeomsorg motsvarar 10 procent av kostnaderna.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkterna uppgår tillsammans med generella statsbidrag och utjämning till 5 965 miljoner kronor och överstiger budget med 143 miljoner kronor. Jämfört med 2020 är det en ökning med 295 miljoner kronor, vilket motsvarar drygt 5 procent.

De egna skatteintäkterna 2021 är 3 995 miljoner kronor, vilket överstiger budget med 138 miljoner kronor. I likhet med 2020 har skatteunderlagsprognoserna förändrats under året, dock med den skillnaden att årets prognoser förbättrats vid varje tillfälle. I 2021 års taxering uppgick Botkyrkas skattekraft till 87 procent av riksgenomsnittet, vilket är i nivå med tidigare år.

De generella statsbidragen och utjämningen uppgick till 1 970 miljoner kronor 2021, vilket är 5 miljoner kronor mer än budget. Generella statsbidrag och utjämning motsvarar 33 procent av kommunens samlade intäkter för skatter, generella statsbidrag och utjämning; 2020 var andelen 34 procent.

Den statliga inkomstutjämningen kompenserar kommuner med låg skattekraft, vilket för Botkyrkas del innebär ett tillskott på 1 194 miljoner kronor. I kostnadsutjämningen ersätts vi bland annat för att vi har en stor andel barn och unga samt för sociala strukturer. Nettoeffekten av kostnadsutjämningen, inklusive LSS-utjämning, är 307 miljoner kronor. Andelen äldre ökar i Botkyrka men är

fortfarande låg jämfört med andra kommuner i Sverige. Äldreomsorgen påverkar därmed kostnadsutjämnningen negativt för kommunens del.

I de generella statsbidragen för 2021 ingår dels en äldreomsorgssatsning med 24,5 miljoner kronor, dels den så kallade Skolmiljarden med 13 miljoner kronor. Motsvarande kostnadsbudget är fördelad till vård- och omsorgsnämnden och utbildningsnämnden.

Finansnettot

Finansnettot uppvisar ett positivt resultat på 203 miljoner kronor, vilket till största delen beror på realiserade och orealiserade kursvinster samt avkastning på placerade medel för framtida pensioner. Därutöver har försäljning av bostadsrätter och en begränsad upplåning, tillsammans med det låga ränteläget, bidragit till ett överskott jämfört med budget. Jämfört med 2020 är finansnettot 94 miljoner kronor högre, vilket till största del beror på årets kursvinster samt försäljning av bostadsrätter.

Extraordinära poster

I årets resultat ingår extraordinära kostnader på sammanlagt 282 miljoner kronor. Av kostnaderna gäller 117 miljoner kronor bortforsling av avfallshögarna i Kassmyra; i beloppet ingår ett avdrag för gottgörelse i form av ett bidrag från Naturvårdsverket på 35 miljoner kronor. Som extraordinär kostnad finns också en avsättning för avfallshögen i Kagghamra på 165 miljoner kronor.

Alla åtgärder som kommunen hittills har gjort, och framöver kommer att göra, vid Kassmyra och Kagghamra sker på den felandes bekostnad. (Se avsnittet Händelser av väsentlig betydelse.)

Jämförelsestörande poster

I resultatet ingår så kallade jämförelsestörande poster, det vill säga intäkter och kostnader som är resultatet av händelser som inte är extraordinära men som ändå är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. För 2021 har de jämförelsestörande posterna påverkat resultatet positivt med 155 miljoner kronor.

De poster som bedöms som jämförelsestörande är försäljning av exploateringsfastigheter för 28 miljoner kronor, gatukostnadsersättning med 110 miljoner kronor och försäljning av bostadsrätter för 17 miljoner kronor.

Nämndernas följsamhet till budget och prognossäkerhet

Kommunens ekonomiska styrning under löpande år tar sin utgångspunkt i budgetuppföljningarna, och nämndernas följsamhet till budget och prognossäkerheten är mått som visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till en god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet minskar risken för att korrigerande åtgärder behöver vidtas, och en god prognossäkerhet innebär att kommunfullmäktige och nämnderna har lättare att korrigera eventuella avvikelser under året.

Tabell 6. Avvikelse i budget jämfört med prognos och utfall 2021, miljoner kronor

	Avvikelse delår 1 (april)	Avvikelse delår 2 (augusti)	Avvikelse bokslut (december)	Avvikelse bokslut, procent	Senaste budget
Kommunstyrelsen	-1,5	3,0	15,7	4,7 %	-337,3
Revision	0,0	0,0	0,3	7,1 %	-4,7
Teknik- och fastighetsnämnden	3,0	3,8	12,4	33,7 %	-36,8
Samhällsbyggnadsnämnden	-1,5	6,7	20,4	11,3 %	-179,7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-0,4	0,0	4,3	18,4 %	-23,3
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	0,0	2,9	1,0 %	-272,3
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	5,5	9,6	17,5	5,9 %	-298,1
Utbildningsnämnden	10,0	17,0	36,2	1,3 %	-2 733,1
Socialnämnden	-16,7	-21,0	3,8	0,6 %	-681,9
Vård- och omsorgsnämnden	10,0	31,0	34,6	2,8 %	-1 231,4
Nämnderna exklusive exploatering och förfogande	8,6	50,1	148,1	2,6 %	-5 798,7
Exploatering samhällsbyggnadsnämnden	20,0	39,9	17,5		20,0
Till kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges förfogande	0,0	50,5	45,7		-45,7
Totalt nämnder	28,6	140,5	211,3	3,6 %	-5 824,4

Nämndernas resultat för 2021 är 211 miljoner kronor bättre än budgeterat, vilket motsvarar ett överskott mot budget på 3,6 procent. Resultatet exklusive exploateringsverksamheten och medel till kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges förfogande är 148 miljoner kronor, vilket motsvarar ett överskott mot budget på 2,6 procent. Skälet till att vi exkluderar exploateringsverksamheten är att verksamheten från 2020 inte budgeteras fullt ut. Anledningen till det är att försäljningsintäkterna kan variera stort mellan åren och det råder osäkerhet vilket är intäkterna uppstår. Exploateringsintäkter används till att finansiera kommunens investeringar. Att medel till kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges förfogande inte tas med beror på att dessa medel endast ska användas vid särskilda och oförutsedda behov.

Även 2021 har coronapandemin påverkat möjligheten att bedriva planerad verksamhet fullt ut, vilket i sin tur har påverkat både intäkter och kostnader. Staten har under året ersatt kommunen med 22 miljoner kronor för våra sjuklönekostnader dag 2–14. I resultatet ingår också andra statsbidrag som betalats ut för att stötta kommuner under pandemin, även om dessa bidrag är på en klart lägre nivå 2021 än 2020.

Samtliga nämnder redovisar överskott jämfört med budget. Några nämnder uppvisar större budgetavvikelse:

- **Samhällsbyggnadsnämnden** har ett överskott på 20,4 miljoner kronor, vilket främst beror på utnyttjade medel på grund av framskjutna projekt.
- **Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden** har ett överskott på 17,5 miljoner kronor som främst kan förklaras av de anpassningar och den nedstängning som daglig verksamhet har fått göra på grund av pandemin.
- **Utbildningsnämnden** har ett överskott på 36,2 miljoner kronor som till stor del beror på färre barn och elever än budgeterat, framför allt inom förskolan.
- **Vård- och omsorgsnämnden** har ett överskott på 34,6 miljoner kronor, där inte minst pandemin påverkar resultatet. Därtill är antalet externa platser inom både äldreomsorgen och omsorgen för funktionsnedsatta färre än budgeterat och hemtjänsten redovisar färre utförda timmar än planerat.

I förhållande till de delårsrapporter som lämnats 2021 visar det slutliga resultatet en större avvikelse än både delårsrapport 1 och 2.

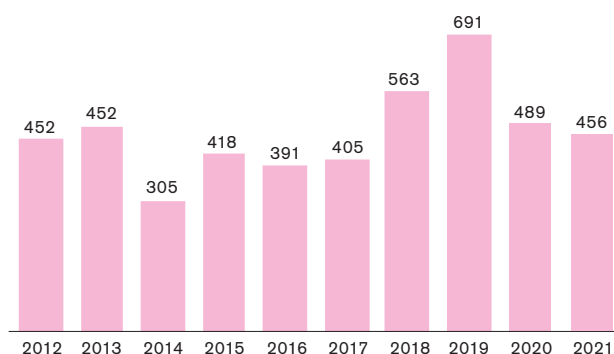
- **Delårsrapport 1** baserades på läget efter årets första fyra månader. Då pekade resultatet mot ett sammanlagt överskott på 9 miljoner kronor vid årets slut.
- **Delårsrapport 2** baserades på läget efter årets första åtta månader. Då pekade resultatet mot ett sammanlagt överskott på 50 miljoner kronor vid årets slut.

Till viss del beror avvikelserna på osäkerheter om pandemins utveckling under året. Mönstret var dock detsamma även före pandemin, det vill säga att nämndernas prognoser ofta är försiktigare än vad årets resultat sedan visar. En sammanfattande beskrivning av nämndernas ekonomiska resultat finns i avsnittet Driftsredovisning.

Investeringar och deras finansiering

Den totala investeringsnivån i koncernen 2021 uppgick till 1 074 miljoner kronor. Av detta avsåg 618 miljoner kronor bolagens investeringar och 456 miljoner kronor kommunens investeringar. Kommunens nettoinvesteringar 2021 var 33 miljoner lägre än 2020. Flera större projekt har försenats, vilket visar sig i utfallet. Totalbudgeten för pågående investeringsprojekt inom kommunen uppgår till cirka 4,5 miljarder kronor.

Diagram 7. Kommunens nettoinvesteringar 2012–2021, miljoner kronor

Kommunens investeringsutgifter 2021 var 648 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket ger en upparbetningsgrad på 41 procent. I huvudsak beror de minskade utgifterna på att planerade fastighetsinvesteringar har försenats, bland annat förskolorna Gullvivan, Ametisten och Anemonen, Björkhaga skola, Banslättskolan samt dagvattenringen i Riksten. Skälen till att dessa projekt blivit försenade är bland annat en lägre befolkningsprognos, oförutsedda behov av sanering samt behov av utökad budget med nya investeringsbeslut som följd. Coronapandemin har också påverkat investeringstakten, eftersom det inte varit möjligt att komma in i vissa lokaler under året.

Färdigställda investeringsprojekt 2021

Under året har vi färdigställt ett antal investeringsprojekt, varav följande är de större:

- **Förskolan Måsen:** I projektet ingick att riva den gamla förskolan och bygga en ny förskola med fler platser. Den nya förskolan invigdes i augusti 2021.
- **Falkbergsskolan, inklusive skyddsrum:** Stora delar av skolan har rivits och en ny skola har byggts. Projektet färdigställdes 2021 och invigning sker i början av 2022.
- **Kontorsbyggnad på Ekvägen:** En kontorsbyggnad har rustats upp och färdigställdes i slutet av 2021; verksamheten har påbörjat inflyttningen.

Större pågående projekt 2021

Flera av kommunens större investeringar pågår i flera år. Följande är några större projekt 2021 som pågår och fortsätter 2022:

- **Hågelby Gård:** Projektet gäller underhåll och upprustning av byggnader och anläggningar på Hågelby Gård. Första etappen är klar och den andra etappen har påbörjats.
- **Vatten- och avloppsutbyggnad i Grödinge:** Tre olika projekt har ingått i utbyggnaden – Kagghamra och Sibble samt en överföringsledning i Grödinge. Projekten är i stort klara och kommer att avslutas 2022.
- **Björkhaga skola:** Projektet innebär att Björkhaga skola byggs om och att viss nybyggnad sker. Under 2021 har projektering pågått.
- **Vård- och omsorgsboende i Vårsta:** Projektet innebär byggnation av ett nytt vård- och omsorgsboende i Vårsta. Projektet är i uppstartsfasen.
- **Dagvattenhantering i norra Botkyrka:** Projektet innebär att dagvatten som i dag leds ut orenat i Albysjön omhändertas och renas. Arbetet har pågått i Fittja 2021 och färdigställs 2022.

Låneskulden

Kommunens internbank lånar ut pengar till kommunens bolag. Vid årets slut var den sammanlagda externa låneskulden 5 211 miljoner kronor, varav 3 753 miljoner kronor gällde utlåning till bolagen.

Tabell 7. Kommunens låneskuld 2020 och 2021, inklusive vidareutlåning till bolagen, miljoner kronor

	2021	2020
Kommunens egen låneskuld	1 458	1 250
Botkyrkabyggen AB	2 500	2 300
Botkyrka Stadsnät AB	260	255
Söderenergi AB	536	545
Södertörns Energi AB	455	473
Övriga	2	3
Total låneskuld	5 211	4 826
varav vidareutlåning	3 753	3 576

Kommunens egen låneskuld uppgick till 1 458 miljoner kronor den 31 december 2021. Det är en ökning med 208 miljoner jämfört med samma tidpunkt 2020. Denna upplåning och årets resultat finansierar gemensamt årets investeringar. Vidareutlåningen till Botkyrkabyggen har ökat med 200 miljoner kronor som använts till en fortsatt renovering av bostadsfastigheterna.

Pensionsskuldens utveckling

Den totala pensionsskulden för kommunen uppgår till 2 278 miljoner kronor, vilket är en ökning med 6,3 procent jämfört med 2020. Ökningen förklaras främst av en engångseffekt till följd av ändrade livslängdsantaganden men också av personalstyrkans sammansättning. De nya antagandena som innebär längre förväntad livslängd höjer kommunsektorns pensionsskuld med i snitt 4–5 procent.

Tabell 8. Total pensionsskuld 2017–2021, miljoner kronor

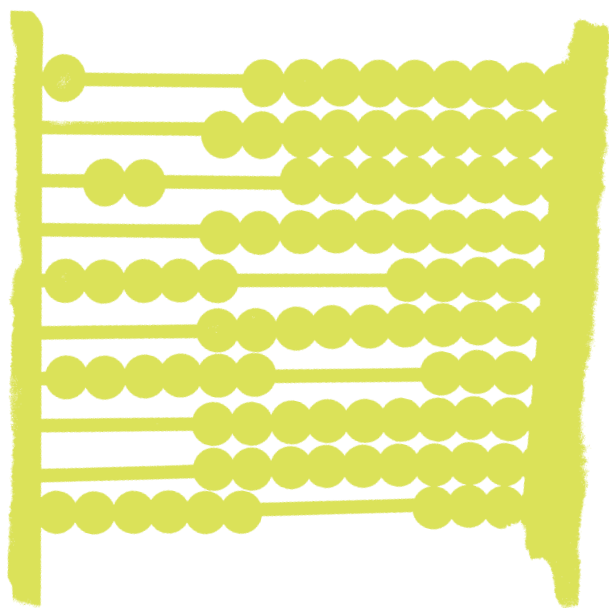
	2017	2018	2019	2020	2021
Pensionsförpliktelse, avsättning inklusive särskild löneskatt	499,3	567,2	653,7	719,5	841,5
Pensionsförpliktelse, ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	1 589,9	1 533,7	1 498,3	1 436,9	1 420,9
Total pensionsskuld	2 089,2	2 100,9	2 152,0	2 156,4	2 262,4
Förändring i procent		0,6 %	2,4 %	0,2 %	4,9 %

Känslighetsanalys

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att kommunen ska kunna hantera oförutsedda händelser. Känslighetsanalysen nedan visar hur vår ekonomi påverkas vid olika händelser.

Tabell 9. Känslighetsanalysen

	Miljoner kronor
Förändring av skattesatsen med 1 krona	+/- 198,3
Förändring av generella statsbidrag och utjämning med 1 procent	+/- 19,7
Ränteförändring med 1 procentenhet på befintliga lån	+/- 7,5
Ökad räntekostnad vid nya investeringar på 800 miljoner kronor och en självfinansieringsgrad på 50 procent	+ 1,0
Förändring av personalkostnader med 2,5 procent	+/- 93,4
Förändring av kostnader för försörjningsstöd med 1 procent	+/- 1,2
Förändring av intäkter för taxor och avgifter med 2 procent	+/- 8,6

Balanskravsresultat

I kommunallagen finns krav på ekonomisk balans, det så kallade balanskravet. Balanskravet innebär att kommunen inte får besluta om en budget där kostnaderna är större än intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med ett överskott inom tre år.

För att fastställa om kommunen uppfyller balanskravet genomförs varje år en så kallad balanskravsutredning. När vi beräknar om vi uppfyller balanskravet utgår vi från det redovisade resultatet i resultaträkningen, rensat från vissa poster som inte ingår i den egentliga verksamheten. Främst rensar vi bort realisationsvinster när vi säljer olika anläggningstillgångar samt orealiserade vinster och förluster i värdepapper.

Tabell 10. Balanskravsutredning, miljoner kronor

	2020	2021
Årets resultat enligt resultaträkning	261,9	339,3
- Reducering av samtliga reavinster	-10,5	-11,4
+ Justering för reavinster enligt möjligheten till undantag		
+ Justering för reaförluster enligt möjligheten till undantag		
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-33,2	-65,5
"+/- Justering för återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper		
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	218,2	262,4
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-119,2	-102,4
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv		
= Årets balanskravsresultat	99,0	160,0

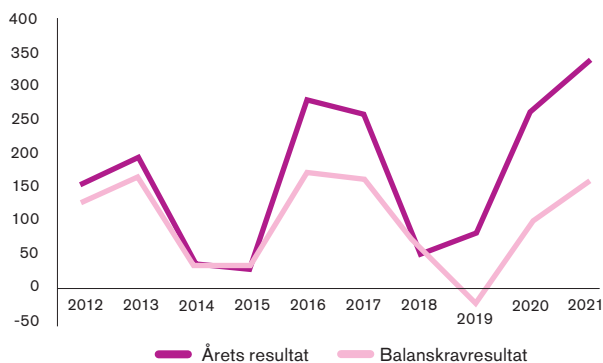
Enligt vår balanskravsutredning uppfyller kommunen balanskravet 2021 med ett resultat på 262,4 miljoner kronor efter balanskravsjusteringar.

Enligt kommunallagen kan vi avsätta positiva resultat till den så kallade resultatutjämningsreserven (RUR). Reserven kan sedan användas kommande år om skatteintäkterna sjunker till följd av svagare konjunktur. Kommunens riktlinjer tillåter en avsättning som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat, eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 procent av skatteintäkterna samt de generella statsbidragen och utjämnningen. För 2021 motsvarar det 59,6 miljoner kronor, vilket innebär en möjlig reservering på 202,8 miljoner kronor. För att uppnå det långsiktiga

finansiella målet där det genomsnittliga balanskravsresultatet ska vara 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning föreslår vi att 102,4 miljoner kronor avsätts till resultatutjämningsreserven. Avsättningen innebär att årets balanskravsresultat uppgår till 160 miljoner kronor.

Sedan tidigare har 169,2 miljoner kronor reserverats i resultatutjämningsreserven. Med föreslagen avsättning uppgår reserven till 271,6 miljoner kronor. Förändringen av det egna kapitalet i balansräkningen görs 2022, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om denna avsättning.

Diagram 8 Årets resultat och balanskravsresultat 2012–2021, miljoner kronor

Avsättning till kommunens kompetensfond

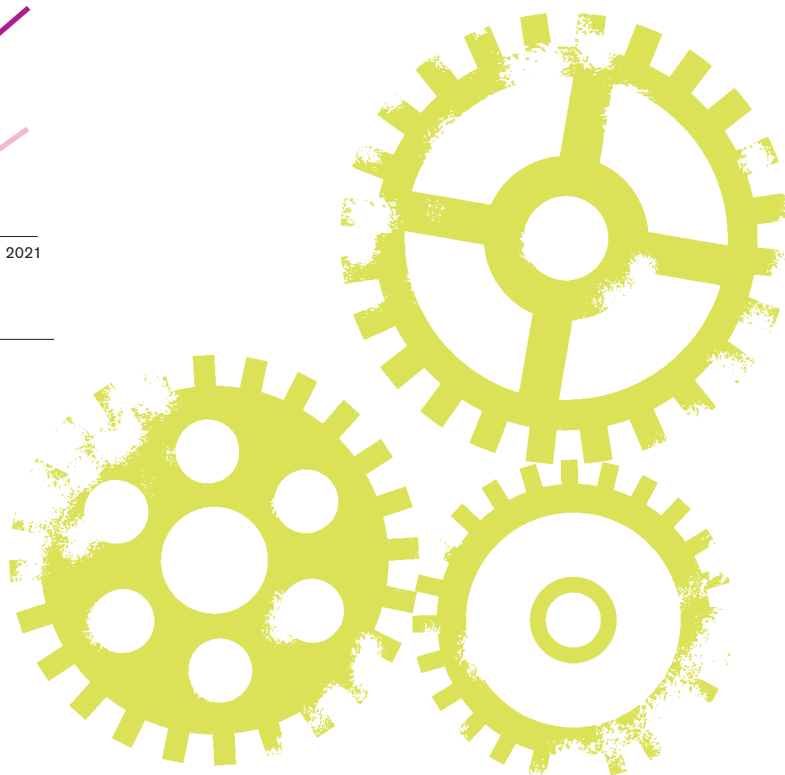
Kommunfullmäktige beslutade i april 2011 att avsätta 50 miljoner kronor av 2010 års resultat till en kompetensfond. Fondens ska finansiera olika insatser för kommunens anställda i form av kompetenshöjning, fortbildning och andra insatser för att utveckla olika yrkesgrupper. Enligt Riktlinjer för kompetensfond ska fonden utgöra en del av kommunens egna kapital, och utdelningarna från fonden belastar resultatet respektive år.

En avsättning till fonden kan göras de år som kommunen har ett positivt resultat i balanskravsutredningen, och avsättningens storlek bestäms i årsredovisningen. Fondens samlade tillgångar får dock varken vara mer än 50 miljoner kronor eller mindre än 20 miljoner kronor och högst 10 miljoner kronor kan delas ut ett och samma år. Under 2021 har 10 miljoner kronor delats ut från fonden.

Utifrån balanskravsresultatet 2021 föreslås nu att 10 miljoner kronor avsätts till kompetensfonden, vilket innebär att fondens kapital efter avsättning uppgår till 50 miljoner kronor. Förändringen av eget kapital i balansräkningen görs 2022, under förutsättning att kommunfullmäktige fattar beslut om avsättningen.

Tabell 11. Förändring inom eget kapital i miljoner kronor

	2021
Årets balanskravsresultat, miljoner kronor	160,0
Kompetensfonden, miljoner kronor	-10,0
Årets resultat efter avsättning	150,0

Anställda i Botyrka kommun

Under året har coronapandemin fortsatt att påverka kommunens arbetsplatser, medarbetare och chefer. För att minska smittspridningen har kommunen följt och förhållit sig till Folkhälsomyndighetens och Region Stockholms rekommendationer.

På vård- och omsorgsboendena har bemanningen höjts för att skapa fler och trygga anställningar. Likt 2020 har cirka 1 000 medarbetare arbetat på distans och under hösten beslutade kommunen om riktlinjer för distansarbete. Syftet med riktlinjerna är att vägleda chefer och medarbetare till överenskommelser om distansarbete på ett sätt som blir positivt för verksamhet, utvecklingsarbete, invånare och medarbetare utifrån rådande lagar och föreskrifter.

Årets medarbetarundersökning visar på engagerade medarbetare och uppnådde den högsta svarsfrekvensen genom åren – 88 procent.

Kommunens medarbetare

Under året uppgick **medelantalet anställda** till 6 385 personer (tillsvidare- och visstidsanställda med månadslön) i kommunen, vilket är i snitt 0,5 procent fler än 2020. Av dessa är 76,5 procent kvinnor och 23,5 procent män. Bland de största yrkesgrupperna finns lärare, stödassistenter/vårdare, vårdbiträden, barnskötare och undersköterskor.

Medelantalet årsarbetare uppgick till 6 075, vilket är en ökning med 29 årsarbetare jämfört med 2020. Medelantalet årsarbetare motsvarar det genomsnittliga antalet tillsvidare-, visstids- och timanställda för året omräknat till arbetstiden för en heltidsanställd person under ett år. Inkluderas årsarbetare i de kommunala bolagen uppgick antalet till 6 402.

Antalet tillsvidareanställda medarbetare har minskat marginellt under året. I december hade 5 414 personer en

tillsvidareanställning, vilket motsvarar 88 procent av totala antalet anställda.

Andelen män med tillsvidareanställning har minskat med 3 procent sedan 2020 och uppgick till 83 procent under året. För kvinnor är andelen oförändrad jämfört med 2020 – 89 procent.

Kommunen har som mål att alla anställda som önskar det ska erbjudas heltid, och andelen heltidsanställda har ökat med närmare 1,3 procentenheter jämfört med 2020 och uppgår till 90,5 procent 2021. Ökningen av andelen heltidsanställda ger större möjlighet att klara välfärdens rekryteringsutmaning. Andelen medarbetare med heltidsanställning i riket uppgick till 82,6 procent 2020, enligt uppgifter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Diagram 10. Heltid som norm.

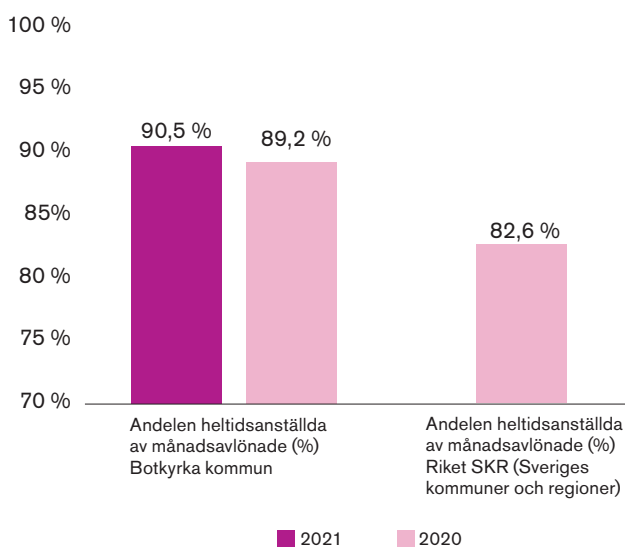
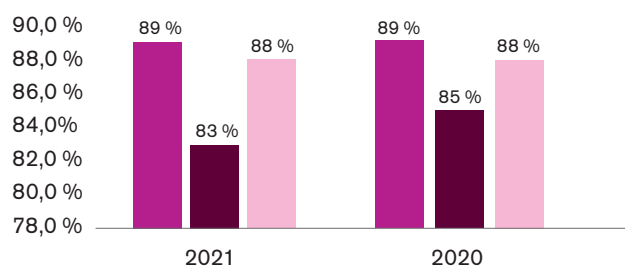

Diagram 9.

Tillsvidareanställda av månadsavlönade i procent

- Andel tillsvidareanställda av månadsavlönade (kvinnor)
- Andel tillsvidareanställda av månadsavlönade (män)
- Totalt

Sjukfrånvaron har minskat

Den genomsnittliga sjukfrånvaron för kommunens medarbetare uppgick till 7 procent 2021, vilket är en minskning med 1 procent jämfört med 2020. Minskningen gäller främst korttidssjukfrånvaron (1–14 dagar), vilken har minskat med 0,7 procentenheter. Även långtidssjukfrånvaron (fler än 90 dagar) har minskat marginellt, med 0,1 procentenheter.

Sjukfrånvaron bland kvinnor och män ser olika ut men följer trenden för kommunen genom åren, det vill säga att kvinnor har högre sjukfrånvaro. Under året var den genomsnittliga sjukfrånvaron 7,7 procent för kvinnor och för 4,4 procent för män. Kommunen har dock lägre sjukfrånvaro än länets 7,5 procent men högre än rikets 6,8 procent.

Siffrorna varierar även mellan yrkesgrupper, där sjukfrånvaron är högre för medarbetare som möter många personer i sitt dagliga arbete och lägre för medarbetare som kan arbeta på distans. Sjukfrånvaron har dock minskat för samtliga åldersgrupper; störst minskning finns i åldersgruppen 60 år och äldre – från 9,5 procent 2020 till 8,1 procent 2021. Medarbetare i åldersgruppen 29 år och yngre har lägst sjukfrånvaro – 5,4 procent.

På förvaltningsnivå är det utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen som har högst sjukfrånvaro (7,6 procent),

men generellt sett har samtliga förvaltningar fått ett lägre utfall. Störst förändring finns på utbildningsförvaltningen med en minskning med 1,5 procent sedan 2020. Medarbetare inom dessa båda förvaltningar träffar oftast många personer i sitt dagliga arbete.

Kultur- och fritidsförvaltningen har den lägsta sjukfrånvaron med 2,4 procent.

I september avslutades projektet Arbetsmiljö och hälsa i fokus, som var en treårig satsning i samarbete med SKR och Research Institutes of Sweden (RISE), med syfte att förebygga och minska korttidssjukfrånvaro och skapa mer hälsofrämjande arbetsplatser i kommunen.

RISE har utvärderat projektet och utvärderingen visar att antalet nettodagar korttidsfrånvaro minskade jämfört med referensperioden de första 17 månaderna i projektet, det vill säga fram till att pandemin slog igenom mars 2020. Det gick inte att utvärdera hur korttidsfrånvaron hade utvecklats under resterande projekttid utan pandemin, men baserat på den hypotes som föranledde projektet, och erfarenheter från andra kommuner och regioner, finns det enligt RISE goda skäl att anta att projektets insatser har varit effektiva för att minska korttidssjukfrånvaron. Från och med oktober 2021 är insatserna i projektet en del av den ordinarie verksamheten.

Tabell 12. Sjukfrånvaro för kommunens medarbetare i procent

	Total korttidsfrånvaro*	Total långtidsfrånvaro**	Totalt kvinnor	Totalt män	Totalt i genomsnitt
2021	3,5 %	2,0 %	7,7 %	4,4 %	7,0 %
2020	4,2 %	2,1 %	8,9 %	5,1 %	8,0 %
2019	3,1 %	2,2 %	7,7 %	4,0 %	6,8 %

Källa: Uttag från beslutsstödsystemet Olik. * 1–14 dagar. ** Mer än 90 dagar.

	Botkyrka	Länet	Riket
Totalt	7,0 %	7,5 %	6,8 %
Mer än 60 dagar	34,0 %	38,9 %	36,0 %
Kvinnor	7,7 %	8,3 %	7,5 %
Män	4,4 %	5,3 %	4,4 %
29 år och yngre	5,4 %	6,8 %	7,1 %
30–49 år	6,5 %	7,1 %	6,5 %
50 år och äldre	8,2 %	8,1 %	7,0 %

Källa: SKR

Medarbetare med stort engagemang

Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda villkor och en bra arbetsmiljö samt tar tillvara medarbetarens engagemang, kompetens och kreativitet.

Årets medarbetarundersökning, som är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet, uppnådde den högsta svarsfrekvensen genom åren (88 procent). Medarbetarna upplever fortsatt att deras arbete är meningsfullt. Man trivs på sitt arbete och kommunens värdegrund är väl förankrad på den egna arbetsplatsen.

Kommunen mäter även hållbart medarbetarengagemang (HME) som en del av medarbetarundersökningen. HME är en modell som är framtagen av SKR för att utvärdera och följa upp arbetsgivarpolitiken. Årets resultat blev 78 (utifrån ett medelvärdesindex 1–100), vilket visar att en stor del av medarbetarna känner ett stort engagemang för sitt arbete. Sedan 2019 och 2020 har HME-resultatet legat på samma nivå som i år, och kommunens resultat ligger i linje med kommunerna i länet.

Nivåerna mellan förvaltningarna varierar. Störst ökning av HME har skett inom arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen som har ökat från 72 (2020) till 76 (2021).

Tabell 14. Hållbart medarbetarengagemang (HME) – index 100

År	HME
2021	78 (78/77)
2020	78 (78/77)
2019	78 (78/78)

Källa: Medarbetarenkät (kvinnor/män).

Andel medarbetare med utländsk bakgrund

Botkyrka ska vara en jämlik och jämställd kommun, fri från diskriminering och trakasserier. Vi har lyckats väl med ambitionen att ha en organisation där andelen medarbetare speglar befolkningen i kommunen när det gäller utländsk bakgrund. Statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) visar att totalt 60 procent av kommunens anställda inom samtliga anställningsformer har utländsk bakgrund, vilket är 3 procentenheter mer än 2020. För kommunens chefer är motsvarande siffra 24 procent, vilket en ökning med 2 procentenheter.

Andelen Botkyrkabor med utländsk bakgrund var 60 procent i december 2021 (60,8% - 2020).

I Södertälje kommun, som har en liknande sammansättning av befolkningen som Botkyrka, är andelen medarbetare med utländsk bakgrund lägre (cirka 51 procent). Däremot har Södertälje en högre andel chefer med utländsk bakgrund (27,5 procent).

Medellön i kommunen i kronor

Medellönen för kommunens anställda är 35 568 kronor. Detta är en ökning med 2,5 procent jämfört med 2020.

Lönekartläggningen 2021 visar att de löneskillnader som finns har saklig grund och de är i sin helhet inte kopplade till kön. De vanligaste orsakerna till löneskillnader är behovet av viss kompetens och individuell lönesättning.

Lönekartläggningen visar att kvinnors genomsnittliga lön är 94,7 procent av männens, vilket är en ökning med 0,5 procent sedan 2020.

Personalkostnaderna för kommunens anställda uppgick till 3 736 miljoner kronor, vilket en ökning med cirka 3 procent sedan 2020. I personalkostnaderna ingår lön, sociala avgifter och pensionskostnader. Inkluderas de kommunala bolagen uppgick personalkostnaderna till totalt 3 935 miljoner kronor.

Satsningar på ökad kompetens

I Stockholmsområdet är konkurrensen om arbetskraft fortsatt stor. Konkurrensen gäller främst bristyrken som lärare, socialsekreterare, vårdbiträden, sjuksköterskor och tekniska yrken.

Det är viktigt att Botkyrkaborna möts av medarbetare med rätt kompetens och en effektiv organisation. Den kommunala organisationen ska vara öppen, modig, energisk och ansvarstagande. Botkyrka kommun genomför därför ständiga satsningar på att kompetensutveckla medarbetare och chefer.

Under året har kommunen genomfört generella och specifika utbildningar riktade till olika yrkesgrupper, bland annat:

- utbildningar i kompetensbaserad rekrytering för chefer
- arbetsmiljöutbildningar (SAM – systematisk arbetsmiljö och OSA – organisatorisk och social arbetsmiljö) för chefer och skyddsombud
- legitimations- och behörighetsgivande utbildningar som syftar till att öka andelen legitimerad och behörig personal, exempelvis förskollärare
- utbildningsinsatser för att öka tillsvidareanställda med formell kompetens, exempelvis undersköterskeutbildning
- utbildningar i svenska språket för medarbetare inom vård och omsorg samt förskola
- utbildning i förflyttningsteknik, vardagsrehabilitering samt trygga möten inom demensvården
- ledarprogram för framtida skolledare
- löpande interna utbildningar inom specifika sakområden.

Framtiden
ser ljus ut.
Invånarna blir
allt äldre och
lever allt längre
i Botkyrka.

Förväntad utveckling

Statens ekonomiska tillskott på grund av pandemin har gjort att många kommuner uppvisat starka resultat både 2020 och 2021. Samtidigt kommer den demografiska utvecklingen i landet och Botkyrka att få stora och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver, vilket blir en stor utmaning 2022–2025, och även efter det. Behovet av effektiviseringar kvarstår därför, och gapet mellan intäkter och kostnader bedöms bli större över tid.

Starka resultat men växande utmaningar är ett dilemma för kommunerna

Sveriges kommuner kom in i 2020 efter ett par år med något svagare resultat. Många kommuner hade därför, i likhet med Botkyrka, börjat effektivisera och spara för att klara den demografiska situation som väntar. Trots de starka resultaten 2020 och 2021 fortsätter därför arbetet med att förbättra den ekonomiska effektiviteten, så att vi även fortsatt kan leverera bra service även om kostnaderna för demografins utveckling successivt stiger.

Effekten av pandemin har dock inneburit ett stort tryck inom vissa verksamheter, samtidigt som efterfrågan har varit mindre inom andra verksamheter. Från och med mars 2020 började kommunerna påverkas mycket starkt, och situationen har påverkat större delen av 2021, även om trycket successivt har lättat under hösten. Staten har hela tiden haft för avsikt att hålla kommunerna skadeslösa och har därför ersatt kommunerna för merkostnader inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst till följd av covid-19. Bland annat gick staten in och betalade kommunernas sjuklönekostnader dag

2–14 för alla anställda till och med september 2021. Detta minskade kostnaderna betydligt för många kommuner.

Trycket på grund av demografien är fortsatt högt

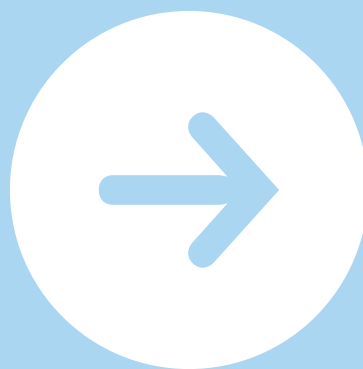
Den demografiska utmaningen beror, något förenklat, på att antalet personer som behöver välfärdstjänster ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder (19–64 år). Grovt räknat ökar behovet av välfärd i hela landet med 1 procent per år den kommande tioårsperioden. Främst är trycket på äldreomsorgen högt, vilket hänger samman med att människor blir allt äldre och lever allt längre. I grunden är det något bra men det bidrar till betydande utmaningar när det gäller bemanning och finansiering.

Kostnaderna för, och antalet sysselsatta i, kommunerna har dessutom ökat de senaste årtiondena i betydligt snabbare takt än vad som motiveras av den demografiska utvecklingen. Det beror främst på höjda ambitioner, men den utvecklingstakt som kommunerna hittills har haft kommer inte att vara möjlig i framtiden.

Under lång tid har det varit känt att Sverige skulle ställas inför en demografisk utmaning med en åldrande befolkning. En rad åtgärder har diskuterats, till exempel höjda skatter, höjda avgifter, höjd pensionsålder, ökad arbetskraftsinvandring, sänkta ambitioner, ökade effektiviseringar samt digitalisering. Det är inte troligt att lösningen finns i en enskild åtgärd, men många mindre bidrag från en rad olika åtgärder kan klara utmaningen.

EKONOMISKA SAMMAN- STÄLLNINGAR

Läs mer om Botkyrka kommuns ekonomi.

Underhållningsvärdet är ofta stort i Botkyrka konsthall. Oavsett om det gäller musik eller konstutställningar.

Resultaträkning

Sid. 49

Kassaflödesanalys

Sid. 49

Balansräkning

Sid. 51

Noter med redovisningsprinciper

Sid. 53

Sambandet mellan de ekonomiska sammanställningarna – översiktlig beskrivning

Sid. 77

Driftredovisning

Sid. 78

Investeringsredovisning

Sid. 82

De kommunala bolagen – ekonomiskt utfall

Sid. 83

Resultaträkning

Miljoner kronor	Kommunen					Kommunkoncernen		
	Not	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	Budget 2021	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Verksamhetens intäkter	4,6,12	1 378,7	1 357,1	1 285,8		2 998,0	2 860,7	2 788,0
Verksamhetens kostnader	5,6,12	-6 618,0	-6 528,1	-6 480,0	-5 508,7*	-7 845,8	-7 654,5	-7 606,9
Avskrivningar	7,12	-283,0	-299,1	-299,1	-302,8	-483,7	-483,8	-483,2
Verksamhetens nettokostnader		-5 522,3	-5 470,1	-5 493,3	-5 811,5	-5 331,5	-5 277,5	-5 302,1
Skatteintäkter	8	3 995,0	3 736,2	3 736,2	3 857,1	3 995,0	3 736,2	3 736,2
Generella stadsbidrag och utjämning	9	1 969,6	1 933,7	1 933,7	1 965,1	1 969,6	1 933,7	1 933,7
Verksamheten resultat		442,4	199,8	176,6	10,7	633,2	392,4	367,8
Finansiella intäkter	10,12	232,7	151,0	151,0	76,7	180,3	88,4	88,4
Finansiella kostnader	11,12	-53,4	-65,7	-65,7	-100,1	-79,0	-86,0	-86,0
Resultat efter finansiella poster		621,7	285,1	261,9	-12,7	734,5	394,7	370,2
Extraordinära poster	12	-282,4	0,0	0,0	0,0	-282,4	0,0	0,0
Årets resultat	24	339,3	285,1	261,9	-12,7	452,1	394,7	370,2

*) Nettobudget

Utfallet för år 2020 är korrigerat med anledning av anpassning till nya redovisningsprinciper enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Förändringarna avser driftföring av gatukostnadsersättningar och redovisning av plankostnader och planintäkter. Dessutom har rättelse gjorts för försäljning av exploateringsstomter.

Kassaflödesanalys

Miljoner kronor	Kommunen				Kommunkoncernen		
	Not	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Den löpande verksamheten							
Årets resultat		339,3	285,1	261,9	452,1	394,7	370,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	13	623,1	415,5	415,5	864,9	626,5	612,2
Poster som redovisas i annan sektion	13	-11,8	-73,0	-39,7	-11,8	-73,0	-39,7
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		950,6	627,6	637,7	1 305,2	948,1	942,7
Ökning(-) / minskning(+) av förråd och exploateringsmark	20	15,2	-16,3	-9,4	15,2	4,4	11,4
Ökning(-) / minskning(+) av kortfristiga fordringar	21	-46,1	-2,3	-2,3	-111,0	22,3	22,3
Ökning(-) / minskning(+) av kortfristiga placeringar	22	-146,0	-67,7	-67,7	-146,0	-67,7	-67,7
Ökning(+)/ minskning(-) av kortfristiga skulder	28	-25,4	-1 783,4	-10,4	53,4	-1 795,7	-22,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		748,4	-1 242,1	547,9	1 116,9	-888,5	886,0

Kassaflödesanalys forts.

Miljoner kronor	Kommunen				Kommunkoncernen		
	Not	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Investeringsverksamheten							
Investering i immateriella anläggningstillgångar	14	-0,6	-4,3	-4,3	-0,6	-4,3	-4,3
Investering i materiella anläggningstillgångar	15,16,31	-512,7	-564,4	-564,4	-994,3	-1 184,1	-1 184,1
Under året omklassificerat	15,16	-191,7	3,4	19,7	-203,7	4,8	21,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12,15,16	12,4	74,5	41,2	16,2	74,5	41,2
Försäljning av kommunkoncernföretag							
Förändring pågående projekt	15,16				-55,1	26,9	26,9
Förvärv av finansiella tillgångar		7,3	-6,0	-6,0		-6,0	-6,0
Förändringar finansiella tillgångar koncernbolagen					1,0	-35,4	-34,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-685,3	-496,8	-513,8	-1 236,5	-1 123,6	-1 139,2
Finansieringsverksamheten							
Nyupptagna lån	27	2 083,0	1 921,5	1 921,5			
Amortering av långfristiga skulder	27	-1 699,0	-1 587,5	-1 587,5			
Förändring till kortfristig del skulder	27	0,0	1 568,5	-111,5			
Förändring övriga konton långfristiga skulder	27	108,9	93,8	55,4			
Förändring eget kapital	24	0,0	54,6	0,0		40,4	
Ökning(+) / minskning(-) av långfristiga skulder koncernen	27				429,6	1 963,3	244,9
Ökning långfristiga fordringar	18,19	-240,3	-414,5	-414,5			
Minskning av långfristiga fordringar	18,19	29,1	35,0	35,0			
Förändring till kortfristig del fordringar	18,19	0,0	-0,4	-0,4			
Omfört från placerade medel							
Ökning(-) / minskning(+) av långfristiga fordringar koncernen	18,19				-19,6	17,1	17,1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		281,8	1 671,0	-102,0	410,0	2 020,8	262,0
Bidrag till infrastruktur							
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	19	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Årets kassaflöde		344,8	-67,9	-67,9	290,4	8,7	8,7
Likvida medel vid årets början	23	0,2	68,1	68,1	277,0	268,3	268,3
Likvida medel vid årets slut		345,0	0,2	0,2	567,4	277,0	277,0

Balansräkning

Miljoner kronor	Kommunen				Kommunkoncernen		
	Not	2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Tillgångar							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar	14	4,1	5,0	5,0	5,7	7,1	7,1
Materiella anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	15,31	6750,1	6 324,8	6 308,5	12 281,5	11 510,4	11 494,1
Maskiner och inventarier	16, 31	152,8	155,8	155,8	513,2	525,4	525,4
Summa materiella anläggningstillgångar		6 902,9	6 480,6	6 464,3	12 794,7	12 035,8	12 019,5
Finansiella anläggningstillgångar							
Aktier och andelar i dotter- och intressebolag	17	722,2	729,5	729,5	152,0	153,0	151,7
Långfristiga fordringar	18	3 787,7	3 575,9	3 575,9	646,4	626,8	626,8
Summa finansiella anläggningstillgångar		4 509,9	4 305,4	4 305,4	798,4	779,8	778,5
Summa anläggningstillgångar		11 416,9	10 791,0	10 774,7	13 598,8	12 822,7	12 805,1
Bidrag till infrastruktur							
Bidrag till infrastruktur	19	1,7	2,3	2,3	1,7	2,3	2,3
Summa bidrag till infrastruktur		1,7	2,3	2,3	1,7	2,3	2,3
Omsättningstillgångar							
Exploateringsmark	20	14,9	30,1	23,2	14,9	30,1	23,2
Förråd med mera		1,1	1,1	1,1	95,1	110,0	110,0
Kortfristiga fordringar	21	538,4	492,3	492,3	721,4	610,4	610,4
Kortfristiga placeringar	22	1 068,1	922,1	922,1	1 068,1	922,1	922,1
Kassa och bank	23	345,0	0,2	0,2	567,4	277,0	277,0
Summa omsättningstillgångar		1 967,4	1 445,7	1 438,8	2 466,9	1 949,7	1 942,8
Summa tillgångar		13 386,0	12 239,0	12 215,8	16 067,4	14 774,7	14 750,2
Eget kapital, avsättningar och skulder							
Eget kapital	24						
Eget kapital		5 088,6	4 803,5	4 749,0	6 142,5	5 756,5	5 701,9
Årets resultat		339,3	285,1	261,9	452,1	394,7	370,2
varav Resultatutjämningsreserv		169,2	50,0	50,0	169,2	50,0	50,0
Övrigt eget kapital		0,0	0,0		-20,4	-8,7	5,6
Summa eget kapital		5 427,9	5 088,6	5 010,9	6 574,3	6 142,5	6 077,7

BALANSRÄKNING

Miljoner kronor	Kommunen				Kommunkoncernen		
	Not	2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	25	846,8	720,1	720,1	895,1	770,5	770,5
Andra avsättningar	26	283,4	70,0	70,0	490,8	237,5	223,2
Summa avsättningar		1 130,2	790,1	790,1	1 385,8	1 008,0	993,7
Skulder							
Långfristiga skulder	27	5 665,2	5 172,3	3 453,9	6 492,2	6 062,6	4 344,2
Kortfristiga skulder	28	1 162,6	1 188,0	2 961,0	1 615,1	1 561,6	3 334,6
Summa skulder		6 827,8	6 360,3	6 414,9	8 107,3	7 624,2	7 678,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		13 385,9	12 239,0	12 215,8	16 067,3	14 774,7	14 750,2
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser							
Ingångna borgensförbindelser	29	715,3	727,0	727,0	717,0	730,6	728,9
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar (inkl särskild löneskatt 24,26%)	30	1 420,9	1 436,9	1 423,8	1 420,9	1 436,9	1 436,9
Operationella leasingavtal	31	637,2	691,7	691,7	654,1	698,9	698,9
Övriga ansvarsförbindelse	32	3,4	3,3	16,6	25,4	24,5	24,5
Privata medel		0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Fastighetsinteckningar		-	-	-	1,8	1,8	1,8
Företagsinteckningar		-	-	-	7,5	5,0	5,0

Utfallet för år 2020 är reviderat med anledning av anpassning till nya redovisningsprinciper enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Förändringarna avser driftföring av gatukostnadsersättning och redovisning av plankostnader och planintäkter. Dessutom har rättelse gjorts för försäljning av exploateringstomter.

Noter

Koncernbolagen upprättar årsredovisning enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) bolag.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Förändrade redovisningsprinciper

Kommunen har från och med 2020 bytt redovisningsprincip, från att redovisa gatukostnadsersättningar som periodiserad intäkt till att redovisa dessa direkt i resultatet i takt med att de investeringar som ska finansieras med intäkten har färdigställts enligt RKR R2. I bokslut 2020 fanns det gatukostnadsersättningar och privata investeringsbidrag från åren före 2020 som redovisades som skuld enligt det regelverk som gällde till 2020. Totalt uppgick dessa till 54,6 miljoner kronor. I 2021 års bokslut har detta reglerats och beloppet har förts till Eget kapital med jämförelse år 2020. I och med detta redovisas samtliga gatukostnadsersättningar och privata bidrag enligt R2.

I och med ändrade redovisningsprinciper RKR R2 ska plankostnader och planintäkter som ingår i ett exploateringsprojekt redovisas direkt i resultatet. Innan 2020 redovisades dessa inom exploateringsprojektet och togs upp som en omsättningstillgång i balansräkningen. Från 2020 redovisar kommunen enligt de nya principerna. Det har varit en viss eftersläpning med genomgången av bokförda transaktioner från tidigare år. Detsamma gäller slutredovisningar inom exploateringsverksamheten. Under 2021 har kommunen gått igenom och vid behov åtgärdat cirka 80 procent av projekten (se även not 24). Resterande projekt, som ej rättats 2021 och därmed avviker från grundläggande redovisningsprinciper, kommer att hanteras i inledningen av 2022, resultateffekt för dessa beräknas till en kostnad på 15,6 miljoner kronor, effekten på balansomslutningen beräknas som försumbar.

Gränsdragning mellan drift och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod på minst tre år klassificeras som anläggningstillgång (investering) om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är ett basbelopp (47 600 kronor 2021) och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar samt för finansiella leasingavtal. Avskrivning av immateriella samt materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning för den beräknade nyttjandeperioden, det vill säga med lika stora nominella belopp varje år, baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. För några verksamhetsfastigheter används annuitet som beräkningsmetod och för övriga investeringar nominell/linjär beräkningsmetod. Alla kommunens immateriella anläggningstillgångar är förvärvade.

På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Kommunen använder en blandmodell med två olika tillvägagångssätt vid fördelningen av en investering på komponenter. Det som avgör om komponentavskrivning ska tillämpas beror på vilken typ av investering (tillgång) som avses. Byggprojekt fördelas på komponenter vid tidpunkten för i anspråkstagande och reinvesteringar fördelas på komponenter direkt vid kontering av fakturan. Tidigare har inte exploateringsprojekt komponentfördelats, detta infördes 2021.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen:

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen:

Objekt	Avskrivningsintervall, år
Immateriella anläggningstillgångar	3–5
Verksamhetsfastigheter	3–80
Fastigheter för affärsverksamhet	10–50
Publika fastigheter (gator, vägar, parker och VA)	10–50
Uthyrda fastigheter	10–80
Hyrda fastigheter	10–33
Maskiner och inventarier	3–12
Bilar och transportmedel	3–12

En individuell bedömning görs som utgår från en samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal används avtalsperioden som avskrivningstid. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns nya omständigheter. Vid ändring av bedömning av nyttjandeperiod görs justering av avskrivet belopp om beloppet är väsentligt.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

En finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen enligt de avtalsmässiga villkoren. Det innebär att köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas per månad med datum i texten som anger affärsdagen. Finansiella tillgångar som avser placeringar justeras per bokslutsdagen till då gällande marknadsvärde. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen fullgjorts, annullerats eller på annat sätt upphört.

Finansiella tillgångar som inte innehas i syfte att generera avkastning eller värdestegring, till exempel aktier och andelar i dotterbolag, värderas vid första redovisningstillfället till

anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter direkt hänförliga till förvärvet av tillgången. Kommunens portfölj för pensionsmedel i form av marknadsnoterade fonder och finansiella instrument är klassificerad som omsättningstillgångar och dessa värderas till marknadsvärde.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärde och försäljningsvärde, med avdrag för beräknad försäljningskostnad. Finansiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar. Finansiella skulder värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Efter första redovisningstillfället redovisas kortfristiga finansiella skulder till anskaffningsvärde, medan långfristiga skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Pensionsskulden

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt den så kallade RIPS17-modellen. Beloppen som ligger till grund för redovisningen inhämtas från KPA. Kommunen redovisar enligt den så kallade blandmodellen. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3. För avtal med eventuell samordningsklausul utgår beräkningen från förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som en avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte har lösts ut redovisas som en ansvarsförbindelse.

Generella statsbidrag

De generella statsbidrag som beslutats under året har intäktsbokförts tillfullo då intäktskriterierna är uppfyllda.

Interna principer

Resultaträkningens intäkter och kostnader innehåller externa poster medan det i driftsredovisningen även ingår interna poster såsom köp och försäljning mellan nämnder. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen såsom skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella och extraordinära poster.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Avsättningar

Utöver avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser redovisas även övriga avsättningar på balansräkningens skuldsida och de relaterar i huvudsak till miljömässiga eller infrastrukturella åtaganden. Dessa avsättningar återförs på ett sätt som gör att de möter de framtida utgifterna för att fullgöra de formella åtagandena i fråga. För att ett åtagande ska redovisas som avsättning ska de ha grund i en förpliktelse som uppstått till följd av en specifik händelse, vara en förpliktelse vars omfattning kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och det ska vara mer än troligt att ett utflöde av

resurser kommer att krävas för att reglera det. I årets bokslut finns fyra avsättningar, se not 26. Avsättningarna gäller:

- Rikstens företagspark (1&2)
- Avfallshögarna i Kassmyra
- Avfallshögen i Kagghamra

Rikstens företagspark

En avsättning gällande medfinansiering med Trafikverket gjordes år 2020 på 32,6 miljoner kronor för Rikstens företagspark där 27,5 miljoner kronor beräknades upparbetas år 2021 och resterande 5,1 miljoner kronor år 2022. Beräkningen för avsättningen gjordes före upphandlingen. Under 2021 korrigerades avsättningen ned med 16,2 miljoner kronor. Vidare har projektet upparbetats med 14,9 miljoner kronor under 2021 vilket ger ett restvärde på 1,5 miljoner kronor. År 2020 gjordes även en avsättning på 30 miljoner kronor, inga förändringar har skett 2021 (se not 26).

Avfallshögarna i Kassmyra

Kommunfullmäktige beslutade i september 2021 att i avvaktan på att fordran kan ställas till de ansvariga finansiera bortforsling av avfallshögarna i Kassmyra. Detta för att skyndsamt motverka ytterligare påverkan på miljö eller hälsa. Arbetet med att ta bort avfallshögarna inleddes i slutet av november 2021 och beräknas vara klart under första delen av 2022. För kostnader hänförliga till 2022 görs en avsättning med 86,9 miljoner kronor, dessa klassas som extraordinära kostnader.

Avfallshögen i Kagghamra

Situationen i Kagghamra påminner om situationen i Kassmyra. Det finns en överhängande risk att kommunen kan behöva garantera kostnader för åtgärder som i ett senare skede kan riktas mot ansvariga. För att avhjälpa eller motverka påverkan på miljö och hälsa kan åtgärder såsom bortforsling av sandtäckte och avfallshög eller rening och hantering av lakvatten behöva utföras. För framtida kostnader görs därför en avsättning med 165 miljoner kronor, även dessa klassas som extraordinära kostnader.

Exploatering

Med exploateringsverksamhet avses anskaffning, bearbetning och iordningställande av mark för bostäder eller industrier. Denna typ av mark klassificeras som omsättningstillgång vid samtliga bokslutstillfällen om kommunen har för avsikt att sälja den. Mark som kommunen kommer att använda i egen verksamhet klassificeras däremot som anläggningstillgång.

Exploateringsmark redovisas enligt lägsta värdets princip, det vill säga det lägsta av nettoförsäljningsvärde eller anskaffningsvärde.

Kommunen har under 2020 anpassat sina processer för att från och med 2022 redovisa enligt RKR:s vägledning Redovisning av kommunal markexploatering.

Genomgång har skett av cirka 80 procent av exploateringsprojekten. Gamla plankostnader och

Tingstorget i Alby väntas vara klart under 2022.

FOTO: CRISP FILM FÖR BOTKYRKA KOMMUN

planintäkter (netto -10,1 miljoner kronor). För tre projekt har tomtförsäljning redovisats (33,3 miljoner kronor) allt detta har redovisats mot eget kapital för jämförelseår 2020 då försäljningen skett före 2021.

För resterande projekt (20%) som kommer att hanteras år 2022 beräknas plankostnader och planintäkter uppgå till netto -14,9 miljoner kronor, samt beräknade avskrivningar 0,6 miljoner kronor.

Under 2021 har sex projekt slutredovisats och fyra projekt delslutredovisats. För projekt Tumba centrum har delslutredovisning gjorts med en försäljningsintäkt på 28 miljoner kronor år 2021.

Under året har fyra projekt aktiverats, dessa har haft pågående investeringar på 90,2 miljoner kronor. I samband med detta har också gatukostnadsersättningar för projekten resultatförts med 59,6 miljoner kronor.

För ytterligare tre projekt kommer aktivering ske med 75,5 miljoner kronor i början av år 2022, på dessa projekt har redan gatukostnadsersättning om 49,7 miljoner kronor resultatförts under 2021 då gatorna redan är färdigställda men inte kunnat tas i bruk.

Extraordinära poster

Enligt 5 kap. 5 § LKBR ska intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens normala verksamhet redovisas som extraordinära poster. En post ska klassificeras som extraordinär om:

- händelsen eller transaktionen som ger upphov till posten saknar ett tydligt samband med kommunens normala verksamhet,
- händelsen eller transaktionen är av sådan art att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet, och
- posten uppgår till ett väsentligt belopp.

I årets resultat ingår extraordinära kostnader på sammanlagt 282,4 miljoner kronor. Av kostnaderna avser 65,5 miljoner kronor kostnader under 2021 för bortforsling av avfallshögarna i Kassmyra, vilket sker på den felandes bekostnad. Utöver detta redovisas också avsättningen för kommande kostnader i Kassmyra beräknade till 86,9 miljoner kronor, med avdrag för gottgörelse i form av bidrag från Naturvårdsverket på 35 miljoner kronor som extraordinär kostnad. Dessutom är även avsättningen för Kagghamra på 165 miljoner kronor klassad som extraordinär. Se även not 12.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är sällan förekommande och viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Enligt RKR R11 är nedskrivningar, försäljning av anläggningstillgångar, valutakursförändringar, förändringar och omstrukturering av verksamheter samt rättelser av fel i tidigare års räkenskaper exempel på jämförelsestörande poster. Jämförelsestörande poster särredovisas i egen not när de förekommer i resultaträkningen. Beloppsgränsen för att en händelse ska betraktas som jämförelsestörande är satt till 10 miljoner. Värdet är satt för att få en relevant och väsentlig nivå i förhållande till kommunens ordinarie verksamhet. Lägre belopp redovisas om det behövs för att göra jämförelser mot föregående år rättvisande.

I årets resultat ingår jämförelsestörande poster med -127 miljoner kronor, se not 12.

FOTO: DANIEL J. EDIN/CRISP FILM FÖR BOTKYRKA KOMMUN

Mot nya höjder på Örnsberg. Här finns många långa ihållande leder på grepprik granit.

Arbete, fritid och familj skapar rörelse inom och mellan kommunens gränser och gör Botkyrka till en plats med god och trygg förankring hos Botkyrkaborna.

Not 3 Interna och gemensamma poster

Miljoner kronor	Kommunen	
	2021	2020
Intäkter		
Schablonbidrag flyktingar	26,3	39,0
Sjuklöneersättning	0,7	0,2
Realisationsvinst	9,2	5,7
Gatukostnadsersättning	110,4	18,3
Arrenden tomträtter f.d. Stockholms stad	18,8	17,8
Summa intäkter	165,4	92,2
Kostnader		
Fastighetsavgift	-2,2	-1,5
Differens po pålägg	21,8	11,9
Förändring semesterlöneskuld	-15,9	0,2
Förändring timlöner mm	0,4	-2,0
Kalkylerad pension	218,2	214,0
Pensionsutbetalningar	-108,0	-105,2
Pensioner, avsättning	-116,6	-52,2
Pensioner, avgiftsbestämd del	-150,9	-144,2
Finansiell leasing	-0,2	0,1
Finansförvaltning	1,0	-8,7
Nedskrivning intäktsfordringar	-1,7	-1,7
Nedskrivning anläggningstillgångar	0,0	-12,4
Förgävesprojektering	0,0	-24,1
Internränta	79,6	78,2
Justering nämnderna	0,0	-0,8
Övriga kostnader	-0,1	-0,7
Summa kostnader	-74,7	-125,9
Summa netto	90,7	-34,4

FOTO: DANIEL J. EDIN/CRISP FILM FÖR BOTKYRKA KOMMUN

Not 4 Verksamhetens intäkter

Miljoner kronor	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020
Taxor och avgifter*	428,9	384,1	346,1	771,9	683,0	644,6
Externa bostads- och lokalhyror	97,8	94,1	94,1	792,7	801,9	801,2
Försäljning av verksamhet	184,7	173,2	173,2	572,6	458,1	458,1
Bidrag från staten	540,9	552,4	552,4	578,3	588,0	588,0
Bidrag från övriga	13,1	10,3	10,3	13,8	47,2	47,2
Övriga verksamhetsintäkter**	113,4	143,0	109,7	268,8	282,5	248,9
Summa verksamhetens intäkter	1 378,7	1 357,1	1 285,8	2 998,0	2 860,7	2 788,0

* Korrigering av planintäkt 2020; 38,0 miljoner kronor

** Korrigering i 2020, försäljning 3 fastigheter, se not 15

Not 5 Verksamhetens kostnader

Miljoner kronor	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020
Personalkostnader	-3 736,1	-3 628,1	-3 628,1	-3 880,6	-3 867,0	-3 867,0
Varor	-341,5	-310,3	-310,3	-813,6	-641,7	-641,7
Entreprenad och köp av verksamhet	-1 474,2	-1 373,3	-1 373,3	-2 011,0	-1 894,4	-1 894,4
Externa lokalhyror	-190,0	-192,5	-192,5	-205,1	-208,1	-208,1
Bidrag och transfereringar	-244,4	-319,6	-319,6	-244,4	-319,6	-319,6
Köp av tjänster och övriga verksamhetskostnader*	-631,9	-704,3	-656,2	-691,1	-723,7	-676,2
Varav bolagsskatt	-	-	-	-15,1	-18,4	-19,2
Summa verksamhetens kostnader	-6 618,0	-6 528,1	-6 480,0	-7 845,8	-7 654,5	-7 606,9

* Korrigering av plankostnad 2020; 48,1 miljoner kronor

FOTO: MARIANA CABRAL/CRISP FILM FÖR BOTKYRKA KOMMUN

I grönskan utanför
Tumba Gymnasium
råder rast och ro.

Not 6 Särredovisning enligt LKBR

Miljoner kronor	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kostnad för räkenskapsrevision				
Total kostnad för revision	4,4	4,9	5,5	6,1
varav kostnad för räkenskapsrevision	0,8	0,7	1,0	0,8

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsåret. Särredovisning sker från och med 2019 enligt nya lagkrav.

VA-verksamheten	2021	2020
-----------------	------	------

Resultat- och balansräkning för kommunens VA-verksamhet redovisas inte i kommunens årsredovisning.

Särredovisning VA, ingår i kommunens räkenskaper

Resultaträkning		
Verksamhetens intäkter	137,6	141,5
Verksamhetens kostnader	-121,2	-120,0
Avskrivningar	-13,0	-14,5
Verksamhetens nettokostnader	3,5	7,0
Finansiella intäkter	0,2	0,5
Finansiella kostnader	-3,7	-3,7
Årets resultat	0,0	3,8
Balansräkning		
Anläggningstillgångar	155,6	470,4
Omsättningstillgångar	63,8	211,9
Summa tillgångar	219,5	682,3
Skuld till VA-kollektivet	0,0	3,2
Avsättning VA investeringsfond	17,8	55,1
Avsättning anslutningsavgifter	46,1	151,7
Kortfristiga skulder	0,0	1,9
Lån från kommunen	155,6	470,4
Summa skulder och avsättningar	219,5	682,3

Upplösning: Särredovisning av VA, inklusive verksamhetsberättelse och finansiell redovisning återfinns på kommunens hemsida <https://www.botkyrka.se/bo--bygga/vatten-och-avlopp/fakta-om-va-verksamheten.html#!>

Not 7 Avskrivningar

Miljoner kronor	Kommunen		Kommunkoncernen		
	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar**	-1,6	-1,2	-2,0	-2,3	-1,7
Avskrivning byggnader och tekniska anläggningar	-246,8	-235,1	-279,6	-269,4	-269,4
Avskrivning maskiner och inventarier	-31,6	-36,0	-199	-185,3	-185,3
Nedskrivningar*	-3,1	-26,8	-3,2	-26,8	-26,8
Summa avskrivningar	-283,0	-299,1	-483,7	-483,8	-483,2

*Nedskrivning har under 2021 gjorts för ett antal objekt till ett värde av 3,1 miljoner kronor. Förskolan Örnen är störst med ett värde på 2,7 miljoner kronor. Denna är nedskriven i sin helhet då verksamheten är avslutad och hyresavtalet är uppsagt.

*Nedskrivning har under 2020 gjorts för ett antal objekt till ett värde av 26,8 miljoner kronor. FSK Anemonen är störst med 10 miljoner kronor, följt av Botkyrka Crickethall 8,3 miljoner kronor samt Paviljong Uttran/Broängen med 2,2 miljoner kronor.

** Korrigerig 2020 Koncernen UBAB -0,6 miljoner kronor avskrivning

Not 8 Skatteintäkter

Miljoner kronor	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2021	2020	2021	2020
Preliminär kommunalskatt	3 871,1	3 826,2	3 871,1	3 826,2
Preliminär slutavräkning innevarande år	108,4	-67,4	108,4	-67,4
Slutavräkningsdifferens föregående år	15,6	-22,7	15,6	-22,7
Summa skatteintäkter	3 995,0	3 736,2	3 995,0	3 736,2

Not 9 Generella statsbidrag och utjämning

Miljoner kronor	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2021	2020	2021	2020
Inkomstutjämningsbidrag	1 193,9	1 183,7	1 193,9	1 183,7
Regleringsbidrag/-avgift	282,0	96,5	282,0	96,5
Kostnadsutjämningsbidrag	275,9	272,1	275,9	272,1
Bidrag för LSS-utjämning	30,6	33,7	30,6	33,7
Kommunal fastighetsavgift	149,6	146,4	149,6	146,4
Generella statsbidrag från staten	37,7	201,3	37,7	201,3
Summa generella statsbidragintäkter och utjämning	1 969,6	1 933,7	1 969,6	1 933,7

Not 10 Finansiella intäkter

Miljoner kronor	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ränteintäkter	31,6	40,8	11,2	9,1
Realiserad kursvinst, placerade medel	74,7	30,6	74,7	30,6
Orealiserad vinst, placerade medel	66,4	33,2	66,4	33,2
Fondutdelning, placerade medel	7,1	10,9	7,1	10,9
Aktieutdelning koncernbolag och andra företag	12,0	12,0	-	-
Borgensavgift	23,7	22,7	-	-
Övriga finansiella intäkter	17,2	0,9	20,9	4,7
Summa finansiella intäkter	232,7	151,0	180,4	88,4

Not 11 Finansiella kostnader

Miljoner kronor	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2021	2020	2021	2020
Räntekostnader	-39,9	-51,2	-58,6	-67,5
Internränta under byggtid	-	-	-	-
Orealiserad förlust, placerade medel	-0,9	0,2	-0,9	0,2
Realiserad förlust, placerade medel	-	-	-	-
Räntekostnad, pensioner	-10,0	-14,2	-10,0	-14,2
Bankkostnader	-0,7	-0,5	-0,7	-0,5
Övriga finansiella kostnader	-1,9	-	-8,8	-4,0
Summa finansiella kostnader	-53,4	-65,7	-79,0	-86,0

Not 12 Jämförelsestörande poster och extraordinära kostnader*

Miljoner kronor	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2021	2020	2021	2020
Verksamhetens intäkter och kostnader				
Försäljning av exploateringsfastighet (exploateringsnetto)**	28,0	24,9	28,0	24,9
Gatukostnadsersättningar	110,4		110,4	
Avskrivningar				
Nedskrivning materiella anläggningstillgångar		-26,8		-26,8
Generella statsbidrag				
Generella statsbidrag Corona		139,1		139,1
Finansiella intäkter och kostnader				
Försäljning bostadsrätter ***	16,9		16,9	
Summa jämförelsestörande poster	155,3	137,2	155,3	137,2
Extraordinära kostnader				
Avfallshögar i Kassmyra ****	-65,5		-65,5	
Avfallshögar i Kassmyra****	-86,9		-86,9	
Gottgörelse Kassmyra ****	35,0		35,0	
Avfallshög i Kagghamra *****	-165,0		-165,0	
Summa extraordinära kostnader	-282,4	0,0	-282,4	0,0
Summa jämförelsestörande poster och extraordinära kostnader	-127,0	137,2	-127,0	137,2

* Med jämförelsestörande poster avses sådant som är sällan förekommande och överstiger 10 miljoner kronor

** Försäljning av exploateringsfastigheter 2021 avser Botkyrka Tumba 8:36, 28 miljoner kronor

*** Försäljning av bostadsrätter i BRF akvarellen

**** Avsättningar/Extraordinär kostnader

Avfallshögar i Kassmyra

Kommunfullmäktige beslutade i september 2021 att i avvaktan på att fordran kan ställas till de ansvariga finansiera bortforsling av avfallshögarna i Kassmyra. Detta för att skyndsamt motverka ytterligare påverkan på miljö eller hälsa. Arbetet med att ta bort avfallshögarna görs på den felandes bekostnad och inleddes i slutet av november 2021 och beräknas vara klart under första delen av 2022. Som extraordinär kostnad redovisas 65 miljoner kronor, vilket avser kostnader för den del av arbetet som genomfördes under 2021. För beräknade kostnader hänförliga till 2022 görs en avsättning med 51,9 miljoner kronor. Avsättningen utgörs av kostnader för bortforsling av den stora sophögen och andra kostnader kopplade till bortforslingen beräknat till 86,9 miljoner kronor. Från beräknade kostnader avgår en gottgörelse i form av bidrag från Naturvårdsverket på 35 miljoner kronor.

*****Avfallshög i Kagghamra

Situationen i Kagghamra påminner om situationen i Kassmyra. Det finns en överhängande risk att kommunen kan behöva garantera kostnader för åtgärder som i ett senare skede kan riktas mot ansvariga. För att avhjälpa eller motverka påverkan på miljö och hälsa kan åtgärder såsom bortforsling av sandtäckte och avfallshög eller rening och hantering av lakvatten behöva utföras. För kostnader hänförliga till 2022 görs därför avsättning med 165 miljoner kronor.

Not 13 Ej likviditetspåverkande poster

Miljoner kronor	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Avskrivningar	279,9	272,3	272,3	480,6	456,4	456,4
Nedskrivningar	3,1	26,8	26,8	3,2	26,8	26,8
Avsättningar till pensioner	126,7	66,4	66,4	124,4	67,2	67,2
Resultat avseende VA	0,0	3,8	3,8	0,0	3,8	3,8
Övriga avsättningar**	213,4	64,5	64,5	253,3	84,3	70,0
Gatukostnadsersättningar resultatförs	0,0	-18,3	-18,3	0,0	-18,3	-18,3
Förändring förutbetalda investeringsbidrag	-	-	-	-	-	-
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-	-	-	3,4	6,3	6,3
Summa ej likviditetspåverkande poster	623,1	415,5	415,5	864,9	626,5	612,2
Poster som redovisas i annan sektion						
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-40,8	-35,4	-35,4	-40,8	-35,4	-35,4
Samariten sale and leaseback BVF	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3
Del- och slutredovisning exploatering*	33,3	-33,3	-	33,3	-33,3	-
Realisationsresultat vid försäljning av kommunkoncernföretag	-	-	-	-	-	-
Summa poster som redovisas i annan sektion	-11,8	-73,0	-39,7	-11,8	-73,0	-39,7

* Korrigering i 2020, försäljning 3 fastigheter, se not 15

** Korrigering i koncernen 2020 mellan obeskattade reserver och eget kapital 14,25 miljoner kronor - Söderenergi, se not 24

Not 14 Immateriella anläggningar

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Akkumulerad anskaffning	7,6	3,3	22,2	17,9
Akkumulerad avskrivning	-2,6	-1,4	-15,1	-13,4
Ingående balans	5,0	1,9	7,1	4,5
Årets investeringar	0,6	4,3	0,6	4,3
Årets avskrivningar	-1,6	-1,2	-2,0	-1,7
Utgående balans immateriella anläggningar	4,1	5,0	5,7	7,1
Bedömd genomsnittlig nyttjandegrad	4,3	4,4	-	-

*Alla kommunens immateriella anläggningar är förvärvade

Not 15 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Verksamhetsfastigheter				
Akkumulerad anskaffning	6 939,8	6 607,3	9 083,3	8 686,8
Akkumulerad avskrivning	-3 034,1	-2 834,4	-3 940,5	-3 676,3
Ingående balans	3 905,7	3 772,9	5 142,8	5 010,5
Årets investeringar*	293,1	356,6	347,1	425,8
Omklassificeringar	-15,5	-0,3	-5,1	-8,5
Rörelseförvärv	-	-	0,0	-
Årets avyttringar**	-	-	-8,8	-0,2
Årets avskrivningar	-213,2	-199,7	-281,9	-263,2
Rörelseförvärv avskrivningar	-	-	-	-0,1
Årets nedskrivningar	-3,3	-23,8	-3,3	-23,8
Utgående balans	3 966,8	3 905,7	5 190,8	5 140,5
Varav mark	48,9	48,9	76,8	76,8
Varav pågående***	532,6	481,3	532,6	481,3
Publika fastigheter				
Akkumulerad anskaffning	746,1	653,6	746,1	653,6
Akkumulerad avskrivning	-259,7	-242,4	-259,7	-242,4
Akkumulerad nedskrivning	-	-	0,0	-
Ingående balans	486,5	411,3	486,4	411,2
Omklassificeringar	85,9	-	85,9	-
Årets investeringar*	76,9	92,5	76,9	92,5
Årets avskrivningar	-14,7	-17,3	-14,7	-17,3
Utgående balans	634,6	486,5	634,5	486,4
Varav mark	15,5	15,5	15,5	15,5
Varav pågående***	74,4	74,9	74,4	74,9
Markreserv				
Akkumulerad anskaffning	49,9	58,8	49,9	58,8
Ingående balans	49,9	58,8	49,9	58,8
Årets investeringar*	-	-	-	-
Omklassificeringar	-	-8,7	-	-8,7
Nedskrivningar	-	-0,2	-	-0,2
Årets försäljning	-	-	-	-
Utgående balans	49,9	49,9	49,9	49,9
varav mark	49,9	49,9	49,9	49,9

forts. Not 15 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun- koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Fastigheter för affärsverksamhet				
Ackumulerad anskaffning	773,0	709,9	6 940,9	6 389,0
Ackumulerad avskrivning	-173,7	-160,0	-2 475,8	-2 395,1
Ingående balans	599,3	549,9	4 465,1	3 993,9
Omklassificeringar	15,9		15,9	
Årets investeringar*	57,8	63,0	459,1	577,0
Nedskrivningar	-	-2,1	-	-2,1
Årets försäljningar	-	-	-0,8	-6,3
Årets avskrivningar	-12,3	-11,5	-111,3	-97,4
Utgående balans	660,7	599,3	4 828,0	4 465,1
Varav mark	0,1	0,1	692,5	691,6
Varav pågående***	309,0	254,6	309,0	254,6
Mark och fastigheter för annan verksamhet				
Ackumulerad anskaffning	1 272,6	1 275,0	1 222,2	1 224,6
Ackumulerad avskrivning	-70,4	-64,1	-70,4	-64,1
Ingående balans	1 202,2	1 210,9	1 151,8	1 160,5
Årets investeringar*	6,5	0,8	6,5	0,8
Årets avskrivningar	-6,3	-6,3	-6,3	-6,3
Årets nedskrivning	-	-1,7	-	-1,7
Omklassificeringar	-	-	-	-
Årets avyttringar**	-	-1,5	-	-1,5
Utgående balans	1 202,4	1 202,2	1 152,0	1 151,8
varav mark	1 122,8	1 116,7	1 072,4	1 066,3

forts. Not 15 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Miljoner kronor	Kommunen			Kommun-koncernen		
	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Exploateringar (anläggningstillgång)						
Ingående balans	81,2	56,3	56,3	81,2	56,3	56,3
Årets investeringar*	49,1	19,4	19,4	49,1	19,4	19,4
Omklassificeringar***	105,4	5,5	-10,8	105,4	5,5	-10,8
Under året slutredovisat	-	-	-	0,0	0,0	-
Summa exploateringsmark	235,8	81,2	64,9	235,7	81,2	64,9
Pågående projekt	-	-	-	190,5	135,4	135,4
Utgående balans mark, byggnader och tekniska anläggningar	6 750,1	6 324,8	6 308,5	12 281,5	11 510,4	11 494,1
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	25,8	26,7	26,7	-	-	-

* Årets investeringar 2021 för verksamhetsfastigheter består bland annat av Falkbergsskolan 53,4 miljoner kronor, Upprustning Ekvägen 33,1 miljoner kronor samt Resurscenter Näktergalen 21,6 miljoner kronor

* Årets investeringar 2020 för verksamhetsfastigheter består bland annat av Falkbergsskolan 76,1 miljoner kronor, Förskolan Nya Måsen 40,4 miljoner kronor samt Upprustning Hågelby med 23,1 miljoner kronor.

** Inga avyttringar har gjorts under 2021.

** Årets avyttringar/ försäljning 2021 består bland annat av: Försäljning av Botkyrka Tumba 8:36, 28 miljoner kronor, Periodiserad försäljningsintäkt Samariten 11,5 miljoner kronor.

** Årets avyttringar/ försäljning 2020 består bland annat av; Försäljning Fittja 17:1, 20 miljoner kronor. Dessutom har jämförelseår 2020 ändrats med 33,3 miljoner kronor, gällande försäljning av 3 tomtar: Sandstugan 25,9 miljoner kronor, Solskensvägen 6,46 miljoner kronor och Vårsta centrum 0,93 miljoner kronor.

*** Omklassificering av aktiverade kostnader i 2020; Del av försäljning av expoateringstomt där viss del av intäkten låg på anläggning 13,6 miljoner kronor(fsg Sandstugan) -0,273 miljoner kronor (kostnader gata/park) 3 miljoner kronor (solskensvägen). Resternade del se not 20

Finansiell leasing se not 31

Not 16 Maskiner, inventarier och tekniska anläggningar

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Anskaffnings värde	974,3	941,0	1 935,6	1 872,2
Ackumulerad avskrivning	-818,5	-782,2	-1 410,3	-1 350,3
Ingående balans	155,8	158,8	525,4	521,9
Årets investeringar	29,3	32,1	55,6	62,2
Årets försäljning/ utrangering	-0,6	-	-3,6	2,0
Rörelseförvärv	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-31,9	-36,3	-66,8	-70,4
Omklassificeringar	-	-	1,5	2,3
Pågående nyanläggning	-	-	1,0	6,3
Rörelseförvärv avskrivningar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar	0,1	1,1	0,1	1,1
Summa	152,8	155,8	513,2	525,4
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	10,8	10,5		
Varav pågående nyanläggning	-	-	1,0	6,3
Utgående balans maskiner, inventarier och tekniska anläggningar	152,8	155,8	513,2	525,4
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	10,8	10,5	- *	

*Uppgift saknas från flera koncernföretag

Finansiell leasing se not 31

Not 17 Aktier och andelar i dotter- och intressebolag

Miljoner kronor	Kommunen	
	Utfall 2021	Utfall 2020
Tillväxt Botkyrka AB	1,1	1,1
Södra Porten AB	102,5	102,5
AB Botkyrkabyggen (8 200 á 1 000 kr)	8,2	8,2
AB Botkyrkabyggen (Nyemission 2008)	15,0	15,0
AB Botkyrkabyggen (aktier överförda från Botkyrka Kommunfastigheter)	450,0	450,0
Botkyrka Stadsnät AB	16,5	16,5
Upplev Botkyrka AB	3,1	3,1
Södertörns Energi AB (20 á 50 000 kr)**	5,0	5,0
Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksamhet (20 á 1 000 kr)	0,0	0,0
SRV återvinning AB (700 á 500 kr)	0,3	0,3
Stockholmsregionens Försäkrings AB (77553 á 100 kr)	7,7	7,7
Kommuninvest	48,8	48,8
Kommuninvest insatskapital år 2020	14,6	14,6
Rotemannen Ralby Fastighet, tillfälligt ägande av bolag (mark)*	0,0	6,0
Vårlyus AB	0,0	0,8
Övriga	0,2	0,2
Bostadsrätter	49,3	49,7
Summa aktier och andelar i dotter- och intressebolag	722,2	729,5

* 2021 omklassificerades aktierna till anläggningstillgång

**De ingående bolagen i Söderenergi AB har fusionerats till ett bolag under 2020. Söderenergi AB ägs av Södertörns Energi AB

Not 18 Långfristiga fordringar

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Lån till kommunala bolag	3 753,0	3 576,3	608,7	624,2
Lån till VA-anslutningar	0,3	-	0,3	
Gottgörelse Kassmyra *	35,0		35,0	
Uppskjuten skattefordran	-	-	1,2	1,1
Övrig utlåning	-	-	1,8	1,9
Avgår kortfristig del av långfristig fordran	-0,6	-0,4	-0,6	-0,4
Summa långfristiga fordringar	3 787,7	3 575,9	646,4	626,8

*Gottgörelse Kassmyra se not 12

Not 19 Bidrag till infrastruktur*

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Bidrag till statlig infrastruktur*	37,1	68,2	2,3	68,2
Avgår upplöst bidrag	-35,4	-65,9	-0,6	-65,9
Summa långfristiga fordringar	1,7	2,3	1,7	2,3

*Bidrag till statlig infrastruktur består av; avtal från 2015 med Trafikverket om att betala ett statligt infrastrukturbidrag på 5,5 miljoner kronor, slutbetalt i 2021, samt ett avtal gällande Riksten DP4 och Riksten företagspark del2 på 30 miljoner kronor till Trafikverket. Dessutom slöts ett avtal gällande Riksten företagspark Del 1 där kostnader för 2020 beräknades till 32,6 miljoner kronor, under 2021 korrigerades detta ned med 16,2 miljoner kronor. Vidare har projektet upparbetats med 14,9 miljoner kronor.

Not 20 Exploateringsmark (omsättningstillgång)

Miljoner kronor	Kommunen			Kommun-koncernen		
	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020
Ingående balans	30,1	13,8	13,8	30,1	13,8	13,8
Årets investerade kostnader	1,0	16,4	16,4	1,0	16,4	16,4
Årets investerade intäkter	-1,2	-11,8	-11,8	-1,2	-11,8	-11,8
Under året värdeförändringar	0,6	-0,1	-0,1	0,6	-0,1	-0,1
Kostnadsförda plan-kostnader/intäkter netto*	0,0	-9,9	0,0	0,0	-9,9	
Slutredovisade projekt kostnader	-4,0	-0,1	-0,1	-4,0	-0,1	-0,1
Slutredovisade projekt intäkter**	-11,5	21,7	4,9	-11,5	21,7	4,9
Summa exploateringsmark	14,9	30,1	23,2	14,9	30,1	23,2

*Korrigerig i 2020, plankostnad/planintäkt. Resterande del se not 15

** Försäljning av 3 fastigheter; Sandstugan 12,3 miljoner kronor, Solskensvägen 3,5 miljoner kronor och Vårsta centrum 0,9 miljoner kronor. Resterade del se not 15

Not 21 Kortfristiga fordringar

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun- koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kundfordringar	37,3	133,2	130,8	218,4
Skattefordran	50,9	106,4	68,4	122,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	257,0	57,4	339,9	96,8
Upplupen fastighetsavgift	76,2	69,4	76,2	69,4
Momsfordran	60,4	53,0	62,7	54,2
Kortfristiga fordringar koncern	31,7	31,7	-	-
Övriga kortfristiga fordringar	24,3	40,7	42,7	49,6
Kortfristig del av långfristig fordran	0,6	0,4	0,6	-
Summa kortfristiga fordringar	538,4	492,3	721,4	610,4

Not 22 Kortfristiga placeringar*

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun- koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Räntefonder	491,2	456,0	491,2	456,0
Aktiefonder	576,9	466,1	576,9	466,1
Summa kortfristiga placeringar	1 068,1	922,1	1 068,1	922,1

*Placerade medel har ökat från 922,1 miljoner kronor år 2020 till 1068,1 miljoner kronor år 2021 en ökning med 146,0 miljoner kronor. Ökningen består av en reell reavinst på 74,7 miljoner kronor samt ett ökat realiserat marknadsvärde på 66,4 miljoner kronor. Dessutom har utdelning skett på 4,9 miljoner kronor. Inköpsvärdet av dessa placeringar är 819,1 miljoner kronor.

Not 23 Kassa och bank

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun- koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Bank	342,5	0,1	561,6	246,2
Plusgiro	2,5	0,1	5,8	30,8
Summa kassa och bank	345,0	0,2	567,4	277,0

Stoj och över-
skottsenergi finns
det gott om bland
kommunens unga
invånare.

Not 24 Eget kapital

Miljoner kronor	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Ingående eget kapital	5 088,6	4 749,0	4 749,0	6 142,5	5 701,9	5 701,9
Varav rättelse av fel/ändrade redovisningspricer						
Gatukostnadsersättning och privata investeringsbidrag*	54,6	54,6		54,6	54,6	
Resultatförda planintäkter och plankostnader	-10,1			-10,1		
Slutredovisning försäljning av tomter från föregående år	33,3			33,3		
Utdelning fg år				-		-
Årets resultat**	339,3	285,1	261,9	452,1	394,7	370,2
Därav utgående balans resultatutjämningsreserv (RUR)	169,2	50,0	50,0	169,2	50,0	50,0
Därav ingående balans kompetensfond (intern notering)	30,4	40,4	40,4	30,4	40,4	40,4
Årets förändring av kompetensfond	9,6	-10,0	-10,0	9,6	-10,0	-10,0
Effekt av koncernelimineringar					0,3	0,3
Övriga förändringar eget kapital***				-20,4	-9,0	5,3
Summa utgående eget kapital	5 428,0	5 088,7	5 010,9	6 574,3	6 142,5	6 077,7

* Rättelse 2020: Gatukostnadsersättning på 54 miljoner kronor och privata investeringsbidrag på 2,6 miljoner kronor samt omvänd avskrivning -2,1 miljoner kronor har förts om till eget kapital

** Rättelse 2020: Försäljning av fastigheterna; Sandstugan 25,9 miljoner kronor, Solskensvägen 6,5 miljoner kronor samt Vårsta centrum 0,9 miljoner kronor. Korrigering av plankostnad / planintäkt -10,1 miljoner kronor samt rättelse koncernen 1,3 miljoner kronor omföring mellan värdepapper och eget kapital

*** Rättelse 2020 koncernen: Omföring mellan eget kapital och latent skatt -14,25 miljoner kronor

Not 25 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Exklusive garantipension, visstidspension, särskild ålderspension och särskild avtalspension

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2020
Ingående avsättning	719,5	652,9	769,9	703,0
varav IB avsättning OPF-KL	5,7	1,2	5,7	1,2
Ändrat livslängds- antagande i RIPS	29,7		29,7	
Nya förpliktelser under året	85,2	69,0	84,8	69,0
varav				
Nyintjänad pension	77,3	58,6	76,3	57,4
Ränte- och bas- belopps uppräknig	10,0	14,8	10,9	16,9
OPF-K	-0,1	-1,1	-0,1	-1,1
Övrig post	-1,9	-3,3	-1,5	-2,9
Årets utbetalningar	-16,7	-15,4	-18,3	-16,3
Förändring av löneskatt	23,8	13,0	23,8	13,0
Summa pensions- avsättning	841,5	719,5	889,9	769,9
Garantipension, visstidspension, särskild ålderspension och särskild avtalspension				
Ingående avsättning	0,6	0,8	0,6	0,8
Nya förpliktelser under året	4,2	-	4,2	-
varav				
Nyintjänad pension	0,0	-	0,0	-
Ränte- och basbelopps- uppräknig	0,0	-	0,0	-
Övrig post	4,2	-	4,2	-
Årets utbetalningar	-0,5	-0,2	-0,5	-0,2
Förändring av löneskatt	0,9	-	0,9	-
Summa garantipension mm	5,2	0,6	5,2	0,6
Utgående balans pensions- avsättning	846,8	720,1	895,1	770,5

Not 26 Andra avsättningar

Miljoner kronor	Kommunen			Kommun-koncernen		
	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat utfall 2020	Ursprungligt utfall 2020
Avfallshögar i Kassmyra**	86,9			86,9		
Avfallshögar i Kagghamra**	165,0			165,0		
SRV Efterbehandling avslutad deponi				40,4		
Uppskjuten skatt***				161,9	124,7	110,4
Avsättning till statlig infrastruktur *	37,1	68,2	68,2	37,1	68,2	68,2
lanspråktaga avsättningar	-5,6	-3,0	-3,0	-5,6	-3,0	-3,0
Övriga avsättningar	0,0	4,8	4,8	5,1	47,6	47,6
Summa andra avsättningar	283,4	70,0	70,0	490,8	237,5	223,2

* Kommunen skrev ett avtal 2015 med Trafikverket om att betala ett statligt infrastrukturbidrag på 5,5 miljoner kronor som gäller gång och cykelväg mellan Skyttbrink och Tullinge station. Avsättningen har minskats 2019 med betalning till Trafikverket på 3 miljoner kronor och resterande 2,5 miljoner kronor betalades ut 2021. Enligt avtal gällande Riksten DP4 och Riksten företagspark del 2 ska Botkyrka kommun betala 30 miljoner kronor till Trafikverket i samband med att de statliga medlen upparbetats eller vid annat tillfälle som parterna är överens om. Prognosen är att de statliga medlen är upparbetade år 2023. Enligt avtal gällande Riksten företagspark Del 1 beräknades kostnaderna 2020 till 32,6 miljoner kronor, under 2021 korrigerades detta ned med 16,2 miljoner kronor. Vidare har projektet upparbetats med 14,9 miljoner kronor. Resterande upparbetning beräknas ske i 2022.

** Avfallshögar Kassmyra & Kagghamra se not 12

*** Rättelse överföring mellan eget kapital och latent skatt kommunkoncernen 14,25 miljoner kronor.

Not 27 a Långfristiga skulder

Miljoner kronor	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020
Nordea	-	-	-	542,1	15,6	15,6
Kommuninvest	5 210,5	4 826,5	4 826,5	5 220,7	4 848,9	4 848,9
Finansiell leasing (se not 31)	5,8	6,3	6,3	229,3	256,8	256,8
Förinbetalda anslutningsavgifter VA*	169,4	151,7	151,7	169,4	151,7	151,7
Ack. upplösning VA	58,6			58,6		
VA investeringsfond	60,8	55,1	55,1	60,8	55,1	55,1
Förinbetalda gatukostnadsersättningar**	34,5	0,0	51,9	34,5	0,0	51,9
Investeringsbidrag***	58,8	58,8	61,4	58,8	58,8	61,4
Övriga långfristiga skulder****	85,8	93,0	-	137,0	694,8	601,8
Avgår kortfristig del*****	-19,0	-19,0	-1 699,0	-19,0	-19,0	-1 699,0
Summa långfristiga skulder	5 665,2	5 172,3	3 453,9	6 492,2	6 062,6	4 344,2

**Korrigerig 2020 bokfört till eget kapital, se not 24

*** Korrigerig 2020 bokfört till eget kapital, se not 24

**** Korrigerig 2020 Samariten sale and leaseback omklassificerad från kortfristig till långfristig skuld, se not 28

Försäljning av vårdboendet Samariten 2017 betraktades som en sale-and leaseback affär vilket innebär att reavinsten har periodiserats. 2017 bokades 114,4 miljoner kronor som förutbetalda intäkter som kommer att fördelas till resultatet 16 år framåt i tiden. Köpeskillingen för Samariten var 299 miljoner kronor.

***** Korrigerig 2020 Omklassificering kommuninvest från kortfristig till långfristig skuld

Forts. not 27 a Långfristiga skulder

Miljoner kronor	Kommunen			Kommun-koncernen		
	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020
Förinbetalda anslutningsavgifter VA*	169,4	151,7	151,7	169,4	151,7	151,7
Förutbetalda anslutningsavgifter, ingående värde	151,7	116,0	116,0	151,7	116,0	116,0
Nya anslutningsavgifter under året	24,0	39,4	39,4	24,0	39,4	39,4
Resultatförda avgifter	-6,3	-3,8	-3,8	-6,3	-3,8	-3,8
Summa förutbetalda anslutningsavgifter	169,4	151,7	151,7	169,4	151,7	151,6
Återstående antal år (vägt snitt)	34	35	35	34	35	35
Investeringsbidrag**	58,8	58,8	61,4	58,8	58,8	61,4
Förutbetalda investeringsbidrag, ingående värde	60,4	43,8	43,8	60,4	43,8	43,8
Nya investeringsbidrag under året	1,1	16,3	18,9	1,1	16,3	18,9
Resultatförda investeringsbidrag	-2,7	-1,3	-1,3	-2,7	-1,3	-1,3
Summa förutbetalda investeringsbidrag	58,8	58,8	61,4	58,8	58,8	61,4
Återstående antal år (vägt snitt)	24	24	24	24	24	24
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut						
Genomsnittlig ränta, %	0,8	1,1	1,1	1,1	1,3	1,3
Genomsnittlig ränta, % exkl derivat	0,3	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Genomsnittlig löptid på lån, år	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Lån som förfaller inom						
0–1 år	14%	35%	35%	14%	35%	35%
1–3 år	54%	29%	29%	54%	29%	29%
3–5 år	33%	23%	23%	33%	23%	23%
5–10 år	0%	14%	14%	0%	14%	14%

Not 27 b Marknadsvärden ränteswappar

Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl derivat	2,3	2,2	2,2	2,3	2,2	2,2
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl derivat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Säkrad post, miljoner kronor	5 466,4	5 109,5	5 109,5	5 466,4	5 109,5	5 109,5
Marknadsvärde derivat, miljoner kronor	-50,7	-116,5	-116,5	-95,6	-180,3	-180,3

Beloppen för kommunen inkluderar samtliga lån och derivat i kommunens balansräkning.

Kommunkoncernen använder derivat som räntesäkringar. Detta har för 2021 ökat räntekostnaderna med 25,4 miljoner kronor för kommunen och 39,0 miljoner kronor för koncernen jämfört med om man inte använt räntesäkringar.

Bakgrund och syfte med säkringen

Botkyrka kommun lånar pengar för att finansiera tillgångar som kommunen och dess bolag äger. För att hantera variationer i skuldens storlek så används en mix av korta och långa lån. Upplåningen sker till fast eller till rörlig ränta beroende på vad som för tillfället anses vara fördelaktigt.

I upplåningsportföljen uppstår behov av att hantera ränterisken för att hålla den på den nivå som policy fastställt och som vid var tid anses vara en lämplig avvägning mellan risk och förväntad kostnad. För det syftet använder kommunen räntederivat.

Säkrad risk

Den säkrade risken är den så kallade ränterisken. Definition: Marknadsräntornas påverkan på kommunens resultat. Resultatet påverkas av förändringar i basränta, vanligtvis STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som normalt ger högre långräntor och därmed högre kostnader om man binder räntan på längre tid.

Säkrad post

Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på totalt 5 210 miljoner kronor samt en leasingskuld som uppgår till cirka 256 miljoner kronor. Utöver befintliga lån är även prognostiserade räntebetalningar hänförliga till framtida upplåningstransaktioner säkrad post.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används är ränteswapar där kommunen antingen betalar en fast ränta i utbyte mot en rörlig eller betalar en rörlig ränta i utbyte mot en fast. Syftet

är att forma ränterisken i linje med finanspolicyn. Även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

Kvalitativ bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

2021-12-31 bedöms samtliga identifierade säkringar vara effektiva enligt kriterierna nedan.

Säkringsstrategin avseende ränterisken präglas av ett portföljtänk som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms och inte enskilda poster. Bedömningen av säkringarnas effektivitet kan därmed inte ske genom att enskilda säkringar bedöms mot enskilda lån utan utgår också från portföljtänket. I samband med delårsboks slutet görs en kvalitativ bedömning av säkringarnas effektivitet genom att med hjälp av olika kriterier jämföra villkoren för säkringsinstrumenten med villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid och räntebas. Effektiviteten bedöms också utifrån om strategin för ränteriskhantering uppfylls.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Kommunen har fyra räntederivat som inte klassificerats som säkringsinstrument. Dessa värderas i enlighet med marknadspraxis utifrån kända räntekurvor. 2021-12-31 har två av dem ett negativt marknadsvärde och därmed har en derivatskuld bokförts.

Unga kommuninnevärdare läser poesi i Fittja.

FOTO: TOBIAS FISCHER

Not 28 Kortfristiga skulder

Miljoner kronor	Kommunen			Kommun-koncernen		
	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020
Upplupna arbetsgivaravgifter och preliminär skatt	117,2	140,7	140,7	120,8	143,6	143,6
Kortfristig leasingskuld	1,8	2,1	2,1	28,9	29,1	29,1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**	322,4	290,5	383,5	497,0	443,9	536,8
Kommande års amorteringar*	19,0	19,0	1 699,0	38,3	38,3	1 718,3
Leverantörsskuld	256,8	204,6	204,6	437,7	342,7	342,7
Momsskuld	0,5	2,9	2,9	9,9	9,2	9,2
Semesterlöneskuld	251,4	255,3	255,3	262,6	268,8	268,8
Upplupna löner	31,9	43,4	43,4	34,0	43,5	43,5
Särskild löneskatt pensioner	51,3	97,7	97,7	52,7	101,8	101,8
Pensioner avgiftsbestämd del	107,6	122,2	122,2	107,6	122,2	122,2
Till kreditinstitut	0,0	-	-	1,6	12,2	12,2
Övriga kortfristiga skulder	2,8	9,6	9,6	24,1	6,3	6,3
Summa kortfristiga skulder	1 162,6	1 188,0	2 961,0	1 615,1	1 561,6	3 334,6

* Omföringen mellan kortfristiga skulder och upptagna lån avser den del av långfristiga skulder som ska lösas kommande år och därför klassificeras som kortfristig i samband med bokslutet. I 2020 har en omklassificering gjorts till långfristig skuld, se not 27a

** 2020 Omklassificering Samariten sale and leaseback se not 27a

Not 29a Ingångna borgensförbindelser

Miljoner kronor	Kommunen			Kommun-koncernen		
	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020	Utfall 2021	Reviderat Utfall 2020	Ursprungligt Utfall 2020
Södertörns Fjärrvärme AB	43,3	45,0	45,0	43,3	45,0	45,0
SYVAB	317,7	277,2	277,2	317,7	277,2	277,2
Söderenergi AB	272,5	300,2	300,2	272,5	301,9	301,9
SRV Återvinning AB	34,4	55,7	55,7	34,4	55,7	55,7
Hågelbyparken AB	-	-	-	-	-	-
Botkyrka hantverkshus brf 1, 2 och 3	10,9	11,6	11,6	10,9	11,6	11,6
Eriksbergs industriområde	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Norra Botkyrka Folkets Hus	25,9	26,8	26,8	25,9	26,8	26,8
Övriga föreningar	3,1	3,2	3,2	3,1	3,2	3,2
Söderenergi AB, checkräkningskredit EFO AB				1,7	1,7	
Summa ingångna borgensförbindelser	715,3	727,2	727,2	717,0	730,6	728,9
Den totala kreditramen inklusive både borgen och upplåning för bolagen som ingår i kommunens internbank:						
Södertörns Fjärrvärme AB	43,3	45,0				
Södertörns Energi AB	454,5	473,5				
Söderenergi AB	809,0	845,3				
Hågelbyparken AB	0,0	0,0				
Upplöv Botkyrka AB	2,0	2,6				
Botkyrkabyggen AB	2 500,0	2 300,0				
Botkyrka Stadsnät AB	260,0	255,0				
SRV Återvinning AB	34,4	55,7				
Övriga borgensåtaganden (SYVAB, bostadsrättsföreningar och ideella föreningar)	365,1	326,3				
Summa kreditram	4 468,3	4 303,4				

Not 29 b Ingångna borgensförbindelser - solidarisk borgen

Botkyrka kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförpliktelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Botkyrka kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförpliktelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 510 966 miljoner kronor och totala tillgångar till 518 680 miljoner kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 6 020 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 6 115 miljoner kronor.

Not 30 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ingående ansvarsförbindelse	1 145,8	1 205,8	1 145,8	1 205,8
Aktualisering	-	-	-	-
Ränteuppräknig	9,2	9,5	9,2	9,5
Basbeloppsuppräknig	10,5	25,5	10,5	25,5
Ändrat livslängdsantagande	35,5		35,5	
Övrig post	0,9	-25,7	0,9	-25,7
Årets utbetalningar	-69,0	-69,2	-69,0	-69,2
Summa pensionsförpliktelser	1 133,0	1 145,8	1 133,0	1 145,8
Löneskatt 24,26 %	274,9	278,0	274,9	278,0
Ansvarsförbindelse förtroendevalda	10,5	10,5	10,5	10,5
Summa pensionsförpliktelser	10,5	10,5	10,5	10,5
Löneskatt 24,26%	2,5	2,6	2,5	2,6
Utgående ansvarsförbindelse	1 420,9	1 436,9	1 420,9	1 436,9
Aktualiseringsgrad (%)	96,0	291,1		
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	4	4		
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	0	0		
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0		

Not 31 Leasingavtal

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Finansiell leasing				
Nuvärdesberäknade minimileaseavgifter				
Bilar och andra transportmedel				
Förfaller till betalning inom 1 år	1,8	2,1	28,8	29,1
Förfaller till betalning mellan 1-5 år	5,8	6,3	229,3	256,8
Förfaller till betalning senare än 5 år	-	-	-	-
Summa finansiell leasing	7,6	8,3	258,1	285,9
Operationell leasing				
Förfaller till betalning inom 1 år	81,7	77,6	88,6	83,8
Förfaller till betalning mellan 1-5 år	282,6	295,7	291,9	296,7
Förfaller till betalning senare än 5 år	272,9	318,4	273,6	318,4
Summa operationell leasing	637,2	691,7	654,1	698,9

Finansiell leasing redovisas under materiella anläggningstillgångar, inventarier och maskiner, samt som långfristig och kortfristig leaseingskuld. Inga avtal med finansiell leasing omfattas av variabla avgifter. Operationell leasing omfattar ej uppsägningsbara avtal längre än 36 månader.

Not 32 Övriga ansvarsförbindelser

Kommunen har ett pensionsansvar för politiker som fullgör uppdrag i kommunen på heltid eller på betydande del av heltid. För att uppnå full pension krävs i normalfallet 12 års tjänstgöring. Ersättning kan utgå som visstidspension eller avgångsersättning. En förtroendevald under 50 år har rätt till avgångsersättning under fyra år om förordnandet/heltidsuppdraget upphör under 2021 (3,4 miljoner kronor)

Miljoner kronor	Kommunen		Kommun-koncernen	
	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2020
Övriga avgångsersättningar	3,4	3,3	3,4	3,3
Avbetalningsköp för SRV finansierade hos Nordea	-	-	20,7	20,0
Garantibelopp Fastigo	-	-	1,3	1,2
Summa övriga ansvarsförbindelser	3,4	3,3	25,4	24,5

Forts. not 32 Slutredovisade byggprojekt i teknik- och fastighetsnämnden.

Projektnamn	Projektkod	Budget	Utfall
Skårdal	6285	6,0	6,8
Fittja hemkunskapssal	6083	3,0	1,8
Förskolan Vallmon	6122	75,0	59,3
Förskolan Opalen	6123	75,0	58,0
Sandstugan	6173	26,0	25,2
Summa		185,0	151,1

Byggprojekten har slutfördelats på komponenter.

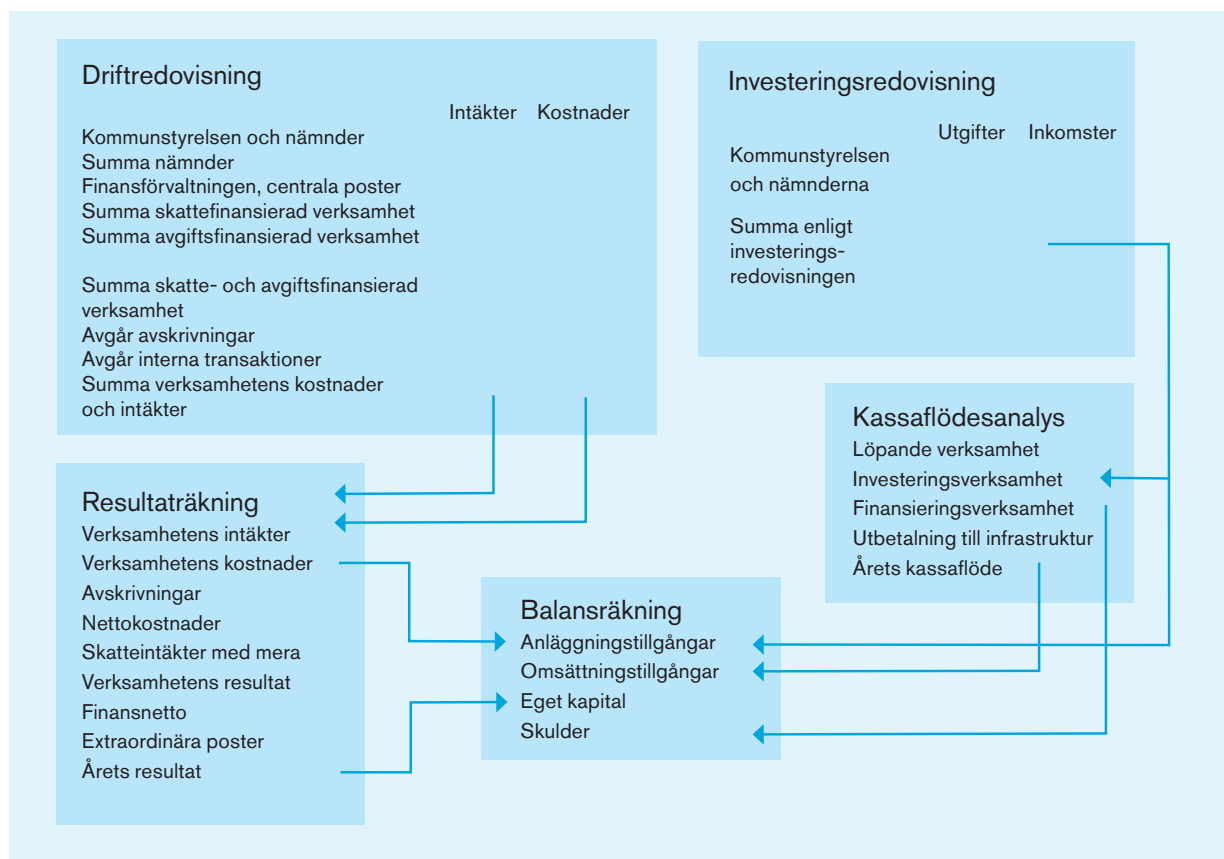
Koncerninterna förhållanden. Kommunens fordringar och skulder gentemot koncernbolagen

Miljoner kronor	Ägd andel	Utdelning mottagna	Fordringar kortfristiga	Skulder kortfristiga
AB Botkyrkabyggen	100%		38,9	2,4
Botkyrka stadsnät AB	100%		0,4	0,4
Upplev Botkyrka AB	100%		4,1	0,2
SRV återvinning AB	31,5%			
Söderenergi AB	29%		0,1	
Södertörns Energi AB	50%	12,0	0,3	
Södertörns Fjärrvärme AB	50%		0,0	7,0
Botkyrka Södra Porten AB	50%		0,4	
Tillväxt Botkyrka AB	100%		0,0	1,6

Kommunens försäljning, lån samt finansiella poster gentemot koncernbolagen

	Ägd andel	Försäljning		Lån	Räntor, borgen och swap
		Givna	Mottagna	Givna	Givna
AB Botkyrkabyggen	100%	60,5	50,4	2 500,0	27,3
Botkyrka stadsnät AB	100%	0,3	7,0	260,0	3,1
Upplev Botkyrka AB	100%	11,4	35,7	1,5	1,5
SRV återvinning AB	31,5%	0,1	9,6		0,1
Söderenergi AB	29%	0,2		536,4	26,6
Södertörns Energi AB	50%			454,5	12,2
Södertörns Fjärrvärme AB	50%	1,2	37,9		
Botkyrka Södra Porten AB	50%	2,5			
Tillväxt Botkyrka AB	100%	0,1	4,2		

Samband mellan drift- och investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar – översiktlig beskrivning

Principer för ekonomistyrningen

I styrdokumentet Riktlinjer för budgetansvar, attest, redovisning och intern kontroll fastställs regler för:

- **budgetansvar**
- **kontroll av ekonomiska händelser**
- **den externa och interna redovisningen**
- **hantering av kort- och kontanter**
- **försäljning av kommunens egendom**
- **intern kontroll.**

Riktlinjerna gäller för kommunstyrelsen och kommunens nämnder. Bolag där kommunen har ett väsentligt inflytande tar fram egna riktlinjer utifrån gällande lagstiftning.

Internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att driftredovisningen innehåller interna poster, till exempel köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter, jämfört med resultaträkningen, som endast innehåller kommunexterna poster. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt. De poster som finns i resultaträkningen men inte i driftredovisningen är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster. Följande poster simuleras kalkylmässigt i driftredovisningen:

- **Internränta**, kommunens där kommunens beräknade internränta för 2021 är 1,75 procent. Kostnader för internräntan redovisas på berörda nämnder medan intäkter för internränta redovisas på finansförvaltningen.
- **Personalkostnader**, i form av arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och kollektiv avtalspension. Dessa kostnader har påförts lönekostnaderna med 40,15 procent för 2021. Vissa kommungemensamma kostnader fördelas mellan kommunens verksamheter genom interndebitering. Huvudregeln vid internprissättning är att den baseras på självkostnad och inte genererar över- eller underskott för debiterande enhet eller verksamhet.
- **Hyreskostnader** hanteras av teknik- och fastighetsnämnden som ansvarar för alla verksamhetslokaler som ägs av Botkyrka kommun och de lokaler som hyrs in från externa fastighetsägare. Boenden som inte innebär något ägande för kommunen ingår inte i internhyresmodellen, exempelvis kommunkontrakt. För dessa ansvarar berörd nämnd. Verksamhetsnämnderna betalar ”all inklusive” hyra. Vad som ingår i hyran regleras i en gränsdragningslista och i ett internhyreskontrakt.
- **Kostnaderna för kommungemensamma verksamhets-system** fördelas på berörda nämnder. För varje system används fördelningsnycklar som mer eller mindre är opåverkbara för verksamheterna.

Kommunens driftredovisning

Driftredovisningen är utformad så att utfallen kan stämmas av mot kommunfullmäktiges budget för nämnderna. I nämndernas budgetbelopp ingår den budget som kommunfullmäktige beslutade om i Mål och budget 2021 med flerårsplan 2022–2024 samt de justeringar i form av tilläggsanslag som kommunstyrelsens ordförande, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om för året. Belopp och tidpunkt för beslutade tillägg framgår

av sammanställningen efter driftredovisningen.

Driftredovisningen ska tillgodose fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Den ska också tillgodose externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna. I detta avsnitt lämnas övergripande kommentarer till nämndernas budgetavvikelser.

Driftredovisning i miljoner kronor

Miljoner kronor	Kostnader 2021	Intäkter 2021	Nettoutfall 2021	Budget netto 2021	Avvikelse 2021	Kostnader 2020	Intäkter 2020	Nettoutfall 2020
Nämnder								
Kommunstyrelsen	-499,4	177,8	-321,6	-337,3	15,7	-509,9	175,4	-334,5
Revision	-4,4	0,0	-4,4	-4,7	0,3	-4,2	0,0	-4,2
Teknik- och fastighetsnämnden, exklusive VA.	-1 036,5	1 012,1	-24,4	-36,8	12,4	-942,1	937,0	-5,1
Samhällsbyggnadsnämnden	-223,3	63,9	-159,3	-179,7	20,4	-207,2	64,8	-142,4
Samhällsbyggnadsnämnden Exploatering*	-4,8	42,3	37,5	20,0	17,5	-134,5	115,9	-18,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-29,4	10,4	-19,0	-23,3	4,3	-25,2	8,4	-16,8
Kultur- och fritidsnämnden	-290,9	21,4	-269,5	-272,3	2,9	-281,8	23,0	-258,8
Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden	-400,3	119,6	-280,6	-298,1	17,5	-342,9	94,1	-248,8
Utbildningsnämnden	-5 583,2	2 886,4	-2 696,9	-2 733,1	36,2	-5 478,0	2 831,7	-2 646,3
Socialnämnden	-759,7	81,7	-678,1	-681,9	3,8	-773,0	91,8	-681,2
Vård- och omsorgsnämnden	-1 602,5	405,7	-1 196,8	-1 231,4	34,6	-1 551,7	402,6	-1 149,1
KS/KF förfogande				-45,7	45,7	0,0	0,0	0,0
Summa nämnder	-10 434,2	4 821,2	-5 613,0	-5 824,4	211,3	-10 250,5	4 744,6	-5 505,9
Finansförvaltningen, centrala poster (not 3)	-74,7	165,4	90,7	12,9	77,8	-49,1	81,0	31,9
Summa skattefinansierad verksamhet	-10 508,9	4 986,6	-5 522,3	-5 811,5	289,2	-10 299,5	4 825,6	-5 474,0
Vatten och avlopp (VA) Teknik- och fastighetsnämnden	-137,8	137,8	0,0	0,0	0,0	-137,7	141,5	3,8
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	-137,8	137,8	0,0	0,0	0,0	-137,7	141,5	3,8
Summa skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet	-10 646,7	5 124,5	-5 522,3	-5 811,5	289,2	-10 437,2	4 967,1	-5 470,1
Avgår avskrivningar** (not 5)	283,0		283,0	302,8	-19,8	299,1	0,0	299,1
Avgår interna transaktioner***	3 745,7	-3 745,7	0,0	0,0	0,0	3 610,0	-3 610,0	0,0
Summa verksamhetens kostnader och intäkter	-6 618,0	1 378,7	-5 239,3	-5 508,7	269,4	-6 528,1	1 357,1	-5 171,0

*Utfallet för år 2020 är korrigerat med anledning av anpassning till nya redovisningsprinciper enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Förändringarna avser driftföring av gatukostnadsersättningar och redovisning av plankostnader och planintäkter. Dessutom har rättelse gjorts för försäljning av exploateringsstomer.

** I nämndernas utfall ingår årets avskrivningar. Enligt LKBR ska

avskrivningar redovisas som egen rad i resultaträkningen. För att detta ska vara möjligt görs här avdrag för nämndernas avskrivningar och motsvarande belopp återläggs som egen rad i resultaträkningen.

*** I driftredovisningen ingår interna poster som faktureras mellan nämnderna, dessa tas bort i sammanställningen så att Summa verksamhetens kostnader och intäkter överensstämmer med resultaträkningen.

Så har det gått för kommunens nämnder

Nämndernas nettokostnader uppgår sammantaget till 5 613 miljoner kronor, vilket är 211,3 miljoner kronor (3,6 procent) lägre än budget. I nämndernas budgetramar ingår tilläggsbeslut på totalt 70,7 miljoner kronor, varav 68 miljoner kronor är tilläggsanslag och 2,7 miljoner kronor är ombudgetering från 2020 till 2021.

Vi redovisar nämndernas avvikelser jämfört med budget och mot föregående år i korthet.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 15,7 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en avvikelse på 4,7 procent. Överskottet beror främst på att avdelningen för trygghet och säkerhet varit i en uppbyggnadsfas under året och att medel för att utarbeta nya arbetssätt kopplat till ett nytt kommunhus inte har använts. Dessutom har restriktionerna med anledning av coronapandemin medfört att vissa planerade aktiviteter ställts in, senarelagts eller genomförts digitalt.

Jämfört med 2020 har nettokostnaderna minskat med 4 procent. Minskningen beror till stor del på lägre kostnader inom it-verksamheten i form av lägre licensavgifter och konsultarvoden.

Revision redovisar ett överskott på 0,3 miljoner kronor jämfört med budget. Överskottet förklaras av lägre kostnader för arvoden, kurser och konferenser med mera. Dessutom har inga fördelade revisionskostnader för granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden belastat 2021.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på 20,4 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en avvikelse på 11,3 procent. Det som främst bidragit till överskottet är lägre konsultkostnader men också att nämnden inte fullt ut använt de tillfälliga medel som avsattes 2021 för att möjliggöra fler detaljplaner och bygglov. Det beror bland annat på att projekt har skjutits fram i tiden. Dessutom har nämnden haft lägre personalkostnader och högre intäkter från hyror och arrenden jämfört med budget.

Jämfört med 2020 har nettokostnaderna ökat med 12 procent. Kostnaderna har ökat med 8 procent och intäkterna har minskat med 1 procent. Ökningen av kostnaderna mellan åren beror främst på de tillfälliga medlen för detaljplaner och bygglov som avsattes 2021 men inte 2020.

Exploateringsverksamheten redovisar ett resultat på 37,5 miljoner kronor, vilket innebär en positiv budgetavvikelse på 17,5 miljoner kronor. Årets intäkter för markförsäljning

uppgår till 28 miljoner kronor och gäller Tumba Centrum. I exploateringsverksamhetens resultat ingår också planintäkter och plankostnader. Dessutom har nya beräkningar gjorts för kommunens medfinansiering av Pålmalmsvägen, vilket innebär en minskad kostnad med drygt 16 miljoner kronor; den förra beräkningen gjordes 2020.

Under året har gatukostnadsersättningar redovisats med 110 miljoner kronor och från och med 2021 redovisas dessa inom kommunens finansförvaltning. Gatukostnadsersättningarna är ersättningar från exploatörer, och dessa ersättningar ska finansiera kommunens kostnader för att bygga ut vägar inom ett exploateringsområde. Gatukostnadsersättningarna har enligt tidigare redovisningsprinciper redovisats i balansräkningen och periodiserats över anläggningens ekonomiska livslängd, men nu ska de redovisas som en intäkt i sin helhet när kriterierna är uppfyllda.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett överskott på 4,3 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse på 18,4 procent. Överskottet förklaras främst av lägre personalkostnader på grund av vakanser. Dessutom har nämnden genomfört fler oplanerade tillsynsbesök, vilket lett till högre intäkter än budgeterat. Nämnden har kompenserats för kostnader i samband med branden i Kagghamra genom tilläggsanslag.

Jämfört med 2020 har nettokostnaderna ökat med 13 procent. Kostnaderna har ökat med 17 procent, vilket främst är kopplat till branden i Kagghamra. Intäkterna har ökat med 23 procent, vilket förklaras av ökade tillsynsavgifter till följd av fler tillsynsbesök 2021. År 2020 påverkades dock kraftigt av coronapandemin; jämfört med 2019 ligger avgifterna 2021 på motsvarande nivå.

Teknik- och fastighetsnämnden redovisar sammantaget ett överskott med 12,4 miljoner kronor jämfört med budget. Nämnden rapporterar sin ekonomiska redovisning på tre olika sätt:

- **VA-verksamhet – avgiftsfinansiering**
- **Nämndverksamheten och driftkostnader av engångskaraktär som är kopplade till investeringsplan och befintliga anläggningstillgångar – budgetfinansiering**
- **Övrig verksamhet – intäktsfinansiering.**

VA-verksamheten är en avgiftsfinansierad del av nämndens ansvar och här ska en särredovisning göras. Vid årets slut uppgick VA-resultatet till totalt 4,7 miljoner kronor. Resultatet har förts över till balansräkningen och redovisas

som en skuld till VA-kollektivet att använda inom VA-verksamheten kommande år.

Den budgetfinansierade verksamheten redovisar ett överskott mot budget på 8,3 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse på 22,6 procent. Överskottet förklaras av senarelagda rivningar och saneringar till följd av ändrade tidplaner för flera investeringsprojekt.

Övrig verksamhet redovisar ett positivt resultat på 4,1 miljoner kronor, vilket främst beror på dels lägre transport- och personalkostnader till följd av pandemin, dels vakanta tjänster som varit svåra att tillsätta.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 2,9 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en avvikelse på 1 procent. Nämndens verksamheter har under större delen av året påverkats av pandemin och de restriktioner som följt av den. För de verksamheter som tvingats hålla stängt har året inneburit både lägre intäkter och lägre kostnader. Genom att konstgräsplanerna på Brantbrink och Broängen har färdigställts, eller kommer att färdigställas, senare än planerat är kapitalkostnaderna lägre än budget. Nämnden har dessutom fått ett bidrag från Riksidrottsförbundet för att förbättra cricketanläggningen. Intäkten ska enligt gällande regelverk redovisas som en intäkt när kommunen har fått bidraget, vilket påverkat 2021 års resultat positivt. Kostnaderna kommer däremot att påföras nämnden under flera år framåt år i form av kapitalkostnader.

Jämfört med 2020 har nettokostnaderna ökat med 4 procent. Kostnaderna har ökat med 3 procent, vilket främst beror på ökade lokalkostnader – dels som generell prisuppräkning, dels som en effekt av att nya Tumba bibliotek varit i drift årets sista tre månader. Intäkterna har minskat med 7 procent, vilket främst förklaras av det intäktsstapp som skett till följd av pandemin och på att deltagandet i Kulturskolan var avgiftsfritt våren 2021.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett överskott mot budget på 17,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 5,9 procent. Överskottet förklaras främst av de anpassningar och den nedstängning som Daglig verksamhet har fått göra på grund av pandemin, men också av att planerade satsningar och aktiviteter inom vuxenutbildningen fick begränsas under den senare delen av året som en konsekvens av pandemin. Därutöver blev kostnaderna för det omställningsarbete som genomförts vad gäller kommunens arbetsmarknadsinsatser lägre än beräknat. Verksamheten har inte heller återbesatt vakanta tjänster i avvaktan på den nya organisationen.

Jämfört med 2020 har nettokostnaderna ökat med närmare 13 procent. Kostnaderna har ökat med 17 procent, vilket kan förklaras av dels ökade personalkostnader till följd av fler subventionerade anställningar, dels ökade entreprenadkostnader till följd av ett ökat antal utbildningsplatser. Intäkterna har ökat med 27 procent, vilket främst beror på att kommunen har fått högre statsbidrag som en följd av fler utbildningsplatser inom vuxenutbildningen och yrkeshögskolan under året.

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott mot budget på 36,2 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse på 1,3 procent. Det sammanlagda överskottet förklaras av lägre befolkningsutveckling i främst förskoleåldrarna och grundskolans yngre åldrar samt pandemins effekter på kostnader och intäkter.

Överskottet till följd av den lägre befolkningsutvecklingen uppgår till cirka 14 miljoner kronor. Inom nämndens verksamhetsområde redovisas ett överskott på cirka 23 miljoner kronor. Exkluderas statsbidrag av engångskaraktär redovisar de tre verksamhetsområdena förskola, grundskola och gymnasieskola en ekonomi i balans. Dock finns vissa obalanser inom förskolorna och skolorna.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2021 att utbildningsnämnden fick använda 30 miljoner kronor av det överskott som redovisades vid den första delårsrapporten i april. Överskottet var kopplat till den lägre befolkningsutvecklingen. Resursförstärkningen har använts till inköp av digitala enheter och läromedel, förbättrad innemiljö och en språksatsning för förskolans 3–5-åringar. Medlen har fördelats till externa utförare enligt lika villkor mellan kommunal egenregi och privat utförare.

Nämnden har under året kompenserats med en utökad budget på 13 miljoner kronor för det tillfälliga statsbidraget Skolmiljarden. Medlen har använts till lovskola, studiehandledning, språksatsning för 5-åringar och digitala kuratorer. Medel har fördelats till externa utförare enligt lika villkor.

Jämfört med 2020 har intäkterna ökat med 2,9 procent vilket till stor del beror på fler inpendlande elever från andra kommuner och högre intäkter per barn/elev. Kostnaderna har ökat med 2,1 procent, vilket främst förklaras av volymförändringar, högre ersättning till externa utförare samt ökade varuinköp som en engångseffekt. I jämförelsen ingår inte nämndens interna intäkter och kostnader.

Socialnämnden redovisar ett överskott på 3,8 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en avvikelse på 0,6 procent. Verksamhet riktad till vuxna utan beroendeproblematik redovisar ett underskott på 19 miljoner kronor jämfört med budget. Obalanserna finns främst inom socialpsykiatri, vilket förklaras av fler externa placeringar än både budgeterat och jämfört med 2020. Jämfört med 2020 ökade antalet helårsplaceringar med 5 platser.

De verksamheter som främst ger ett överskott är flyktingåtgärder och försörjningsstöd, vilket balanserar underskottet gentemot vuxna utan beroendeproblematik. Omfattningen av flyktingmottagandet och antalet ensamkommande barn och unga är lägre än vad som planerades, vilket har inneburit lägre kostnader och ett överskott jämfört med budget på 7 miljoner kronor. När det gäller försörjningsstöd är antalet hushåll med ekonomiskt bistånd något fler än budget, men högre intäkter från Migrationsverket, statsbidrag och lägre administrativa omkostnader gör att verksamheten ger ett överskott mot budget med 7,5 miljoner kronor. Nämnden konstaterar att pandemin inte fått några direkta konsekvenser vad gäller

försörjningsstödet under verksamhetsåret. Annat som bidragit till överskott är lägre it-kostnader, vakanta tjänster och andra personalrelaterade kostnader.

Jämfört med 2020 har intäkterna ökat med 2,9 procent vilket till stor del beror på fler inpendlande elever från andra kommuner och högre intäkter per barn/elev. Kostnaderna har ökat med 2,1 procent, vilket främst förklaras av volymförändringar, högre ersättning till externa utförare samt ökade varuinköp som en engångseffekt.

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett överskott mot budget på 34,6 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse på 2,8 procent. Det finns variationer inom nämndens verksamheter och pandemin har haft stor påverkan.

Verksamheterna inom äldreomsorgen, främst hemtjänsten, redovisar ett överskott på 7,2 miljoner kronor, vilket förklaras av färre utförda och ersatta hemtjänststimmar än budget. Däremot har omställningsarbetet i samband med införandet av valmöjligheter kostat mer än budget. De vård- och omsorgsboenden som drivs i kommunal regi redovisar ett underskott, vilket främst beror på ökade kostnader till följd av coronapandemin samt öppnandet av ytterligare en avdelning på Tunängens vård- och omsorgsboende. Beläggningen omräknat till årsplatser är lägre än budget men beläggningen på kommunens egna boenden har successivt ökat under året. Antalet externa årsplatser har minskat, vilket innebär ett överskott mot budget. Jämfört med 2020 har antalet årsplatser ökat med 10, varav de egna boendena ökat med cirka 30 årsplatser de externa minskat med 20 årsplatser.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning redovisar ett överskott på 14 miljoner kronor, vilket beror på lägre dygnskostnad och färre köpta platser enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) jämfört med budget. Däremot visar området personlig assistans ett underskott till följd av en volymökning och en tillfällig utökning av antalet timmar under coronapandemin.

Därutöver finns ett överskott på 13 miljoner kronor inom den förvaltningsgemensamma verksamheten vilket främst beror på retroaktiv momsersättning, ersättning för merkostnader till följd av covid-19 för december 2020, budgetreserv, medel för kompetensutveckling samt statsbidrag som inte används fullt ut.

Jämfört med 2020 har nettokostnaderna ökat med 4 procent. Intäkter har minskat med 9 procent, vilket främst förklaras av att den statliga ersättningen för sjuklöner och merkostnader för covid-19 var lägre 2021 än 2020. Kostnaderna har ökat med 2 procent, vilket främst beror på personalkostnaderna som har ökat med 2 procent. I jämförelsen ingår inte nämndens interna intäkter och kostnader.

Sammantaget har nämndernas budgetar justerats upp med 70,7 miljoner kronor. Medgiven tilläggsbudget under året uppgår till 68 miljoner kronor, varav 44,9 miljoner kronor har finansierats med medel som finns till kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges förfogande, 13,1 miljoner har finansierats via det extra generella statsbidraget i form av Skolmiljarden som kommunen fått under året och 10 miljoner har finansierats från Kompetensfonden. Därutöver har 2,7 miljoner kronor ombudgerats från 2020 till 2021. I juni beslutade kommunfullmäktige att utöka anslaget till kommunfullmäktiges förfogande med 20 miljoner kronor. Det utökade anslaget finansierades genom en uppskrivning av skatteintäkterna utifrån ny skatteprognos.

Tilläggsbesluten har fattats följande månader:

- september 2020: 10 miljoner kronor (Kompetensfonden)
- april 2021: 16,5 miljoner kronor
- maj 2021: 4 miljoner kronor
- juni 2021: 17,4 miljoner kronor
- september 2021: 1,8 miljoner kronor
- oktober 2021: 13,3 miljoner kronor
- december 2021: 5,1 miljoner kronor.

Budget i miljoner kronor	Mål och budget	Tilläggsbeslut	Budget vid årets slut
Kommunstyrelsen	-321,6	-15,6	-337,3
Revision	-4,7	-	-4,7
Samhällsbyggnadsnämnden	-175,2	-4,5	-179,7
Samhällsbyggnadsnämnden, exploatering	20	-	20
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-19	-4,3	-23,3
Tekniska nämnden	-36,8	-	-36,8
Tekniska nämnden, VA-verksamhet	0,0	-	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-267,7	-4,6	-272,3
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-297,9	-0,2	-298,1
Utbildningsnämnden	-2 706,9	-26,2	-2 733,1
Socialnämnden	-674,6	-7,3	-681,9
Vård- och omsorgsnämnden	-1 223,7	-7,7	- 1 231,4
Summa tilläggsanslag		-70,7	
Till kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges förfogande	-70,6	24,9	-45,7
Nämndernas nettokostnader	-5 778,9	-45,5	-5 824,4

Investeringsredovisning

Färdigställda projekt, miljoner kronor	Beslutad totalbudget	Totalt utfall	Avvikelse	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
Färdigställda projekt	Beslutad totalbudget	Totalt utfall	Avvikelse	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse 2021
Kommunstyrelsen	-8,9	-2,3	6,6	-8,9	-2,3	6,6
Samhällsbyggnadsnämnden	-87,3	-62,8	24,5	-60,0	-37,1	22,8
Teknik- och fastighetsnämnden	-328,8	-222,4	106,4	-148,3	-82,2	66,1
Kultur- och fritidsnämnden	-11,7	-12,1	-0,4	-2,7	-9,7	-7,0
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-4,7	-1,0	3,7	-4,7	-1,0	3,7
Utbildningsnämnden	-18,4	-10,8	7,6	-12,3	-8,8	3,5
Socialnämnden	-4,0	0,0	4,0	-4,0	0,0	4,0
Vård- och omsorgsnämnden	-11,5	-9,8	1,7	-4,3	-4,8	-0,5
Summa	-475,3	-321,2	154,1	-245,2	-145,9	99,2

Pågående projekt	Beslutad totalbudget	Totalt utfall	Kvar att arbeta upp	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse 2021
Kommunstyrelsen	-13,6	-5,7	8,0	-4,0	-0,6	3,4
Samhällsbyggnadsnämnden	-184,2	-68,2	116,0	-50,1	-33,5	16,6
Teknik- och fastighetsnämnden	-4 349,5	-845,1	3 504,3	-757,5	-252,0	505,5
Kultur- och fritidsnämnden	-36,6	-23,0	13,7	-30,0	-20,2	9,8
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	-36,3	-3,6	32,8	-15,0	-3,2	11,8
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	-10,6	-9,2	1,3	-1,6	-0,4	1,3
Summa	-4 630,9	-954,8	3 676,0	-858,2	-309,8	548,4
Totalt	-5 106,2	-1 276,0	3 830,1	-1 103,3	-455,7	647,6
Totala inkomster 2021	3,7					
Totala utgifter 2021	-459,4					
Nya beslut innevarande år fattade i februari	1,0					
Ombudgeteringar beslutade i april	2,0					
Tilläggsbeslut innevarande år fattade i juni	2,0					
Nya beslut innevarande år fattade i juni	9,8					
	Utgifter	Inkomster	Netto			
Immateriella anläggningstillgångar	0,6	0	0,6			
Materiella anläggningstillgångar	458,8	-3,7	455,1			

I investeringsredovisningen ingår inte: exploatering 53,4 miljoner kronor, leasingbilar 1,5 miljoner kronor samt investeringsbidrag 2,7 miljoner kronor. Dessa poster ingår i kassaflödesanalysen.

De kommunala bolagen – ekonomiskt utfall

Belopp i miljoner kronor	Nettoomsättning		Resultat efter finansiella poster		Balansomslutning		Eget kapital		Soliditet %	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
AB Botkyrka-byggen	886,7	877,0	110,1	145,8	4 734,8	4 420,5	1 891,7	1 841,8	40,0	41,7
Upplev Botkyrka AB	45,9	46,4	1,2	1,1	28,6	29,1	5,2	4,5	20,9	17,2
Tillväxt Botkyrka AB	5,3	6,0	0,0	0,0	4,6	3,1	1,1	1,1	23,0	33,4
Botkyrka Stadsnät AB	52,8	49,3	12,0	8,2	331,5	316,8	50,3	42,6	18,3	16,1
Södertörns Fjärrvärme AB	752,0	661,8	153,4	110,1	880,0	794,0	95,7	84,8	46,6	49,8
Söderenergi AB	1 441,4	1 035,9	32,2	-120,3	3 327,2	3 389,7	114,8	110,1	9,0	9,0
Botkyrka Södra Porten AB	1,0	1,1	0,0	0,0	200,3	202,2	198,4	198,3	99,0	98,1
SRV återvinning AB	546,0	514,9	34,3	44,6	637,3	656,6	183,9	163,1	47,5	42,4

Bolagens budgetar beslutas inte av kommunfullmäktige och därför görs denna uppföljning mot bolagens nettoomsättning och resultat efter finansiella poster. Utöver detta lämnar vi information om balansomslutning, eget kapital och soliditet för att ge en bild av bolagens ekonomiska ställning. Sammanställningen innehåller bolagens totala omsättning, resultat med mera; beloppen är alltså inte justerade utifrån kommunens ägarandel. Bolagens årsredovisningar hanteras och beslutas som separata ärenden av kommunfullmäktige.

AB Botkyrkabyggen redovisar ett resultat efter finansiella poster på 110,1 miljoner kronor. Hyresintäkterna uppgick till 878,2 miljoner kronor och bostadshyrorna, inklusive hyressatta parkerings- och garageplatser, ökade med nästan 1 procent jämfört med 2020. Uthyrningsgraden för bostäder var 99 procent under året. Fastighetskostnaderna ökade något 2021; däremot var kostnaderna för planerat underhåll 3,4 miljoner kronor lägre än 2020. Under året har bolaget genomfört investeringar för 533,4 miljoner kronor, vilket främst gäller stambyten av fastigheter i Fittja och Storvreten samt gårdsupprustningar i flera av bolagets områden.

Upplev Botkyrka AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 1,2 miljoner kronor. Bolagets nettoomsättning uppgick till 45,9 miljoner kronor, varav närmare 35 miljoner kronor var uppdragsersättning från kommunen. Under 2021,

liksom under 2020, präglades verksamheten av pandemin. En negativ effekt av pandemin var att bolaget inte kunde genomföra evenemang på samma sätt som ett normalår. En positiv effekt var dock att antalet besökare på Lida fortsatte att öka, där friluftsområdet har kunnat erbjuda besökarna ett attraktivt friluftsliv under coronasäkra former. Trots pandemin firades att Lida fyllde 75 år och också att kulturinkubatorn Klump fyllde 10 år.

Tillväxt Botkyrka AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på nära 0. Bolagets nettoomsättning uppgick till 5,3 miljoner kronor, vilket är en minskning med 12 procent jämfört med 2020. Pandemin har inneburit ytterligare utmaningar på arbetsmarknaden för vissa branscher, vilket har inneburit att verksamhetens omfattning har utvidgats något.

Botkyrka Stadsnät AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 12 miljoner kronor. Bolagets nettoomsättning uppgick till 52,8 miljoner kronor, vilket är en ökning med 3,5 miljoner jämfört med 2020. Året har inneburit en ökad efterfrågan från såväl privata kunder som företagskunder och pandemin har fortsatt medfört en ökad efterfrågan på stabila och säkra internetanslutningar eftersom många har arbetat hemifrån. I syfte att förstärka och utveckla verksamheten har bolaget nyrekruterat även under 2021.

Södertörns Fjärrvärme AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 153,4 miljoner kronor. Nettoomsättningen uppgick till 752 miljoner kronor,

Under året har en förstudie för området Södra Porten (Eriksberg) tagits fram i samarbete med kommunen och detaljplanarbetet för en första etapp har inletts.

FOTO: BOTKYRKA KOMMUN

vilket är 13,6 procent högre än 2020. Året inleddes och avslutades med ovanligt kallt vinterväder, vilket ökade fjärrvärmeleveranserna och påverkade intäkterna positivt. Upphandling av ett nytt högspänningsställverk i Huddinge Maskincentral har inletts. Bytet av ställverket är planerat att påbörjas i januari 2022 och beräknas vara helt klart i god tid inför högsäsongen för fjärrkyla. Ett nytt verksamhetssystem driftsattes under årets andra kvartal. Det nya systemet innebär att bolaget kan leverera kvalitetssäkrade timvärden, samtidigt som det skapar möjligheter för ytterligare kringtjänster och utökad mätvärdesinformation till kunderna.

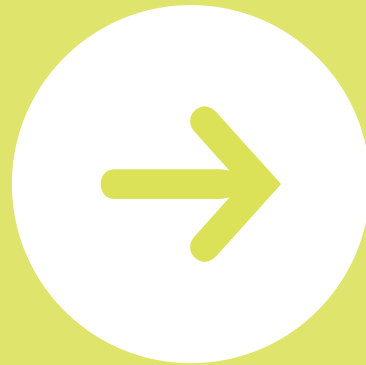
Söderenergi AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 32,2 miljoner kronor. År 2021 har finansiellt gått bättre än förväntat; resultatnivån är klart högre både än budgeterat och än 2020. Nettoomsättningen uppgick till 1 441,4 miljoner kronor, vilket är en ökning med närmare 4 procent. Den enskilt största förklaringen till det förbättrade resultatet är ett högre elpris. Bolaget ser högre värmevolymmer både i det egna nätet och i leveransen till Stockholm Exergi och man ser även en högre elproduktion.

Södra Porten AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på nära 0 kronor. Nettoomsättningen uppgick till 1 miljon kronor. Under året har en förstudie för området Södra Porten (Eriksberg) tagits fram i samarbete med kommunen och detaljplanarbetet för en första etapp har inletts. Dessa båda händelser är av stor vikt för bolagets framtida utveckling. Målet är att den första detaljplanen ska vinna laga kraft 2022, vilket är en förutsättning för att bolaget ska kunna inleda en försäljning av mark.

SRV Återvinning AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 34,3 miljoner kronor. Bolagets nettoomsättning uppgick till 546 miljoner kronor, vilket är en ökning med 6 procent jämfört med 2020. Verksamhetsåret 2021 dominerades i huvudsak av två stora händelser: omställningsarbetet till ett enklare SRV, vilket påbörjades redan i slutet av 2020, och förberedelser inför byte av verksamhetssystem. Pandemieflekterna 2020 med ett ökat inflöde av både vanligt hushållsavfall och grovavfall har helt försvunnit 2021 och den totala volymen avfall till SRV har minskat med drygt 9 procent 2021 jämfört med 2020.

ETT HÅLLBART BOTKYRKA

Läs mer om hur vi utvecklar Botkyrka för kommande generationer.

Botkyrka ska vara en trivsamt och trygg plats som ger goda förutsättningar att leva och utvecklas.

FOTO: DANIEL J. EDIN

Botkyrkaborna har egenmakt genom arbete
Sid. 87

Botkyrka – vår plats
Sid. 88

Utbildning är grunden i Botkyrka
Sid. 90

Klimat- och miljösmart Botkyrka
Sid. 91

Botkyrkaborna är friska och mår bra
Sid. 92

Tillsammans för sammanhållning och demokrati i Botkyrka
Sid. 93

Ett soligt Alby centrum harmoniserar med Botkyrka kommuns vision om att vara en inspirerande plats full av möjligheter.

FOTO: CRISP FILM

Ett hållbart Botkyrka – kommunens framtidsriktning

Botkyrka kommuns vision är att vara en inspirerande plats full av möjligheter. Genom kontraster, kreativitet och nyfikenhet skapar kommunen de bästa förutsättningarna för en hållbar framtid. Den långsiktigt strategiska inriktningen för att förverkliga visionen finns i *Ett hållbart Botkyrka* – ett tvärpolitiskt framtaget dokument som adresserar sex utmaningar som är särskilt angelägna för Botkyrka:

- Botkyrkaborna har egenmakt genom arbete.
- Botkyrka – vår plats.
- Utbildning är grunden i Botkyrka.
- Klimat- och miljösmart Botkyrka.
- Botkyrkaborna är friska och mår bra.
- Tillsammans för sammanhållning och demokrati i Botkyrka.

Arbetet för att skapa förbättringar inom de sex områden som utgör *Ett hållbart Botkyrka* tar sikte på en hållbar

utveckling fram till 2050. Det är en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 är ett verktyg för att förverkliga inriktningen i *Ett hållbart Botkyrka*, där en hållbar utveckling förutsätter en helhetssyn som balanserar ekonomiska, ekologiska och sociala värden. Målen i Agenda 2030 är odelbara och ger en helhet men arbetet för att nå målen behöver utgå från prioriteringar. Inom varje utvecklingsområde synliggörs de globala hållbarhetsmål som är av särskild betydelse för utmaningen.

Varje år följs respektive utmaning i *Ett hållbart Botkyrka* upp genom två indikatorer, med undantag för utmaningen Botkyrkaborna har egenmakt genom arbete som innehåller tre indikatorer. Den årliga uppföljningen visar i vilken riktning utvecklingen går och ger både en nulägesbild och en bedömning av hur området utvecklas över tid. Indikatorerna visar om utvecklingen går åt rätt eller fel håll i relation till

”Att möjliggöra för fler att komma i arbete och få fler att arbeta mer påverkar också samhällsekonomin positivt.”

kommunens stadsdelar och till länet. De bedömningar som görs kan ge tre utfall: röd, gul eller grön.

- Röd innebär att utvecklingen är på väg åt fel håll, både generellt och när det gäller ökande skillnader mellan kommuner, stadsdelar eller kön.
- Gul innebär att det finns något som är oroande i utvecklingen.
- Grön är en signal på att utvecklingen är på väg i rätt riktning.

Varje utmaning i *Ett hållbart Botkyrka* innehåller en summerande helhetsbedömning som grundar sig i hur Botkyrka har utvecklats över tid sett till hela utmaningen. I bedömningarna tas hänsyn till aspekter utöver de indikatorer som utgör grunden för uppföljningen. Exempelvis är utvecklingen i relation till kommundelarna och länet samt skillnader mellan könen viktig för helhetsbedömningen och signalerar om en viss utmaning behöver prioriteras ytterligare för att utvecklas i mer positiv riktning.

Utvecklingen är positiv, men skillnader finns

Sett över tid har utvecklingen i Botkyrka gjort förflyttningar i rätt riktning på samhällsnivå. Generellt sker en positiv utveckling inom exempelvis ekonomi, utbildning och hälsa, samtidigt som skillnaderna mellan kommunerna i länet, bostadsområden och grupper av människor i Botkyrka har ökat. För att kunna stärka en hållbar omställning och nå ambitionerna i *Ett hållbart Botkyrka* behöver därför skillnaderna inom kommunen och mellan Botkyrka och länet minska. Det förutsätter prioriteringar och ett kommungemensamt arbete för att både möta effekter och hantera orsakerna till de utmaningar som finns.

Även årets uppföljning präglas av coronapandemin och dess effekter på Botkyrkabornas livsvillkor och hälsa. Många av effekterna lämnar tydliga avtryck på förändringar som är möjliga att följa i realtid, samtidigt som statistiken för flera indikationer följs upp i *Ett hållbart Botkyrka* släpar efter.

Effekterna av pandemin kommer att synas fullt ut först kommande år, men redan nu är det tydligt att flera av kommunens hållbarhetsutmaningar har hamnat i ett skarpare läge där resultaten försämrats utifrån ett kortsiktigt perspektiv. Det behövs därför parallella satsningar som både möter behov här och nu och tar sikte på framtidens utmaningar, för att vi ska kunna säkra en positiv utveckling över tid.

Hållbarhetsutmaning 1

Botkyrkaborna har egenmakt genom arbete

Fler Botkyrkabor med god ekonomi och ett arbete att gå till påverkar möjligheten till egenmakt, stärker familjers förutsättningar att leva ett självständigt liv och ökar individers handlingsutrymme. Att möjliggöra för fler att komma i arbete och få fler att arbeta mer påverkar också samhällsekonomin positivt. Arbete och sysselsättning är viktiga delar för att människor ska må bra och känna sig delaktiga. En god ekonomi möjliggör även bra boende, goda levnadsvanor och sociala nätverk.

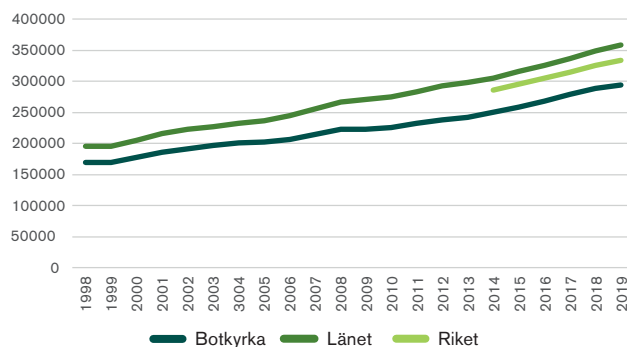
Ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv ser vi historiskt stabila förändringar av Botkyrkabornas vägar till arbete och möjligheten att försörja sig men i relation till länet finns det fortsatt stora skillnader, särskilt för kvinnor.

Indikatorer	Skillnad till länet	Utveckling inom kommun
1. Genomsnittlig förvärvsinkomst för personer mellan 20–64 år.	Lägre, ökande	●
2. Förvärvsfrekvens för Botkyrkabor i åldern 20–64 år	Lägre, oförändrad	●
3. Ginikoefficient - förvärvsinkomst	Lägre, ökande	●

Indikator 1

Genomsnittlig förvärvsinkomst för personer mellan 20–64 år, i kronor.

Botkyrkabornas genomsnittliga förvärvsinkomst har ökat stadigt samtliga år sedan 1999. Finanskrisen 2008 drabbade dock kommunen hårt och medförde att inkomstutvecklingen nästan stod still. En del av förklaringen är att finanskrisen drabbade sektorer som sysselsatte många Botkyrkabor särskilt hårt, vilket medförde hög arbetslöshet i kommunen.

Trots att kommunen, länet och riket som helhet har en positiv utveckling ökar avståndet mellan Botkyrka och länet.

Fortfarande finns också stora skillnader mellan män och kvinnor och mellan kommundelarna. Pandemins effekter på de ekonomiska förutsättningarna skapar i närtid större klyftor mellan de som har ett arbete och de som står utanför arbetsmarknaden, och även om arbetslösheten i Botkyrka minskar är den ändå relativt hög i jämförelse med både länet och riket.

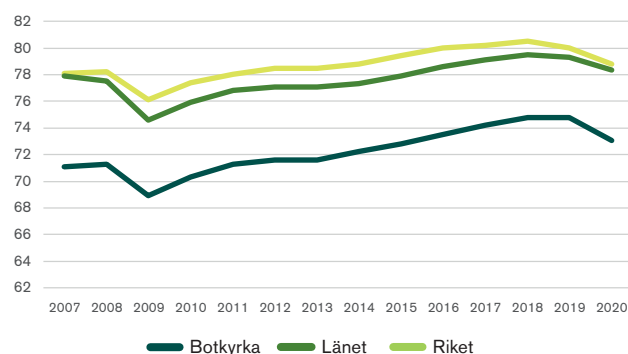
Det hack i kurvan som finanskrisen skapade kan vara en indikator på att även kommande års utveckling kan avvika från trenden med ökad förvärvsinkomst, och om skillnaderna mellan Botkyrka och länet fortsätter att öka finns det risk att målet att Botkyrkaborna har egenmakt genom arbete inte nås.

Pandemin har påverkat många företags förutsättningar att bedriva och utveckla sina verksamheter. Men trots de utmaningar som restriktionerna för minskad smittspridning har inneburit har det gått bra för företagen i Botkyrka kommun. Sett till kriterier som nyanställningar, omsättning och vinst har det lokala näringslivet haft en positiv utveckling. Åren 2018, 2019 och 2020 blev Botkyrka utsett till Årets tillväxtkommun utifrån dessa kriterier, och 2021 hamnade kommunen på tredje plats.

Att lönenivåerna på den lokala arbetsmarknaden inte följer den allmänna utvecklingen beror sannolikt på att låglöneyrken inom service och offentlig sektor har god tillgång till personal trots låga löneökningar.

Indikator 2

Förvärvsfrekvens för Botkyrkabor i åldersgruppen 20–64 år (%)

Sedan 1997 följer Botkyrka länets utveckling vad gäller andelen personer som har arbete (förvärvsfrekvensen) i åldersgruppen 20–64 år, men Botkyrkas nivå är betydligt lägre. Det är färre kvinnor än män som arbetar och för kvinnorna är skillnaden till länet ännu större. Botkyrka har även djupare dalar vid konjunkturnedgång än länet, vilket beror på att Botkyrka har en större andel invånare som saknar fast förankring på arbetsmarknaden.

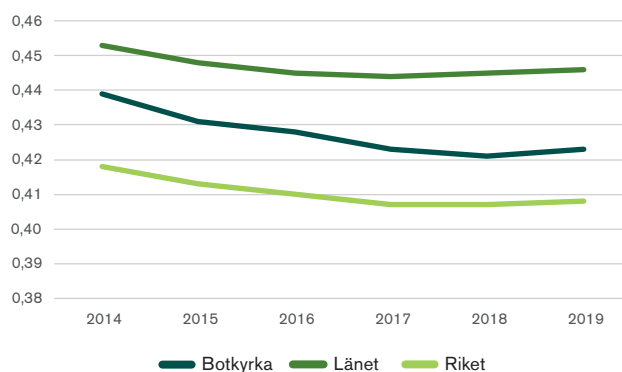
Sedan finanskrisen 2008 har förvärvsfrekvensen i Botkyrka successivt ökat för båda könen och i samtliga kommundelar. Skillnaderna mellan kommundelarna minskar dessutom sedan 2002, främst tack vare att andelen personer i arbete har ökat i kommundelar med lägre förvärvsfrekvens.

Pandemin har dock haft en negativ effekt på andelen

förvärvsarbetande och kommunen har drabbats hårdare än länet och riket. En förklaring är att många Botkyrkabor arbetar inom de branscher som blev särskilt drabbade av coronarestriktionerna. Det har lett till en nedgång i den positiva trend som pågått de senaste tio åren och det finns en risk för ökad långtidsarbetslöshet bland Botkyrkabor med svag förankring på arbetsmarknaden.

Indikator 3

Ginikoefficient – förvärvsinkomst

Ginikoefficienten för förvärvsinkomst beskriver förhållandet mellan de som tjänar mycket och de som tjänar lite. Måttet är skapat för att ge en indikation på hur den ekonomiska jämlikheten ser ut inom ett visst geografiskt område – ju lägre värdet är, desto större är den ekonomiska jämlikheten i området.

Kommunen hade en positiv utveckling av måttet fram till 2018, även om det handlade om relativt små förändringar, och i jämförelse med länet har Botkyrka både mindre skillnader och bättre utveckling. Effekterna av pandemin kommer dock troligen att ge ett sämre värde de kommande åren, vilket inte framgår ännu på grund av en eftersläpning i statistiken. Utvecklingen är oroväckande eftersom många av pandemins negativa effekter har drabbat grupper som redan har en svagare ekonomisk situation och trygghet.

Hållbarhetsutmaning 2 Botkyrka – vår plats

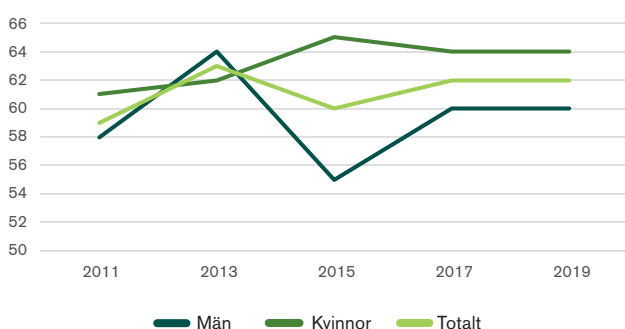
Botkyrkaborna är både en del av sitt lokalsamhälle och av Stockholms län. Arbete, fritid och familj skapar rörelse inom och mellan kommunens gränser och gör Botkyrka till en plats med god och trygg förankring hos Botkyrkaborna. Botkyrka ska vara en trivsamt och trygg plats som ger goda förutsättningar att leva och utvecklas – det är en plats som erbjuder mer än bostad.

Ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv har trenden ännu inte vänt när det gäller Botkyrkabornas hemkänsla. Stora skillnader finns kvar mellan kommunens stadsdelar, bland annat när det gäller trivsel, trygghet och trångboddhet. ●

Indikatorer	Skillnad till länet	Utveckling inom kommun
4. Nöjda med kulturutbud	Mäts inte	●
5. Trångboddhet i flerbostadshus	Mäts inte	●

Indikator 4

Kulturindex. Nöjda med kulturutbudet.

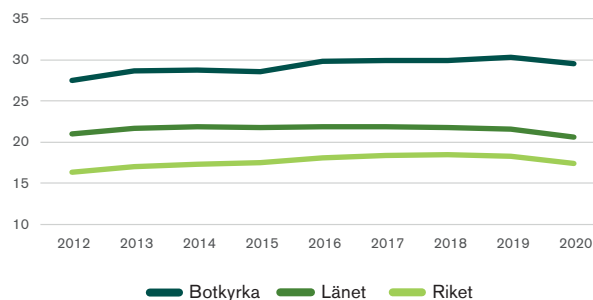
Kulturindex är en del av Statistiska centralbyråns (SCB:s) medborgarundersökning, vilken kommunen deltar i vartannat år. Frågorna handlar om hur invånarna uppfattar kulturutbudet vad gäller bibliotek, konst, teater och konserter. Kommunens index förklaras av att Botkyrkaborna är nöjda med biblioteksverksamheten, och att kvinnor sedan 2015 har uppskattat kulturutbudet mer än män.

Tillgången till ett lokalt eller regionalt kulturliv bidrar till att skapa förutsättningar för öppna och tillåtande samhällen. Ett rikt kultur- och föreningsliv bidrar även till att bostadsområden är levande och tillgängliga fler timmar under dygnet, vilket skapar såväl trygghet som hemkänsla.

Indikator 5

Trångboddhet i flerbostadshus (%)

Trångboddhet enligt norm 2 innebär att det bor fler än två personer per sovrum, och diagrammet ovan visar andelen trångbodda enligt norm 2 i Botkyrka jämfört med riket och länet.

Det finns olika sätt att beräkna trångboddhet, men oavsett vilket mått som används sticker Botkyrka ut vad gäller andelen trångbodda hushåll. Trångboddhet är visserligen ett trubbigt mått, men på aggregerad nivå visar det på en obalanserad bostadsmarknad där de som har minst möjligheter att efterfråga bostäder är hänvisade till vissa områden där bostadsbeståndet dessutom är väldigt liksidigt.

I Botkyrka bor 30 procent av hushållen i flerbostadshus trångt, vilket nästan är en dubbelt så stor andel som i riket. I länet är 20 procent av hushållen trångbodda. Trångboddhet är därtill vanligare bland barnfamiljer, vilket innebär att effekterna av trångboddhet påverkar barn i stor utsträckning.

De senaste årens medborgarundersökningar visar stora skillnader mellan kön och kommundelar i upplevd trygghet. Trygga uppväxtvillkor är en viktig förutsättning för att både individer och samhällen ska utvecklas i positiv riktning. Att fler ska kunna bo på ett sätt som matchar hushållens behov utan att behöva flytta från kommundelen är viktigt för att stärka kontinuiteten lokalt.

I Botkyrka finns kommundelar där omsättning är stor, och en stor in- och utflyttning kan på sikt ge sämre förankring i bostadsområdet. Dessutom kan en negativ utveckling skapas om de som flyttar ut ofta har bättre förutsättningar än de som flyttar in. För kommunen blir en sådan utveckling kostsam, och dessa flyttströmmar stärker och cementerar segregationen mellan olika områden.

Hållbarhetsutmaning 3

Utbildning är grunden i Botkyrka

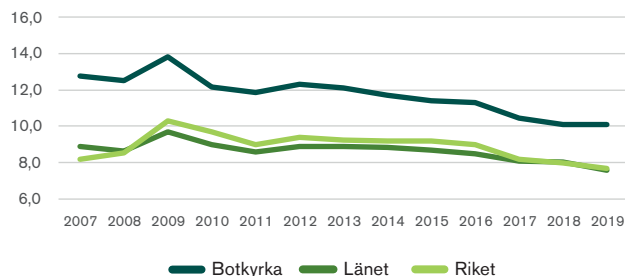
I skolan formas en stor del av Botkyrkabornas framtid och deras förutsättningar att skapa sina liv. Hur väl Botkyrkas skolor lyckas i sitt kunskapsuppdrag och i sitt kompensatoriska uppdrag påverkar barns och ungas utveckling och välmående samt lägger grunden för deras framtida arbetsmöjligheter, ekonomi och långsiktiga hälsa.

Ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv går utvecklingen ännu inte åt rätt håll. Fler väljer bort Botkyrkas skolor och färre slutför grund- och gymnasieskola jämfört med länet. ●

Indikatorer	Skillnad till länet	Utveckling inom kommun
6. Unga som studerar eller arbetar	Lägre, minskande	●
7. Eftergymnasial utbildning	Ökar, men skillnaden är stor	●

Indikator 6

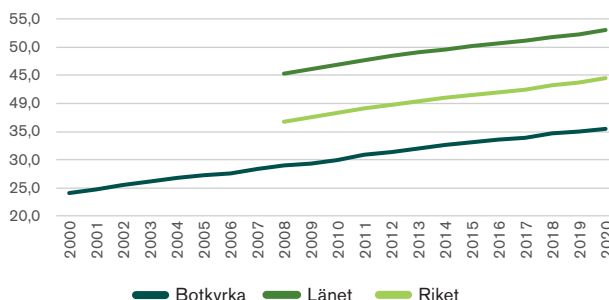
Inväånare 17–24 år som varken arbetar eller studerar (%)

För att följa ungas inträde i arbetslivet är andelen mellan 17 och 24 år som varken arbetar eller studerar ett bra mått. En hög andel unga utan sysselsättning är en utmaning som kan ge negativt avtryck lokalt. Det är även en signal på att det kan behövas fler tidiga insatser för att säkra att fler har möjligheten att studera vidare. Utvecklingen har varit tydlig; sedan 2009 har andelen unga utan sysselsättning minskat från 14 till 10 procent. Trenden ser även bättre ut i Botkyrka än riket i stort, och trots att kommunen ligger på en högre nivå har skillnaden blivit märkbart mindre.

Indikator 7

Eftergymnasial utbildning, Inväånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning (%)

Andelen personer med högre utbildning har ökat stadigt. Utvecklingen i Botkyrka följer utvecklingen i länet och riket men på en klart lägre nivå. Något förenklat kan sägas att högre utbildning är vanligare i mer urbana miljöer. Med det som bakgrund avviker Botkyrka från andra kommuner i storstadsregioner, där Botkyrkas nivå är mer i linje med hur det ser ut i kommuner utanför storstadsregionerna.

I länet har 52,4 procent en eftergymnasial utbildning, att jämföra med 35 procent i Botkyrka. Även om trenden går åt rätt håll är avståndet till länet stort. Om andelen unga som väljer att läsa vidare efter gymnasiet även fortsättningsvis är lägre och inflyttningen inte ändrar karaktär kommer det bli svårt att minska gapet mot länet vad gäller högre studier.

FOTO: TOBIAS FISCHER

Botkyrkabornas självskattade hälsa blir bättre över tid, det har skett en markant ökning från år 2013.

Hållbarhetsutmaning 4

Klimat- och miljösmart Botkyrka

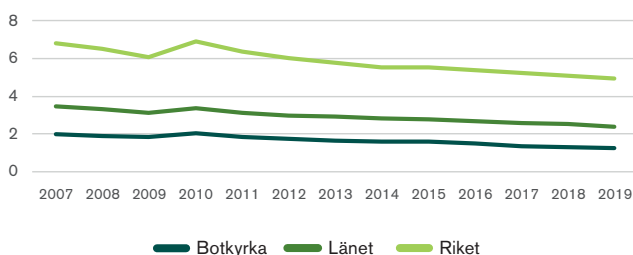
Den stora mängden utsläpp av växthusgaser är ett av de största hoten mot hållbarhet i världen, Sverige och Botkyrka. Klimatförändringar skapade av oss människor orsakar extrema väderförhållanden, stigande vattennivåer och påfrestningar på livsuppehållande ekosystem. Dessa konsekvenser för planeten får direkta och påtagliga följdverkningar för samhället, folkhälsan och samhällsekonomin. Användningen av fossila bränslen i transporter behöver upphöra, och kommunen behöver stödja Botkyrkaborna i att förändra sitt beteende vad gäller resor och konsumtion.

Ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv går utvecklingen åt rätt håll men den behöver stärkas för att nå målet. 🟡

Indikatorer	Skillnad till länet	Utveckling inom kommun
8. Utsläpp till luft av växthusgaser	Lägre, oförändrad	🟡
9. Areal våtmarker och dagvattenanläggningar	Ny indikator	🟡

Indikator 8

Utsläpp till luft av växthusgaser ton CO₂-ekv/inv

Utsläppen av växthusgaser per invånare minskar i Botkyrka, riket och länet. Detta beror bland annat på att koldioxidutsläppen per invånare minskar, trots att både transporter och antalet invånare ökar. Minskningen beror främst på att andelen bibränsle har ökat i fordonen.

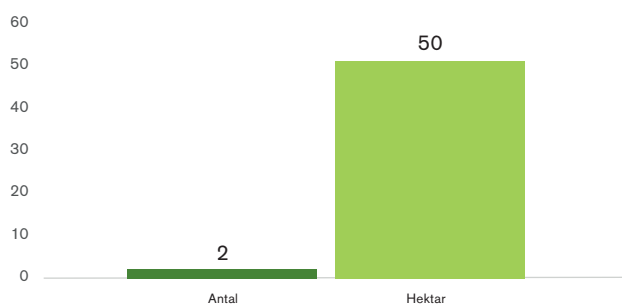
Resmönstren i Botkyrka är på det stora hela lika mellan åren. Bilen är fortfarande det mest använda färdmedlet i vardagen. Dock har bilåkandet minskat i och med pandemin, främst på grund av att fler jobbat hemifrån och att antalet resor har minskat. Tidigare har majoriteten av pendlingsresorna till och från skola och jobb skett med andra färdmedel än bil; om den trenden fortsätter återstår att se.

Fortfarande är det dock fordonsutvecklingen, snarare än förändrade sätt att resa, som bidrar till minskade klimatutsläpp. I vilken utsträckning bilen används skiljer sig dock mycket åt mellan stadsdelarna. Bara cirka 30 procent pendlar med bil till arbete och skola i Fittja, jämfört med cirka 60 procent i Vårsta-Grödinge. Detta speglar dels tillgången till kollektivtrafik, dels boendeform, där boende i småhus använder bilen i större utsträckning.

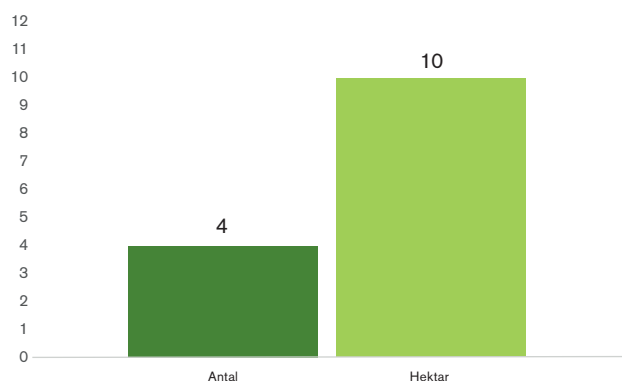
Indikator 9

Areal våtmarker och dagvattenanläggningar

Våtmarker

Dagvattenanläggningar

Kommunen har två större anlagda våtmarker – Kyrksjön och Snäckstaviks våtmark i Grödinge. Den totala ytan för dessa är cirka 50 hektar. Syftet med våtmarkerna är att de ska bidra till en minskad transport av näringsämnen till Östersjön, öka landskapets vattenhållande förmåga samt gynna den biologiska mångfalden.

Kommunen har fyra större anlagda dagvattenanläggningar – Maden, Hamringe, Lottalund och Vårsta dagvattenpark. Den totala ytan är cirka 10 hektar. Syftet med anläggningarna är att minska transporten av näringsämnen och föroreningar till Tullingesjön, Albysjön och Malmsjön. Vad gäller måttet för dagvattenanläggningar kommer ytan att öka kommande år i samband med kommande exploateringsprojekt och klimatanpassningsarbetet.

Lida Frilufsgård erbjuder mängder av roliga aktiviteter både sommar och vinter.

FOTO: ALESSANDRO BERELLINI

Hållbarhetsutmaning 5

Botkyrkaborna är friska och mår bra

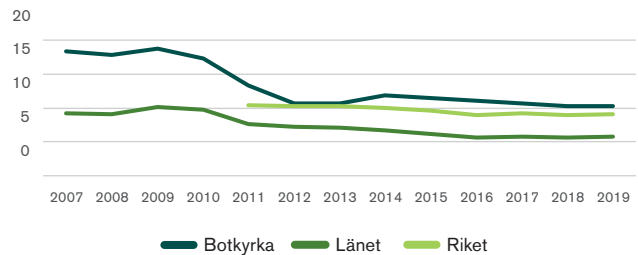
Det finns ett tydligt samspel mellan goda livsvillkor och god hälsa. God hälsa påverkar bland annat individens möjlighet att klara skolan, komma i arbete, ha god ekonomi och utöva egenmakt. Svagare socioekonomiska förutsättningar kan ge negativa hälsoeffekter för barn och vuxna. God hälsa och välmående hos befolkningen är centralt för en hållbar och positiv utveckling av samhället och samhällsekonomin.

Ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv går utvecklingen sakta åt rätt håll, men skillnaderna i hälsa och förutsättningar för god hälsa är stora både mellan kommundelar och mellan socioekonomiskt svaga och starka grupper. ●

Indikatorer	Skillnad till länet	Utveckling inom kommun
10. Ekonomisk utsatthet bland flickor och pojkar 0–19 år	Högre, oförändrad	●
11. God självskattad hälsa bland kvinnor och män	Lägre, minskande	●

Indikator 10

Ekonomisk utsatthet bland flickor och pojkar 0–19 år (%)

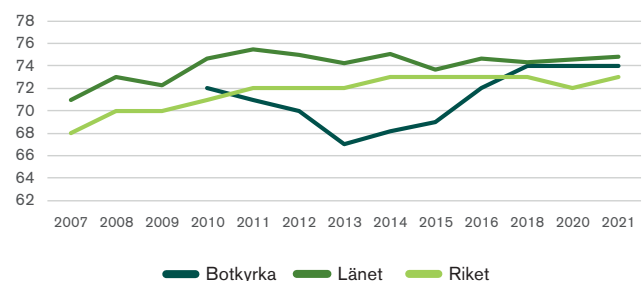

Den ekonomiska utsattheten bland flickor och pojkar 0–19 år är högre i Botkyrka än i länet och riket, trots att Botkyrka haft en stark positiv minskning sedan 2007. Andelen flickor och pojkar 0–19 år som levde i ekonomisk utsatthet 2018 var 10,3 procent i Botkyrka. Motsvarande siffra var 9,1 procent för riket och 5,8 procent för länet.

Den ekonomiska utsattheten har minskat i länet och riket över tid men från betydligt lägre nivåer än i Botkyrka. Det finns också en risk att den ekonomiska utsattheten bland barn och unga i kommunen ökar på grund av pandemin, och även om den höga ungdomsarbetslösheten har minskat kan pandemin bryta den nedåtgående trend som kommunen haft de senaste åren.

Indikator 11

God självskattad hälsa bland kvinnor och män (%)

Botkyrkabornas självskattade hälsa blir bättre över tid; det har skett en markant ökning från 2013 års nivåer, även om det på senare år kommit indikationer på en liten utplaning. Botkyrka närmar sig länets nivåer och det sker förbättringar inom flera områden som skapar förutsättningar för god hälsa.

Hur det egna hälsotillståndet upplevs har starka samband med platsen där man bor, socioekonomiska strukturer som utbildning och ekonomi samt demografiska aspekter som kön och ålder. Äldre personer och kvinnor rapporterar ofta sämre självskattad hälsa.

Skillnaderna i självskattad hälsa är stora mellan kommundelarna och korrelerar starkt med socioekonomiska faktorer. Pandemin har haft påtagliga effekter på hälsan och synliggjort samt förstärkt de skillnader i hälsa och förutsättningar för god hälsa som finns bland befolkningen. Den psykiska hälsan har påverkats särskilt och ökat behoven av ett lokalt hälsofrämjande arbete.

Hållbarhetsutmaning 6

Tillsammans för sammanhållning och demokrati i Botkyrka

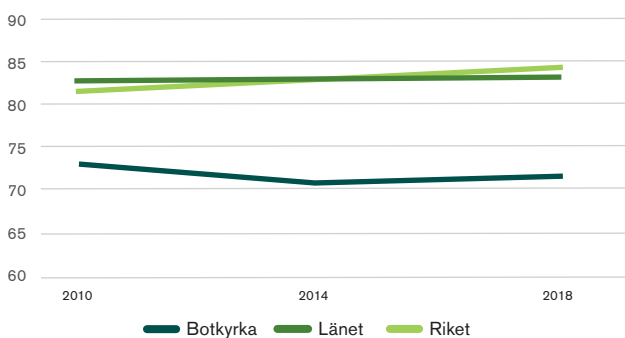
För en trygg och hållbar utveckling i Botkyrka behöver människor ha förtroende för varandra. Det behöver finnas samarbete och samspel mellan invånare, föreningar, företag och kommunen. Medskapandet, inflytandet och delaktigheten i lokalsamhället bidrar till ökande tillit och ökad tilltro till samhället, demokratin och varandra.

Ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv har samspelet i lokalsamhället förbättrats något men arbetet behöver stärkas för att nå målet. ●

Indikatorer	Skillnad till länet	Utveckling inom kommun
12. Valdeltagande	Lägre, ökande	●
13. Botkyrkabor som känner tillit till andra	Lägre, oförändrad	●

Indikator 12

Valdeltagande i kommunalval (%)

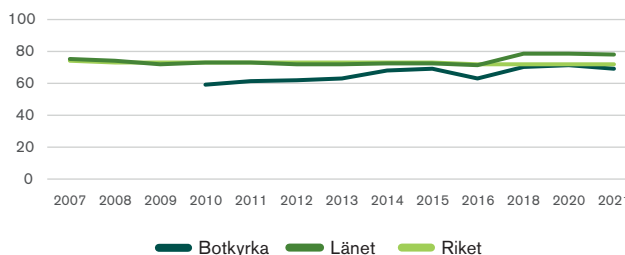

Andelen som röstar i kommunalvalet är lägre i Botkyrka än i både riket och länet, även om det skedde en liten ökning av andelen röstande mellan 2014 och 2018. Ökningen berodde på att andelen som röstade i Alby ökade med 5,5 procent jämfört med valet 2014. I riket röstade 84,1 procent och i länet röstade 83,4 procent i kommunalvalet 2018. Motsvarande siffra för Botkyrka var 71,4 procent.

Det är stora skillnader bland kommundelarna i andelen som röstar i kommunalvalet. Den kommundel som hade högst röstdeltagande i valet 2018 var Tullinge, där 85 procent av invånarna röstade. Den kommundel som hade lägst röstdeltagande var Fittja, där endast 53 procent av invånarna röstade. Andelen kvinnor som röstar i kommunalvalet är något högre än andelen män.

Indikator 13

Botkyrkabor som känner tillit till andra (%)

Andelen Botkyrkabor som känner tillit till andra ökar och ligger på ungefär samma nivåer som i riket. Om man jämför med länet är det däremot färre som känner tillit till andra i Botkyrka. I Botkyrka känner kvinnor i högre utsträckning tillit till andra jämfört med män.

Det finns stora skillnader mellan kommundelarna i hur medborgarna upplever tilliten till andra människor i sitt bostadsområde. I medborgarundersökningen 2020 svarade 45 procent i Alby och Fittja att de kände tillit till andra i sitt bostadsområde, vilket var de båda kommundelarna där andelen var lägst. I Vårsta-Grödinge var andelen 84 procent, vilket var den högsta andelen i kommunen.

Det finns två parallella strömningar i samhället vad gäller människors engagemang – en strömning med ökad tolerans och öppenhet mellan individer och en annan strömning med minskad tillit och ökad konfliktnivå mellan grupper. De spänningsfälten lämnar sina avtryck lokalt och återfinns på olika platser i kommunen.

Botkyrka närmar sig länets nivåer och det sker förbättringar inom flera områden som skapar förutsättningar för god hälsa.

TOBIAS FISCHER

REVISIONS- BERÄTTELSE

BOTKYRKA KOMMUN
Revisorerna

2022-04-13

Kommunfullmäktige i
Botkyrka kommun

Revisionsberättelse för år 2021

Vi har granskat styrelsens och nämndernas verksamhet. Genom utsedda lekmannarevisorer har även verksamheten i kommunens helägda bolag granskats.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit de resultat som redovisas i bilagan, Revisorernas redogörelse för 2021 och övriga till berättelsen bifogade bilagor.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi bedömer sammantaget att styrelsen och nämnderna i Botkyrka kommun bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vissa avvikelser och brister har dock iakttagits i årets granskningar vilket framgår av revisorernas redogörelse.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningsred.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll sammantaget i allt väsentligt har varit tillräcklig även om vissa brister har uppmärksamats vilket framgår av revisorernas redogörelse för 2021.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att resultatet delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande verksamhetsmål.

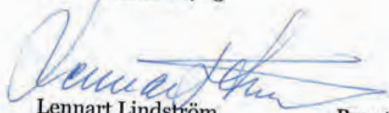
Ansvarsfrihet och årsredovisning

Vi tillstyrker:

att ansvarsfrihet beviljas kommunstyrelsen och övriga nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

att kommunens årsredovisning godkänns.

Tumba 2022-04-13

Lennart Lindström

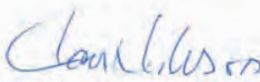
Bengt Ericson

Donald Eriksson

Staffan Teste

Claes Nilsson

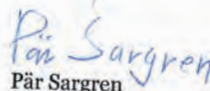

Jan-Olof Rasmusson

Folke Olsson

Agnes Malgorzata-Szubzda

Pär Sargren

Karl-Rudolf Pettersson

Bilagor

Till revisionsberättelsen bifogas:

Revisorernas redogörelse för 2021
De sakkunnigas rapporter i olika granskningsinsatser
Lekmannarevision

**BOTKYRKA
KOMMUN**

